

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az utolsó roham.

Budapest, február 16.

(v.) Akik elvesztették a háborút, minden áron azt akarják, hogy legyen még egy csata: a kormánypárt harcias elemei a klub holnapi értekezletén még egy utolsó rohamot próbálnak intézni a béke ellen. Kettős célja van e vállalkozásuknak. Meg akarják felemlíteni az ellenzékét és sarokba akarják szorítani a királyt. Ha felingerlik a kisebbséget s ha a szabadelvű párt széthullásának veszedelemével a békepolitika elejtésére sikerül szorítaniok a koronát, akkor — így okoskodnak kétségbeesésükben — akkor az utolsó percben még fordulhat a kocka s még nekik juthat a babér és amire ennél is nagyobb súlyt vetnek: a hadizsákmány is. Báró Bánffy Dezső mint tényező már nem számít e rohamban. A Bánffy-kabinet megbukott, talpra többé nem állítható semmiféle manőverrel, semmiféle palotaforradalommal. Ez a kormány az agóniának utolsó perceit éli; fölvetve az utolsó kenetet s a haláltusának deliriumában, ha győzelmi harangzugást vél hallani a fölötte megkondított lélekharangnak hangjában, akkor ugyan ki irigyelné tőle ezt az illúziót? Ha könnyebb neki így átszenderülni a jobb létbe, ám hadd maradjon meg e csalódásban. De rajta kívül senki sincs, akit ez az illúzió megejtethetne. Bukása befejezett tény, visszalépése a legközelebbi órák kérdése. Nem is mint tényező, hanem csupán mint szimbólum szerepel már e végső rohamban. Mint jelképe egy politikának, amely pocskéká lett, de amelynek kudarca ellen az utolsó pillanatig küzdeni akarnak még azok, akik politikai aspirációknak, talán egész politikai létüknek megsemmisülését látják hozzá fűzve ehhez a kudarchoz. Ez a kabinet, amely tegnap még

eleven hatalom volt, holnap már csak holt jelkép lesz, amellyel harcra tüzelni már senkit sem lehet, de talán még lehet véle terrorizálni a békére áhítozókat. Eltört buzogány, amellyel már csak hadonázni lehet, de sujtani nem: ime ebben a szerepben bucsuzik a közélettől a Bánffy-kabinet. De még hadonázni is óvatosan fognak vele a Tisza-csoport hívei, nehogy a porba hulljon s a szemük közé kacagjanak éppen azok, akikre rá akartak ijeszteni vele.

Lesz tehát harci zivaj, fegyvercsörtetés a holnapi pártértekezleten. Lesz — talán. Ha virradóra meg nem jön a jobbik eszük a béke ellen fondorkodóknak, akkor furcsa dolgok fognak holnap vége menni a Lloyd-klub márványcsarnokában. Akkor megtörténik az a furcsa lázadás, amelyre ma ugyancsak készülődtek a Tiszák emberei. Tiltakozni a béke ellen, megtámadni Széll Kálmánt, proklamálni az élet-halál harcot: ilyesféle szándékokat mutogatott ma ez a csoport. Világos, hogy mire számítanak. Dühbe akarják hozni az ellenzékét, hadd rugja az fel a békét s ők mondhasák jámbor szemforgatással, hogy onnan tulról esett az első lövés. Egyben sakkot mondanak a királynak; hadd álljon előtte az az alternatíva, hogy vagy létrejö a béke, de szétmállik a többség, vagy együtt marad a többség, de akkor vissza kell térni az irgalmatlan keresztülgazolás politikájához. Számítanak aztán mellékhatásokra is. Így arra, hogy a zendülés láttára Széll Kálmán kiejti kezéből az olajágat. Aztán meg arra, hogy — mint a Tisza-lexnél tették — fölvetik ismét a pártkérdést és kiszorítják a pártkötelekből a békétlenkedő békebarátokat. Ilyesmí motoszkál bennük, midőn holnapra újabb puccsot terveznek. Kell-e mondanunk, hogy nem fog bevélni egyik számi-

tásuk sem? Az ellenzékéről nem teszi fel bizonyára senki, hogy amikor választania kell az ország érdeke és a Tiszák érdeke közül, akkor elfordul a nemzetől, amelyet szeret, és ráhajtja a vizet ennek a csoportnak a malmára, amelyet gyűlöl. Az ellenzék higgadt lesz és lelkiismeretes. Ki fog tartani a béke mellett éshevülékenysége által nem fogja magát semmiféle oktalanságra ragadtatni. Ami a királyt illeti, azt visszafordítani a harc politikája mellé immár lehetetlen. Ő felsége döntött, midőn elejtette és nyilvánosan deavualta a kormány politikáját. Arról a korona nem tehet, hogy Bánffy még mindig hivatalban van. Ez az ur egy obstruáló miniszterelnök, s az ő obstrukciója is forradalom a parlamentarizmus szabályai ellen. Felelős miniszterelnökök nem akkor tartoznak elmenni, amikor a többség megszakítja velük az érintkezést s a korona nyilvánosan utalapot köt a talpukra, hanem el kell menniök, mielőtt politikájuk megtörik a többség ellenzésén s a fejedelem az ő akaratuktól eltérő irányt követ. Ám ha Bánffy nem ment el eddig, ez nem azt jelenti, hogy megmarad, hanem azt, hogy most már el fogják küldeni. A korona pedig megmarad szigorúan az alkotmány mellett, nem ír alá felosztási rendeletet, nem kergeti szét törvénytelenül a régi országgyűlést és nem hív össze törvénytelenül újat. Az uralkodón sem fog tehát a tervezett terrorizmus. A királyt vezeti a lelkiismerete és megvédi az alkotmányt. Egy stréberhadnak lázadása nem foghat ki sem a király lelkiismeretének, sem az alkotmánynak hatalmát. A várt mellékhatások is meg fognak hiúsulni. Széll Kálmán olajágának stiletje van; nem fog ő békésen engedni a harcnak, hanem küzdeni fog a béke mellett. A királyi bizalom

T Á R C A.

Szentbibory Krisztina.

(Egy kisasszony románca Anno 1799-ből.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pekár Gyula.

A románc vége.

I.

Mikor a vívódást követő halottmely álom után Krisztina legelőször felvetette a szemét, a halálból visszatérők sajátságos ámulatával csodálkozva nézett szét. Derűs nap volt s a szep-temberi fény valami csalóka májusi káprázattal boldogan áradt be a szobába. Fehér és üres volt az a szoba, mert hisz a papok és apácák, mióta diadalmasan ismét bevonultak a várba, kihordták volt belőle minden világias profán butort és díszeséget. Örömteli harangzugást hallott és tömjén-szagot érzett maga körül. Nem tudta, hol van: kápolnában-e, vagy valami kolostori cellában. . . . Nem értette a dolgot és lesaványodott szegény teste nyugtalanul emelkedék fel fekhelyéről.

Akkor vette csak észre, hogy hisz már régóta ölelik, csókolják és örömkönnyekkel áztatják az arcát, hogy gyöngéden rángatják a karjait és zokogva ébresztgetik őt. Megösmerte testvéreit, ijesztően megtört atyját és ott, — egész közel a párnája mellett fuldokló édes anyját.

— Leányom . . . Krisztinám! . . .

De akkor másokat is észrevett az ágya körül. Fekete szerzeteseket és még feketébb apácákat. És megijedt. Igen, ez az ő szobája . . . de mi történt? Gyöngén felsikoltott s ismét behunyta a szemét.

Anasztázia nővér türelmetlenül intett a szü-

lőknek és rokonoknak, hogy elég volt már a viszontlátás örömeiből s menjenek ki a szobából, ahol ezentul csak Isten szolgáinak lehet helyük. Anasztázia nővér egy szigorú arcú és kérlelhetetlenül vakbuzgó apáca volt, akit a melléje rendelt Puleheria nővérről azért hagyott a püspök Bibor-várában, hogy megőrizze ott az imhó diadalmas-kodó egyház tekintélyét s ki ne ereszsze kezei közül az apácává lett leányt. Eltekintve attól, hogy mennyi vőlegénye tényleg megmentette a halálból: magasabb politikai szempontból apácának kellett lennie Szentbibory Krisztinának mindeképp. Meg kellett törni a fellázadt olygarcha családot . . . Türelmetlen szigorral küldte ki őket Anasztázia nővér, mert érezte, hogy fontos pere a beteg leány öntudata ébredésének a pillanata. Most kellett megragadni az újdonszült lelket . . .

Mikor az ajtó bezárult, az apáca keresztet vetett magára s egy esdeklő pillantással kért erőt az égtől. Kemény arca valami rajongóan szelidre vált, mikor az ágy mellé rohant s letérdelt a behunyt szemű leányhoz:

— Leányom, — suttogá halkan, hogy meg ne ijessze őt s bűvös erejű szavai észrevétlenül fonódjanak bele a beteg ébredő gondolataiba — leányom, ébredj az új életre! Te, a kiválasztottak legboldogabbika, ébredj tudatára kimondhatatlan örömeidnek! Tekints fel és nézzed, ki vár rád! Az, aki visszahozott a halál örök sötétségéből arra az észvesztő mennybéli gyönyörre, amely nekéd kiválasztottak már e földön osztályrészdül jut . . . Nézzed, ki vár rád! A te meny-béli Vőlegényed . . .

Krisztina még mindig szenvtelenül hallgatta az apáca szavait. Csak a „Vőlegény” szóra fogott szikrárt az öntudata . . . Erre a szóra föl-támadt benne az a szüzenes félenk érdeklődés, amely minden leányban megmozdul a szerelem gondolatára. Egy nagyot sóhajtott s valami szemérmes derüvel arcán felpillantott. Az ágya mellett levő kis házi oltáron ott állott előtte a

remete-drághi karmelita kolostor híres Krisztus-képe, melyen a halhatatlan olasz mester, Bernardino Luini, leggyöngédebb és legigézőbb színeivel teremtetie meg a szenvedő, de bűbájosan szép ifju Megváltót. Híres kép volt ez: híres az asszonyokat megtérítő erejéről s arról, hogy az apácák mind rajongó szerelemmel viseltetnek iránta.

A két fekete pap és még feketébb két apáca láttára a leány ismét megijedt, de a következő pillanatban csakhamar felülkerekedett ijedelmén az az érdeklődés, melyet a híres szent-kép benne felebresztett. Derengő tudatával nem igen ösmerte ki még magát a valóságban s viszont annyi megdöbbentő élet volt abban a képből, hogy pillanatra élő embernek tartotta az előtte való szenvedő, de bűbájosan szép ifju férfit. Nézett az a szelid férfi rá hosszan és annyi szerelmes irgalommal, hogy Krisztina valami szegénylős ámulattal húzódott vissza az Anasztázia nővér fekete karjai közé . . . Nézett rá az az ösmertelen vőlegény annyi szivig ható mélységgel, annyi igézzettel, olyan hívóan, hogy a leány szájátva, megbűvölten bámult rá hosszú, hosszú percekig. Mint egy hipnotikus tekintet nyűgözte le őt a remete-drághi Megváltó varázslata . . . Lassan kisimult arcán az aggodalom s félenk, de rajongó vágy költözött szemébe. Érezte, hogy hívja a vőlegény őt, hivatgatva hívja s ő nem tud parancsának ellenszegülni. Reszketve hajolt előre s mint egy gyermek, félenkén tárta ki karjait . . .

Anasztázia nővér diadalmasan sikoltott fel. A másik apáca, Sövényes káplán s Padre Antonio is örömmel fogták körül a beteget s szorongatták a kezét.

— Leányom, — kiáltá Anasztázia, — te, a kiválasztottak legboldogabbika! Öröm, kimondhatatlan öröm vár rád! Látod-e a Vőlegényedet, ezt a mennyeien szelid szentet? Tudod-e, ki az? Oh, te boldog menyasszony! A Megváltó Jézus Krisztus az!

az övé; ez kötelességeket ró reá, amiktől semmiféle fenyegetőzés nem fogja őt eltántorítani. Becsületes meggyőződését hatalommá edzette a királyi akarat s a hatalommal szemben tehetetlenek azok, akik lefelé már elvesztették mindent s akiket tehát a létfenntartás ösztöne fog arra bírni, hogy legalább fölfelé ne váljanak minden időkre lehetetlenné. Kiszorítani a pártból a béke barátait szintén képtelen vállalkozás. A Tisza-lex komédiáját másodszor ismételné nem lehet. Ha mostanában lesz kirajzás a kormánypártból, akkor nem a békére vágyakozó tulnyomó többség, hanem a bakafántoskodó strébercsoport fog kirajzani. Az a párt megunta a prepotens gyámködést, amely alatt a Tisza-csoport eddig tartotta. Önérzete ágaskodni kezd s ha eddig unta, most már gyűlöli azt a jármót, amelyben az erkölcsi züllesztések lejtőjére jutott. A többségnek többsége a megváltást áhítja a gyalázatnak és kárhozatnak nyüge alól és szembe fog szállani azokkal a zsarnokokkal, akik önzésből félrevezették jóhiszeműségét és türelmével visszaélték.

Mindezeknél fogva ne ijedjen meg senki a holnapi értekezleten netán felhangzó csatazajtól. Üres handabanda lesz az egész. Bánffy megbukott s megbukott a politikája is; a Tiszák irányá ellen pedig megnyílt a politikai csőd. Ezt a kudarcot visszacsínálni nem lehet terrorizmussal, hanem tűrni kell rezignációval. Ha megtörténik az utolsó roham, szégyenletes lesz a vége. S éppen ezért hisszük, hogy talán el is marad. Sőt nem lehetetlen, hogy a Tiszák az utolsó órában gondolnak egyet és véghezviszik egyikét azoknak a merész kanyarodásoknak, amelyeknek ők a legtökéletesebb mesterei. Éppenséggel nem csodálkoznánk, ha nemsokára ott látnók őket heverni ugyanannak a Széll Kálmánnak a lábainál, aki ellen ma keresztes hadjáratot hirdettek.

BELFÖLD.

Összeférhetlenek. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Apáthy Péter elnökelete alatt tartott mai ülésében tárgyalás alá vette a Rakovszky István képviselő által a Ház nyilvános ülésében Polónyi Géza, Ivánka Oszkár, Holló Lajos, Mészényi Lajos, Szilva István és gróf Esterházy Mihály képviselőkre s Sághy Gyula által önmagára nézve tett összefér-

Kicsit erős volt a megrázkódtatás. Krisztina megdöbbenve hanyatlott hátra és egy pillanatra eszméletét veszíté. Mikor magához tért, már megmozdultak lelke mélyén régi vallásos ösztönei: akkor már derengeni kezdett előtte a megdöbbenő és annyira csudaszzerű boldogság. Hallá az apáca szavait s kezdte hinni a hihetlent...

— Leányom, hát még mindig nem tudod, mi történt veled? Hisz nagybeteg voltál, a halál révén álltál! A földi gyógyítók már lemondtak rólad, mikor csuda történt! A Megváltó jött érte, ő Szent Maga, — ő gyógyított meg menynevei szerelmével; ő mentett meg a halál sötétségéből az új élet gyönyörűségére! És mivel nem akarta, hogy a halálból újdonszült lelked tovább vergődjék a világi veszedelmek közt, abban a kimondhatatlan égi kegyben részesített, hogy menyasszonyának jegyeztet el magának! Te, a kiválasztottak legboldogabbika: apáca vagy Szentbíbory Krisztina, a Jézus Krisztus menyasszonya! Nézzed csak, nézzed: itt az ujjadon a menynevei frigy megszentelt aranyjegygyűrűje — —

A leány révedezve pillantott ujjára, melyen csakugyan rajta volt a szent jegygyűrű. Eszelősen simította végig a homlokát. Körülötte suttogva beszélt neki, biztatta, áldotta a két apáca, meg a két szerzetes... Mire egészen magához tért: derengő öntudatából valami hihetetlenül nagy boldogság valóságára ébredt.

— Ó, a Megváltó... — suttogá — kiválasztott engemet és... megmentett!... Én az ő menyasszonya volnék... s ő — Ó az én vőlegényem?... —

Elhalgaltott, mert a kép bűvös tekintete megint elnémította őt. Nézte azt a képet ismét valami szerelmes rajongással s végre kitörő örömsikolylyal roskadt össze az apáca fekete karjaiba.

II.

Anasztázia nővér és a dominikánus tökéletesen teljesítették a püspök szent parancsát: hatalmukba ejtették az újdonszült lelket s rajongó apácává formálák a betegségéből magához térő

hetlenségű bejelentéseket. A tárgyaláson megjelent Rakovszky István képviselő, mint bejelentő s a képviselők közül, akikre nézve bejelentés történt, gróf Esterházy Mihály és Polónyi Géza.

Rakovszky István kijelenti, hogy egyéb bizonyítékai nincsenek, mint a félhivatalos Magyar Újság, amely az illető képviselőkről azt írta, hogy a képviselőséggel összeférhetlen állást foglalnak el. Mohay Sándor bizottsági tag kérdése ismétli Rakovszkyt a kijelentést, megjegyezve, hogy semmi sem gátolja a bizottságot abban, hogy a Magyar Újság felelős szerkesztőjét, Gabjai Ödönt megidézzék, aki bizonyára megadja a szükséges felvilágosításokat.

Polónyi Géza kijelenti, hogy tagja a „Sas-kör” részvénytársaságnak, amely társadalmi és fővárosi célokat szolgál, nem is üzleti vállalat s a kormánnyal semmiféle összeférletben nem áll. Esterházy Mihály gróf kijelenti, hogy a préselt zab és takarmány-konzervgyár részvénytársaságnak nem elnöke, erről az állásról három-négy héttel a bejelentés előtt lemondott, s a társaság különben is az állammal mindegyik semmiféle összeférletben nem állott.

A bizottság rövid tanácskozás után egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy Polónyi Géza és gróf Esterházy Mihály képviselőkre nézve összeférhetlenség esete nem forog fenn.

A bejelentések által érdekelt többi képviselő nem jelenvén meg, kedden délelőtt 10 órára újra megidéztettek.

A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 16.

Ma már körülbelül nyilvánvaló, hogy tegnap Bécsben. ha nem is történt formális döntés, valójában eldőlt az kérdés, hogy milyen irányban fog megoldódni a rég húzódó válság. Egyre világosabb, amit mi már tegnap jelezünk, hogy a korona akarja a békét és a három napos prekluzív határidő, amelyet a kompromisszum-tárgyalások befejezésére megszabott, ennek az akaratnak az eredménye. Egyre világosabb, hogy Széll Kálmán békepolitikája került ki győztesen a tegnapi mérkőzésből és a Bánffy-Tisza-féle harci politika le van verve.

A mai nap történetéről a következő részletes tudósításunk számol be:

Az elmaradt konferencia.

Azzal fogadták ma a Bécsből visszaérkezett miniszterelnököket, mikor tizenegy óratájta a Házba jött, hogy az ellenzék választást a kormány legutóbbi üzenetére ma nem kapja meg.

Az ellenzékik béketanács tagjai ma pontosan összegyűltek tíz órakor, úgy, amint meg volt állapítva. A kormány nunciumának a tárgyalását azonban nem kezdték meg, hanem azt határoz-

leányt. Csuda volt az átalakulást látni. Miután az egyház a maga égi hatalmával mentette meg a földi gyógyítóktól feladott hajadont: az apácák és szerzetesek úgy tekintették Krisztinát, mint az ő jogos tulajdonukat. Padre Antonio nyíltan kijelentette az aransarkantus vitéznek, hogy a kisasszony magasabb földi életre van hivatva s a családnak semmi jussa többet hozzá. Annak az ürügye alatt, hogy a beteget sürgősen elő kell készíteni apácáságára, alig is eresztették többet a várbelieket hozzá. Sophie nagyszony titokban sokat kesergett ezen, de miután mind ő, mind ura, a családatosan esendese vált Gergely ur, mélyen megvalának rendülve az eset után, egyikük se mert szólani s csak annál buzgóbb imádságokba igyekeztek fojtani szülői szeretetüket. Abban reménykedtek, hogy ha a lábbadozó Krisztina majd kijáráhat, akkor tán majd többet láthatják.

De csalódtak. Mihelyt Krisztina az elzártság buzgó napjai után, a két apácára támaszkodva, első sétájára kiment a várkertbe: akkorra már végbement az átalakulás. Akik látták, alig ösmertek rája. Kolostori egyszerűségű fehér köntésében, melyről hiányzott minden világi pipere, — égneke emelt rajongó arccal haladt őrizői gyezől és mintha nem látta volna többet a hű és az áruló földi dolgokat, alig vette immár észre könnyező szüleit és rokonait. Messzire volt ő már tőlük nagyon... Beszélt velük szinte mint idegenekkel és csak arra kérte őket, áldják a Mindenhatót, amért leányuk megérthette az ő kimondhatatlan boldogságát... Akáresnek egy szelíd lélek járt volna, olyan átszellemültnek tett szett delikát formája, derűs arca azonban, melyet égi boldogság megtisztult mosolya sohse hagyott el, még bűbajosabban szebb volt, mint valaha. Mindenek álmélikodva térték ki előle... S a mélabus szeptemberi délutánokon, őriző apácára támaszkodva járt a kertben órákhozsat a sápadt Krisztina. Járt esőndesen és a menynevei szerelm komolyságával hallgatá a dominikánus szesztes szavát, ki szüntelen a

ták, hogy addig nem felelnek a kormánynak, míg Széll Kálmánnal nem érintkeztek és nem kaptak tőle információkat a bécsi kihallgatások eredményéről. Széll Kálmán pedig reggel még nem volt itthon. Így abban történt megállapodás, hogy holnap ül újra össze a békekonferencia és akkor veszik tárgyalás alá a kormány üzenetét és állapítják meg a reá adandó feleletet.

Erről a megállapodásról legott értesítették a disszidenseket, akiknek már ma délután négy órakor kellett volna, az eredeti megbeszélés szerint, az ellenzék választást a kormánnyal közölniök. Mikor báró Bánffy Dezső a Házba jött, fölkereste gróf Andrássy Gyula a miniszterek szobájában és értesítette, hogy a ma délutánra tervezett találkozások elmarad. A miniszterelnök ezt az értesítést látható kedvetlenséggel vette tudomásul. Nem is titkolta, hogy a dolog bosszantja, de természetesen kénytelen volt belenyugodni.

Folyosói jelenetek.

A miniszterelnök rosszkedve és izgatottsága nagyon hangosan nyilvánult a folyosón, ahol ma rendkívül élénk nyüzsgés volt egész délelőtt. Bánffy és hívei valósággal korteskedtek a béke ellen és — Széll Kálmán ellen.

A korona bizalmi embere ellen indított háborúság volt a mai napnak nagyon jellemző szimptomája. A távollevő Széll Kálmánra szidalmakat szórtak Bánffy, a Tiszák és az ő intimusai. Ez a dühös agitáció folyosószerte azt az impressziót támasztotta, hogy a háborupárt érzi, hogy most már csakugyan végképpen veszett ügye van.

Természetes, hogy a hajsza nem maradt reakció nélkül. A békebarátok közül csak néhányan, főleg a vezetők, élükön Hegedűs Sándorral, végre is megsokalták a miniszterelnöknek és testőrségének féktelenkedését és hangosan tiltakoztak ellene. Némely csoportban heves összetűzések is támadtak a békebarátok és a kibontakozás hívei közt.

Többek közt érdekes szóváltása volt Bánffyval Hegedűs Sándornak is. A miniszterelnök ugyanis arra igyekezett Hegedűst és a vele egyeztetlen levőket kapacitálni, hogy a párt tekintse a legutóbbi értekezlet határozatát végleges állásfoglalásnak, amelyen nem lehet változtatni többé.

— Boesánat — szölt Hegedűs — a mult értekezleten semmit sem határoztunk. Egyszerűen tudomásul vettük a kormány előterjesztését, de el nem fogadtuk. A határozat tervezetében benne

Szent Teréz imádságait és a Thomas à Kempis „Imitatiojait” olvasta fel neki. Ezekkel a malasztos igékkel táplálta a lelkét és úgy hatott ezeknek a kéjes ereje, hogy tulajadó gyönyörében olykor alétan hanyatlott hátra... Suttogó szavakban mindegyre mennynevei vőlegényéről álmodozott. Szinte nyűg volt neki ez a földi élet, alig várta már, hogy a mennyekben az imádott Istenfia szerelmes karjaiba zárja, hogy végre az övé lehessen egészen... És mint a hogy a legbuzgóbb apácák égi szerelmének a gyökerei olykor földi szenvedélyben gyökereznek: különös analízise volt a Szentbíbory Krisztina lelki boldogságának is. Nem is annyira az elvont vallási fogalom szédítette el őt: ő abba az egyéni, szenvedő, de bűbajosán szép Megváltóba volt szerelmes, kit a híres szentképen meglátott, mikor halálosan mély álmából magához tért. A köré az arc köré fűzte ideális vonzalma tiszta koszoruját. Kiválasztottsága tudatában eszelős ábrándok mámorosították el. Lelke bálványára gondolva valami emésztő kéjjel döbbsent maga arra a tudatra, hogy az ő szerelmese nem földi ember, hanem Isten!... Imádságai közepette kimondhatatlanul édes víziókba sodorták őt e gondolatok. S a hogy életeri lassan visszatértek, napról-napra mind színesebbekre váltak a víziók gyönyörűségei... Olykor szinte már megrettent tőlük — —

Gergely ur és Sophie nagyszonyy seho gy se tudtak megvigasztalódni kedves leányuk ilyen elidegenedésén. Sokat beszéltek a dologról, de csak halkan, mert nagyon tele volt már a vár papokkal és papi cselédekkel. Hisz igaz, hogy „azok a papok” mentették meg a Krisztina életét, de akár csak meg se mentették volna, mert nekik halott volt a magzatjuk mindörökké!... Gergely uron megint erőt vett valami szelíd békélenség s egyszer, a hogy Krisztina kivonult az apácákkal a kertbe, elfogta őt s aggodalmasan kiáltott rá:

— Leányom! ösmerj hát rá szerető atyádra!... mondd, mi történt veled?... Megbabonáztak?... Igazán apáca akarsz lenni?...

volt az, hogy a párt helyeslőleg veszi tudomásul az előterjesztést, de azt a szót kitöröltük.

A miniszterelnök dühös és perfid fellépése sokakat elidegenített tőle az eddig indifferens elemek közül is, akik párhüségéből hallgattak eddig és követték a miniszterelnököt tüskönbokrón át. A lázító Tisza-csoport fellépése pedig a békés elemek közt valószínűsíti felháborodást keltett.

Nagy visszatetszéssel fogadták az a hirt is, hogy holnapra pártértekezletet hivatott egybe a miniszterelnök és ezen tüntetést szándékoznak rendezni Bánffy mellett. Ennek a tüntetésnek nyilvánvaló tendenciája az, hogy fölfelé mutassa meg a pártnak Bánffyhoz való ragaszkodását.

Hegedűs Sándor és vele többen is tiltakoztak a tüntetés szándéka ellen. Kubinyi Géza így szól Radó Kálmánhoz:

— A multkor ti elhallgattattátok azokat, akik beszélni akartak és lehetetlenné tettétek minden diskussziót. Most, mikor bizonyos, hogy Széll Kálmán a korona megbízásából dolgozik a béke érdekében, tüntetést akartok csinálni ellene. Ez nem járja. Ez volna az igazi fronde.

A folyosó hangulata izgatott volt mindvégig. A legkülönbözőbb kombinációkat pertraktáltak. A tegnapi bécsi események eredményeit találgatták, de természetesen leginkább csak kombinációkról és benyomásokról lehetett szó. Sem Széll Kálmán nem volt itthon, sem Lukács, sem Fejérváry. Mind a hárman csak a déli vonattal érkeztek haza. A miniszterelnök pedig nem annyira informálni, mint inkább hangulatot csinálni igyekezett. Mikor egyik-másik bizalmasabb embere kérdést intézett hozzá, így felelt:

— Mit beszéljek? Ha én ma beszélek, holnap tele lesznek vele az ellenzéki újságok. Várjatok holnapig.

Báró Bánffy feltűnő idegességéről mindenestre joggal lehetett azt hinni, hogy nem igen van mivel eldieskednie.

A kormánypárt értekezlete.

A szabadelvű pártot, amint már említettük, holnap esti félhétre egybehívták. Ez a konferencia nagy forrongást támasztott már előre. Nagyobbára megütöttek azon, hogy a miniszterelnök állásfoglalásra akarja kényszeríteni a pártot, még mielőtt a békétárgyalások befejeződtek volna. A béke hívei tiltakoztak az ellen, hogy belekeres-

sék a pártot egy ultimátumszerű állásfoglalásba, amely útját vágná a további egyezkedésnek.

Még élénkebb tiltakozást keltett az a napvilágra került szándék, hogy a háborúpárt tüntetést provokál báró Bánffy mellett és Széll Kálmán ellen. Ez a tüntetés ugyan csak a miniszterelnök akaratának az érvényesítését akarná szolgálni, nem pedig azt a célt, hogy Bánffy hivatalban maradjon, mert ő föltétlenül menni akar; de a békebarátok éppen az ellen sorakoznak, most már teljes erővel, hogy a harc politikája diadalmaskodjék a békés törekvések fölött. A folyosón elterjedt hírek szerint a harcpart manővere arra irányul, hogy a holnapi konferencián éles vitát provokáljanak, amelynek újabb kirajzása legyen a vége. A spekuláció oda célozna, hogy a béke barátait kivonulásra kényszerítsék, s ezzel fölfelé a megbízhatóság szempontjából kompromittálják őket. Az így kiterőszakolt szecesszió után, azt reménylik, maradnak még annyian a bennmaradó harcias elemek, hogy övék maradjon a többség, a hatalom, s ekkor aztán korlátlan ur lesz a pártban az a klikk, amely ezt a puccsot megcsinálta; ha pedig annyira meggyengül a párt, hogy számbeli többsége is elvész, akkor legalább megszűntek magukat a tőlük elpártolt szabadelvű pártban.

Ez a számításuk azonban semmi esetre sem fog bevalni. A békepárt együtt és készen áll minden csöfölgésre. Széll Kálmán ma délután azon fáradozott, hogy minden harci készülődés ellenére is biztosítsa a holnapi konferencia sima lefolyását. Mint az esti órákban értesülünk, ez a fáradozása sikerrel bízta. Legalább ígéreteket biztosított arra, hogy az értekezleten vitát nem csinálnak. A békefrakció egyik tagja így nyilatkozott tudósítónk előtt:

— A holnapi értekezlet programja az, hogy Bánffy elterjeszti a kormány álláspontját és bejelenti lemondását. Erre Radó Kálmán a párt nevében udvarias nyilatkozatot fog tenni, de határozati javaslatot nem ad be. Ez a megállapodás. Ha azonban családódnak és e harci párt emberei mégis diskussziót csinálnának, akkor valamilyen ott leszünk mi is és fel fogunk szólalni és tiltakozni fogunk a béke kompromittálása ellen. És minthogy a túlnyomó többség a mi részünkre bízottva van, a békebarátok teljes nyugalommal néznek a konferencia elé.

Ma este a Lloyd-klub termei egészen megteltek. Nagyon zajos volt a hangulat és egyáltalán nem mutatott arra, hogy a holnapi kon-

ferencia csakugyan simán fog megtörténni. Azt az egyet a mai egész nap hangulatából és a párt kiváló embereivel folytatott érintkezésekből egész határozottsággal lehetett konstataálni, hogy a pártban Tiszák hívei erősen megfogytak, s az általános vélekedés az, hogy illetékes helyen is a Bánffy-Tisza-féle politika teljes kudarcot vallott és a békétörekvések teljes diadalt arattak.

Széll missziója.

Széll Kálmán ma délből érkezett haza és a délután folyamán sorra kereste az érintkezést a különböző pártok és csoportok vezető embereivel. Este hosszasan időzött a szabadelvű pártkörben és kivált a Tiszákkal, azután Hegedűs Sándorral, a békepárt oszlopos emberével konferált hosszasan. Mielőtt a klubba ment, találkozott gróf Andrássy Gyulával, azután Horánszky Nándort kereste fel a lakásán és ismét hosszasan kapcaltálgatta arra, hogy az ellenzéket a még függő kérdésekben engedékenységre bírni igyekezzék.

Széll Kálmánnak tegnapi bécsi szerepléséről különféle téves és részben tendenciózus közlemények láttak napvilágot. Különösen azt magyarázták többféleképpen, hogy Széll Kálmán a koronatanácsban nem vett részt. Ezekkel a hirtelenségekkel és magyarázatokkal szemben teljesen hiteles információ alapján konstatahatjuk, hogy Széll Kálmán a koronának teljes bizalmát bírja, ami kifejezésre jutott a kihallgatásán is, amely a tegnapi audienciák közt leghosszabb volt. A korona teljes megelégedését fejezte ki Széll eljárásán, nézetét magáévá tette és megbízását megújította. Hogy a miniszterek együttes fogadásán — amely különben mindössze tizenöt percig tartott — Széll nem volt jelen, annak egyszerűen az volt az oka, hogy közös miniszteri értekezlet volt, amely nem a békeakcióval, hanem a kormány belső ügyével, meg is mondhatjuk, a kormány lemondásával foglalkozott. Széll Kálmánnak elég alkalmá volt kifejeznie a maga álláspontját s hogy ezt a korona teljesen magáévá tette, az a miniszterek együttes audienciáján is kifejezésre jutott.

A lemondás.

Ma délután a budavári miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen a Bécsből ma megérkezett gróf Széchenyi Manó is résztvett. Biztos értesülésünk szerint a minisztertanácsban a kormány megújította lemondó nyilatkozatát.

Krisztina nem is felelt, csak szánakozó szomorúsággal nézett az aranyarkantyus vitéze.

Remonstrált volna az öreg, az apát, a fejedelemasszony, sőt maga a püspök előtt is, akik felváltva mindannyian eljövének a várba felügyelni, hogy nem siklik-e ki Krisztina az egyház kezei közül. Mikor a püspök észrevette a vén kuruc indulatját, nemcsak nagyon szigorúan megfeddte őt, hanem még szigorubb rendeletet adott Anasztázia nővérek, mondván: úgy intézze a lábbadozó előkészítését, hogy egy hét alatt beszálithassák a remete-drághi kolostorba.

Azonban oly erős volt már a hit Krisztinában, hogy az ezt követő bucsunapokban a dominikánus beeresztette őt a családhoz. Azontul apácai őrizete alatt naphosszat ott ült az összegyűlékezett familia közepette a kék szálában. Ott ült mint egy idegen s alig beszélt, ha megszólították. Vajjon mit csinált hát? Ah volt neki olyan édesen szerelmes foglalatossága, amely minden gondolatát betöltötte. Ruhát varrt, — egy szép ruhát: a menyasszonyi ruháját égi esküvőjére. Oh de fagyos fehér volt az! Fagyos, mint a kolostor lehelle és fehér, akár egy szemfedő!... És ő csak varrta: eszelős gyöngédséggel mormolva szerelmes imádságokat csak varrta. Varrta olyan rajongó sietősen, hogy az anyjának és az apjának a szíve szakadt meg belé, mikor nézték.

III.

Akkor érkezett meg a várba Szentinczey Domokos.

IV.

A krónikás, fájdalom, nem részletezi bővebben az ezután bekövetkezett csudálatos eseményeket, csak a maga tartózkodó szárazságával jegyzi fel a megdöbbentő tényeket. Mint buzgó egyházi ember nem érti, de nem is akarja megérteni: hogy ébresztette fel az ifjú gárdista azt a romlást hozó, bűnös földi szenvedélyt Krisztinában, — abban a szent pillanatban, mikor épp kolostorba akart lépni? Nem kutatja, hogy for-

dulhatott meg így egyszerre egy fiatal leánynak a lelke indulatja, — nem keres melegséget neki abban a nagy szerelemben, melynek villámcsapása egyszerre érte az e földön egymásnak teremtet két lényt, kik nem tehettek róla, hogy szeretőiökkel együtt egymást... Szent iszonyatában csak annyit mond s ezzel fejt meg magának a rejtélyt, hogy „Dominus Szentinczeyvel maga az Sándor költsék Byborvára.” —

Szentinczey Domokos volt akkor a legszebb magyar gárdista Bécsben. Híres volt gavalléros virtusáról és szerelmi kalandjairól, melyeknek a legmagasabb udvari dámák nevei szerepeltek. Az az arcképe, melyet én Feketén láttam, egy marciális, szinte kihívó areugárdistát ábrázol, kinek gondor fekete hajában, kis fekete bajuszában és merész szemében az a szerelmes erőszakosság van benne, amely olyan ellenállhatatlanul tud hatni mindenfajta asszonyra. Hogy mi célból jött Byborvára, az nem tűnik ki a krónikából, de valószínűleg azért jött, hogy bejelentesse édesatyjára, a kékkői ur érkezését, kinek a „Három-Szent” család közös érdekében tanácskoznia kellett Gergely ural. Szentinczey Lázár csakugyan meg is érkezett családostul nem sokára s az ő tiszteletükre adták azt az emlékeztető bál ünnepélyt, melyről még szó lesz.

A gárdista, Gergely úrtól kísértet, épp abban a pillanatban lépett be a család üdvözlésére a kék szálába, mikor Krisztina immár kész menyasszonyi ruhájában próbára ott állott édesanyja és az apáék előtt. Ott állott, mint valami szép jelenés fehérben és ha fehér arcán nem lett volna az az eszelősen szerelmes mosoly, azt lehetett volna az ember, egy búbajos halottat takar az a hosszú menyasszonyi fátyol. Mikor a dalás ifjú cifra suttós dalmányában, pengő sarkantyusban, csörgő fringival elejébe toppant, különös eset adta elő magát. A leány egyszerre ijedten pillantott fel s a gárdista is szinte megdöbbenve állott meg. Egyikük se tudott egy szót se szólni, nem is üdvözölték, csak álmélkodva hosszan nézték egymást... Már abban a

percenben” mondja a krónikás, „foná egybe tekinteteket a Sándor fertelmes keze...” Végre megmozdult Krisztina. Lassan, félénken felbentette fátyolát, — tán, hogy jobban lásson, vagy jobban láttassék... És mintha csak valami régen várt édes ösmérsre akart volna ismerni az idegenifjában, — csak nézte tovább Szentinczey Domokost. Egyszer aztán biboripr öntötte el a fehér oreját s lesütközött a szemét. Mikor legközelebb felpillantott, egy különös nagyot sóhajtott s csudálkozva nézett széjjel maga körül. Mintha akkor szabadult volna meg valami nyomás alól, mintha akkor ébredt volna fel igazában nagy betegségéből... — Kisasszony hugom kinek a mátkája? kérdé a mozdulatlan gárdista halkan. Álmélkodva, merően nézett a leányra még mindig.

— A Megváltó Jézusé! mondá Anasztázia nővér szigorúan, Krisztina elé lépve.

— Hol vagytok? suttogá a leány. Ismét Szentinczey Domokosra pillantott s ekkor kiesett az imádságos könyv a kezéből a földre. Pillanatilag még ingadozott s aztán egy fehér halomba ájultan rogyott össze.

Mielőtt még valaki hozzányúlhatott volna, Krisztina mellett termett Domokos. Félretolta Anasztázia nővert s könnyedén felkapta izmos karjaiba az alélt hajadont. Az apáék s a dominikánus tiltakozólag vetették közbe magukat, de a marciális gárdista rájuk se hederített.

— Jobban értek én ehhez, mint kegyelmelek! mondá, még jobban — szinte védőleg — nyalálbolva át Krisztinát. — Asszonyomné Sophie, merre van kisasszony leánya szobája?... —

V.

Mikor „babonázta” meg szenvedélyével a leányt Szentinczey Domokos? Talán akkor mindjárt, mikor az első találkozás után karjaiba zárta s a hosszú termeken át szobájába vitte az ájult hajadont. Krisztina még az ifjú karjai közt magához tért: szemek és ajkai vajjon misoda pillantásokat és szavakat váltottak az alatt?... Azontul nemcsak alig beszélhettek

A Bud. Tud. erről a tanácskozásról természetesen csak ennyit tud:

Ma délután minisztertanács volt, melyben a kabinet valamennyi tagja részt vett.

Az ellenzék hangulata.

Az ellenzéki békekonferencia renunciumának megfogalmazásával Horánszky Nándor van megbízva, aki ma délután, Széll Kálmánnal folytatott értekezése után a nemzeti pártkörbe ment, ahová áthozta a függetlenségi pártkörből a kormány üzenetéről készült jegyzőkönyvet és azután elkészítette a válaszüzenet tervezetét. Ez a tervezet, értesülésünk szerint, rövid és csupán annak a konstatálásra szorítkozik, hogy a kormány üzenetében semmiféle új érvelést nem hozott fel, az ellenzék ragaszkodik tehát eddigi álláspontjához; hogy továbbá az ellenzék őszintén óhajtja a békét, szívesen hozzájárul minden elfogadható megoldáshoz és reményli, hogy a még megoldatlan kérdésekről lesz alkalma olyan férfival tárgyalni, aki a politikai felelősség egész súlyával folytathatja a tárgyalásokat.

Egyébként a tervezet hangja koncilians, az őszinte békétörékvés nyér benne kifejezést és semmiképpen sem akarja a szakítást jelenteni.

Az ellenzéki pártok hangulata általában azzal jellemezhető most is, hogy a békére való hajlandóság minden pártban tulnyomó. A nemzeti párt körében ma az volt az uralkodó hangulat, hogy koncilians módon kell folytatni a békétárgyalásokat. A párt nagy érdeklődéssel várja Széll Kálmán bécsi audienciájának esetleg már holnap észlelhető eredményeit.

A függetlenségi pártban némi türelmetlenség volt ma észlelhető a békeakció elhúzódása miatt. Ezért éppen a békét leginkább óhajító elemek kívánták a pártkonferencia egybehívását, ami meg is történt holnap délután öt órára. A konferencia célja az, hogy a párt békedelegatúái felvilágosítást adjanak eddigi eljárásukról.

A párt békebarátainak egyike így nyilatkozott ma egy munkatársunk előtt:

— Azért kívántuk a konferenciát, mert az a meggyőződésünk, hogy csak a párt lehet az utolsó szó. Nem akarjuk a pártot kitenni annak, hogy vaktában felelősséget vállaljon mindenért, a mit nevében hat ember végez. Azért például semmiesetre sem vállaltuk el az ország előtt a felelősséget, hogy az indennit kérdésén szenvedjen a békeakció hajótörést. Én megadnám az indennit akár Bánffyban, akár másban, ha ez az ára annak, hogy helyreálljon a törvényes kormányzás és tisztességes rendszer váltsa fel a mostani erkölcsösen rezsimet. Félek, hogy a béke esetleg a házszabályrevízió miatt hiúsul meg. De ebben az esetben is mindent el kell követnünk, hogy ne mi legyünk az okai.

együtt, de egyáltalában alig láthatták egymást. Ha valamivel táplálták a fellobbanást, csak tekinteteikkel táplálhatták azt. Tény, hogy a gárdista mindig ott volt a folyosón, mikor Krisztina az apáccal sétára indult, sőt szándékos véletlenséggel gyakran elejükbe került a kertben is. Nehányszor egyenesen fölretolta Pulcheria nővért s pár percig a leány mellett sétált a százados fák alatt. Ott volt délután is a kék szalában, mikor Krisztina egy órára lejöhetett az anyjához. De az apáca mindig áldozatuk mellett állt. ... A nap többi szakában alig látta a nemes familia a gárdistát. Ha előkerült is, csak szótalan bámulta maga elé, mintha nagy terveket forgatna fejében.

De a legnagyobb változást magán a lányon vették észre és pedig maguk az apácák. Átváltozott olyannyira, hogy alig ösmerték rá. Mintha egyszerre hirtelen magához tért volna rajongásából, hallgatag és zárkózott vált. Aznap este, hogy a gárdista megjött, elfelejtett imádkozni. ... A dominikánus sietősen értesítette a püspököt s az el is jött, de most már nemesek a család, hanem különböző ürügyek alatt mintha maga a leány halogatta volna a kolostorba való költözést. Többet nem próbálta fel a menyasszonyi ruháját. ... Szórakozottan hallgatta a Padre Antonio szent olvasmányait s gyakran elakadt a szava, mikor kérdezték. A püspök szigorúan nézett rá és megfeddte őt:

— Szentbíróy Krisztina, mondá, el ne találj felejteti, hogy a Megváltó égiszerelme mentett meg téged akkor, mikor a földi gyógyítók már lemondtak rólad! A Krisztus menyasszonya vagy és jaj neked az ő villámától, ha arra gondolsz, hogy más halandó mátkája légy ezen a földön! —

Összerázkódott a leány e szavak hallatára. Ijedten nézett a kezére, az ujján levő megszentelt gyűrűre. Aztán az égre pillantott s imádkozni szeretett volna, de elakadt a szava. Azután felni kezdett. Nem mert többet arra a szentképre nézni, amelyhez szerelmesen annyit fohászzkodott

Az utolsó szó.

Ilyen című mai vezércikkében így ír a Magyar Újság:

A békétárgyalások ez utolsó percében is hajthatatlan szigorúsággal ragaszkodik a kormány és a szabadelvű párt ahhoz, hogy az elnökválasztás megjeltesse s hogy e kérdésnél minden személyi momentum kiküszöbölendő.

Feltétlenül ragaszkodik a párt ahhoz, hogy az indennit még a jelen kormánynak megszávaltassék.

Epp ily hajthatatlansággal követeli, hogy a házszabályok a kormány által előterjesztett formában, tehát akként módosíttassanak, hogy egy törpe kisebbség a Ház többségét akarának érvényre jutásában soha többé meg ne akadályozhassa, — egyszerűen, hogy a parlamenti anarkia meg ne ismétlődhesse.

Ezek a kormány és a szabadelvű párt feltételei. Az ország nyugalma, az ország legfontosabb érdekei követelik meg e koncessziókat.

Aki ezeket megtagadja, az sohasem akarta a békét.

Nem tudjuk, milyen lesz az ellenzéki köldöttök válasza; jóslásokba nem akarunk bocsátkozni. Annyit azonban feltétlenül állíthatunk, hogy ha a béke ama többször ismételt feltételek alapján létre nem jön, el vagyunk készülve a legelősebb harc folytatására. Vagy létrejön a béke a kormány és a szabadelvű párt feltételei alapján, vagy ki fogjuk vinni azt harc árán is.

A miniszterelnök lapja ezeket akarja úgy feltüntetni, mint a szabadelvű párt utolsó szavát. A Magyar Újság téved. Ez a szó lehet utolsó, de nem a szabadelvű párt szava, hanem csak a Magyar Újságé, Bánffy és legfőképpen még a Tiszáé!

„Báró Bánffy Dezső és a magyar állam-eszme.”

A mai nap történetének kiegészítésül még megemlítjük, hogy valami Pannoniuss állnevé ur egy csinos kiállítású füzetkét írt a fentebb írt hosszú címmel. A hosszú című rövid broszúr azt bizonyította huszonegy lapon át, hogy „az utolsó félszázad vezéralakjai közül politikai integritás, hazafi intenciók dolgában magyar földön és a magyar közéletben elvitatlanul Bánffy Dezső közel áll — Deák Ferencéhez.”

Bánffy Dezső nagyobb mindenkinél, aki harminc év óta magyar politikát csinált. Hát ezt nem ártott följegyezni kuriózumképpen.

A Neues Wiener Abendblatt ma este a következő budapesti táviratot küldi:

Bánffy visszalépése a bécsi konferenciák alkalmával elhatározott tényre lett. Bánffy utódjakképp

annak előtte naphosszat. Az a szenvedőben, de búbjában szép ifjú Megváltó most valódi önmaga nézett rá, szinte fejegetően! És ő rettegett a nem földi, hanem égi ösmertelen hatalomtól. Amint-hogy nem annyira a vallási fogalomba, mint inkább abba az egyéni Krisztusba volt szerelmes a lelke: most nem is annyira a vallási büntetéstől ijedt meg ő, mint inkább annak az egyéni mennyi Völégénynek a haragjától. Iszonyodva gondolta el, hogy: ima hűtlen lesz hozzá. ... Többet nem az ő szent szerelmének az ölézésére gondolt. ... Mert az az ábrándosan rajongó szerelem megvolt benne, csakhogy mintegy villámcsapásra tárgyat cserélt. És ő szegény leány nem tehetett róla, — isten látta a lelkét, nem tehetett róla! Nem tehetett róla, hogy mikor imádságára kulesolta a kezét, a Szentinczey Domokos arcát látta maga előtt a szenvedőben szép Megváltó helyett. ... Egy éjszakán meg akart szólni a várból a kolostorba. Aztán megint habozott. És nem volt többet nyugta a földön. ...

VI.

Szeptember 27-én történt, írja a krónikás, délután négy órakor, hogy Padre Antonio rajta kapta a cellájából kilépő Krisztinát, amint egy levélkét vett át a folyosó homályában rejtőző gárdistától. A pár másodperccel késlekedő Anasztázia nővér mit se vett észre. ... A gárdista s a termes dominikánus a rajtakapás hevében majd hogy ököre nem mentek — Padre Antonio felháborodva rohant a várurhoz s követelte, adjon kíséretet, mert ő azonnal viszi a leányt Remetefrágára. A megrettent aranyarskantus vitéz alig tudta rábínni, hogy a család beületére való tekintettel hallgasson s várjon másnap reggelig. ... Aznap este volt a Szentinczey familia tiszteletére rendezett lakoma és ünnepség.

VII.

A krónikás aztán így adja elő annak az emlékezőes éjszakának a történetét: Szentinczey Domokos pár perccel tizenegy

csak báró Fejérváry vagy Széll Kálmán jöhetnek tekintetbe.

A döntés valószínűleg előbb következik be, mint sok politikus hiáné. Az ellenzék úgy látja a tényállást, hogy Széll Kálmán a koronától azt a megbízást nyerte, hogy egyenesen, közvetlenül tárgyaljon az ellenzékkel és hogy az ellenzékkel történt megállapodásokért szavatoljon. Ennélfogva a kompromisszum létesülni fog. Egyelőre csak azt az egyet nem tudja senki, hogy milyen álláspontot foglal el a Bánffy-kabinet a kompromisszummal szemben. A liberális párt holnapi értekezlete a helyzetet tisztázni fogja.

A Neue Freie Presse esti lapja a következőket közli:

A magyar válság ügyében tegnap látszólag nem történt döntés. Tény az, hogy a kormány-krisz mis még mindig teljes erővel nehezedik a magyar politikai helyzetre. Báró Bánffy kabinetjének lemondási kérényre ott fekszik a felségasztalon és minden pillanatra várható, hogy a király azt elfogadja. A döntést azért halasztják, mert a személyi kérdés okoz nagy nehézségeket. A leg-hivatottabb politikai személyiségek vonakodnak báró Bánffy örökébe lépni, mert azt nehéz és háládatlan feladatnak vélik. Kétségtelen mindezek dacára, hogy a magyar kormányválság rövid idő alatt meg lesz oldva. A krízis egész lefolyásából le lehet vonni azt a konzekvenciát, hogy báró Bánffy utóda a saját nevében folytatván a békétárgyalásokat az ellenzékkel, az ellenzék részéről barátságos bánásmóddal fog találkozni és a kompromisszumot létre fogja hozni.

Áramlatok.

A mai lapok tulnyomó száma egy csapáson halad a Budapesti Naplóval a bécsi eredmények kommentálásában. Ők is úgy látják, hogy a koronatanácsban Széll Kálmán álláspontja diadal-maskodott. Ez így is van. A királyt az utolsó hetek eseményei sem tántorították el békés hajlandóságától s ma is változatlanul a békét akarja. Amit a koronatanács döntéséből mint negatívumokat ma megirtunk, a legteljesebb mértékben igazolják ezt.

A jövő esélyei most már leginkább az ellenzék magatartásán fordulnak meg, a szabadelvű párt magatartásán legkevésbé. Mert a szabadelvű párt súlyosabb frakciója a maga békés hangulatának igazolását látja a döntésben, a harcias csoport berzenkedése pedig nem esik súlyosan latba. Ma reggel óta ugyan megint fölmerült az a tendenciózus legenda, hogy ez a csoport aláírással köti le magát és kiválik a pártból, ha a király Széll Kálmánt bízná meg a kabinet-alakítással, de most már ez a legenda is elkopott. Mindenki tudja ugyanis, hogy hetekkel ezelőtt megkisértették már az aláírások gyűjtését, sőt valami száztizenhat aláírással be-

óra előtt osont ki az ünnepi teremből. Felkötötte a kardját s az étekfogók hallották, amint sietősen valamit sugott hajduja, Szerecseny Lázár fülébe, aki is csak a nyakába kanyarította a mentéjét s mindjárt eltűnt. A gárdista pár perccel még várt s aztán ő is elrohant. Futott az ugynevezett „török folyosón” át a kápolna felé. Tudta, hogy a bűnös leány oda van internálva az utolsó éjszakára. Az ajtó nyitva volt, mert a dominikánus épp pár perccel ezelőtt ment volt ki Pulcheria nővérét. Odabent tédelték az oltár előtt Krisztina és Anasztázia.

A gárdista kardja egyet esőrrént az oszlopnál, különben nem vették volna észre a jöttét. Borzasztó tusa fejlődött ott ki. A leány ajakán örömsikoly volt, mikor szabadítottát, szerelmét megpillantotta. De aztán mégis iszonyodva riadt vissza tőle ott az oltár előtt.

— Nem, — nem! — sikoltá Krisztina — hagyjon el engem, boldogtalant, vitéz uram! Másé vagyok én, a Megváltó menyasszonya és senki se lehetek, — nincs igralom számomra e földön! Hagyjon el, mert rettegek a Völégény haragjától! —

Az oltárképre mutatva eszelősen védekezett a leány. Védte magát, amíg a marciális ifjú karjai át nem nyalábolták. Akkor elhagyta az ereje. ... Akkor, az édesen való földi szerelme érintésére, elhalt benne a vallás fenyegető szava és boldog ájulatan tehetetlenül dőlt kedveso vállára.

— Krisztinám, szerelmem! — kiáltá a gárdista hévvel, — kinek volna hozzád másnak jussa e földön, mint annak, akit szeretsz? Nekem van jussom hozzád és senkinek se másnak. ... Az égen légy mennyei völégényedé, de itt e földön az enyém vagy! Félre innen ti leány-rabló, szenteskedő, szoknyás börtönörök!

Az apáca tigrisként szökött az ifjura. Fuldokolva tépte a dolmányá sujtását, de aztán tehetetlen hanyatlott hátra az oltár lépcsőjére. Domokos felkapta a leányt és rohant ki vele. *

széltek is már s a harcias csoport vezetői akkor is megvallozták, hogy csak negyvenhárom vannak kemény legények. Ha pedig akkor, a sokkal bizonytalanabb helyzetben is csak negyvenhárom kerültek egy sátorba, nehéz volna föltenni, hogy számuk azóta megnövekedett. Az utolsó napok eseményei sokkal inkább csökkentették a Tiszák befolyását, semhogy éppen most tudnának több prozelitát szerezni az intranzigens álláspontnak.

Fontosabb és legkivált autentikusabb az a másik áramlat, mely a szabadelvű pártban a bécsi hírek hatása nyomán kialakult. Ez az áramlat a pártközi tanácskozások bármilyen eredményétől függetlenül is perhorreszkálja a parlament feloszlását. S a hangulatból ítélve már ma is bizonyosra vehető, hogy a feloszlást okvetlenül megelőző a szabadelvű párt legsúlyosabb elemeinek kiválása. Minthogy pedig ezeknek az elemeknek élén olyan férfi áll, aki a szabadelvű pártban ez idő szerint majdnem egyedül posszibilis, kétségtelen, hogy ez a kirajzás a pártnak csődjét s erkölcsi elzüllését jelentené. Ezt pedig új választásokkal sem lehetne kireparálni.

A szabadelvű pártban éppen azért nagy a megrökönyödés. Talán ennek eloszlását célozta a kormány, mikor péntek estére pártkonferenciát hívott össze. Erről a publikum körébe azt a hitet akarták széthinteni, hogy csak a kormány lemondásának bejelentésére való. De nem szabad az ilyen híresztelésnek felülni. Az ellenzék legalább készen van rá, hogy az egész konferencia a róla terjesztett melancholikus hírekkel együtt csak manőver s ellenkezőleg csöppet sem fog meglepődni, ha a kormány ezen a konferencián nem a lemondását fogja bejelenteni, hanem megszabott föltételeihez való ragaszkodását. A harcias hangra is el van készülve az ellenzék, mert manővernek ez inkább felel meg s a harcias csoport utoljára még egy kis parázs bizalmi tüntetést is rendezhetne a kormánynak. De a publikumot ezzel már nem fogja megtévesztetni. Bizalmi tüntetéssel vagy melancholikus lemondással: az a konferencia mindenképpen csak bucsuztató lesz. A kormány bucsuztatója.

A mai ülés.

Nyolc napos szünete után a képviselőház ma újra fölvetette a tanácskozások — nem, a névszerinti szavazások fonalát.

A napirend előtt Reitter János, Makfalvy Géza, Buzáth Ferenc, Hock János és Tibád Antal kértek szót. Természetesen csak azért, hogy témát és alkal-

mat adjanak a szavazásokra. Így aztán volt szavazás bőven, az egész ülésre való. Még holnapra is maradt belőle.

Különben az egész ülésből csak egy incidens érdemel említést.

A második szavazás alatt a terem közepén hevesen tanácskoztak a megriadt harcpártiak s kivált gróf Tisza István vitte szót. A disputa pedig olyan hangosan ment, hogy a szavazást is megakasztotta. A jegyző szava szinte elveszett a hangos disputában.

Ekkor az öreg Madarász csöngetett s nagy derűtséget keltve szólt a disputálókra:

— A békesség anyaga szálljon meg mindenkit, hogy a tisztelt jegyző urak legalább a névsort olvashassák!

Ezen nagyot nevettek, egyébként pedig ez a nap is elmúlt.

KÜLFÖLD.

Váljunk el!

— Az olaszok és a hármasszövetség. —

Budapest, február 16.

Egy idő óta meglehetősen elégedetlenek bizonyos olasz politikai körök a hármasszövetséggel. Az éhesek és a nagyraavágók pártja nem tudja a szövetséges államoknak megbecsülését, hogy Németország és Ausztria-Magyarország nem segítette semmi módon Itáliát a szerencsétlen afrikai kalandban és hogy e két állam nyugodtan tűrte, hogy Tuniszt a franciák szép lassan magukhoz kerítsék. Ezekkel a látszólagos argumentumokkal szép hangulatot lehetett csinálni Olaszországban a szövetség ellen, főképp azért, mert a kávéházi politikuskok egyuttal a hármasszövetség számlájára írták az olasz hadi budget millióit s az általános nyomorért a szövetséget teszik felelőssé. Táplálékot kapott ez a gyermekes védelem az utóbbi időben azáltal, hogy létrejött a franciákkal való kereskedelmi egyezmény, ami lehetővé tette a Franciaországgal való nyílt kacerkodást. Akik a németeket (mi is ezek közé számíthatunk odalenn) gyűlölik és a francia testvéreket imádják, nagy hajszát kezdtek a hármasszövetség ellen és propagálják a gali barátságot. Csodálatos, hogy az öreg Crispi is ezek táborába szegődik. Egy imént megjelent cikkében szinte pirulva menti magát hármasszövetséges hangulatait s azzal okolja meg azokat, hogy ő már készen találta a szövetséget, tehát nem felelhet érte.

Az agitációnak különben nem tulajdonítunk súlyt. Olaszországban a dinasztia létevére, hogy a szövetség megmaradjon. Amíg az olasz címer felett ott lesz a szavojai korona, állani fog a szövetség. Mert felbomlása a Vatikán diadalát és a szavojai dinasztia bukását jelentené.

Róma, február 16.
A hármasszövetség leghevesebb ellenségei közt ez idő szerint első helyen áll az *Opinione*, melynek szerkesztője, Silvagi, annak idején Rudini elnöki titkára volt. Ir pedig az *Opinione* ekképp:

Mi hasznunkra volt a hármasszövetség az afrikai és a közép-tengeri politikánkban? Javította talán stratégiai helyzetünket Ausztriával szemben, amely egy esetleges háborúban kardcsapás nélkül üzne bennünket vissza az Adigén és elfoglalná Velencét? Nemzeti hiúságunkkal mily mértékben számolt a bécsi királylátogatás alkalmából? Mily előnyöket nyújt nekünk 6000 mérföld hosszú partvidékünk védelme körül? Milyen helyzetbe sodort bennünket az Adrián? A hazájuktól elválasztott olaszoknak anyanyelvét hogyan védi meg? Mily védelmet nyújt a Vatikán celszövésével szemben?

Megjegyezi aztán a lap, hogy a hármasszövetséget, a mig érvényessége tart, lojálisan fönnek kell tartani, amde hála istennek nem kötelez a jövőre, Olaszország tehát megmarad a hármasszövetségben, mig nem károsodik általa. A hármasszövetség talán sem hagyatékul tiszteljük unokáink és dédunokáink?... Minden állam külső politikáját végre is a saját érdekeinek, a nemzeti önzésnek, az individuális előnynek, a fajoközösségen és rokonszenven alapuló érzelmeknek kell vezérelniök.

Róma, február 16.

A *Rivista d'Italia* cikket közöl Crispi tollából az olasz-francia egyezményről. Crispi megelégedést fejezte ki a felől, hogy csaknem tíz éves váhaboru után *fégyverszínre* került a dolog, amely mind a két félre nézve a legszebb reményekkel kecsegtet. Azután történeti visszapillantást vet a két ország között való kereskedelmi viszonynak 1886-ban történt megszaktására, továbbá a régi viszony megújítására tett sikertelen kísérletekre, különösen arra, amelyet Crispi kormánya tett 1887. december havában. Crispi helyteleníti *Billot* legutóbbi cikkét és sajnálja, hogy a cikk nyomán veszedelmes bizalmatlanság támadt. Sajnálja továbbá, hogy az olasz kormány barátságának zálogául lemondott Tunisz kapitulációjáról.

— Egy tal lencsért egy királyságot adtunk el, mondja a cikk.

A hármasszövetségről azt mondja Crispi, hogy az már meg volt kötve, mikor ő kormánya jutott. Minthogy azonban védelmi természete ismeretes, Franciaország kezében van a béke és háboru. A cikk végül visszautasítja *Billot*nak azt a ráfogását, hogy Crispi mozgalmas politikát akar, mert háborut akar előidézni s azt mondja, hogy a háboru nagy nemzetközi büntetés. A cikk ezzel végződik:

— Határainkon áll Franciaország, Svájc- és Ausztria-Magyarország, három bástyánk Észak-Európa ellenében. Erdünkben áll, hogy megtartsuk őket.

kápolnából. Még odakint is hallá az Anasztázia nővér hörgő átkozódását:

— Jaj neked szentségtörő, — jaj neked esküszög, hütelen leány! Nem leszesz a cinkosodó soha! — Majd ha az oltár előtt esküdni akarsz, rettegj akkor égi Völegényed haragjától. — Rettegj annak a villámától, aki megmen-tett, — akinek egyszer már örök hűséget esküd-tél, — akit megcsaltál!

... Odalenn a vár alatti uton hatlovas hintóval várt rájuk a sötétben Szerecseny Lázár.

VIII.

Világá futottak a szerelmeseik. Egy vágta-ban hajtottak egész éjszaka, mert sejtették, hogy ha a várbeliek nem is, de a papok csakhamar a nyomukba fognak kerülni. Alig tudtak reggelre beérni Sirokára: egy véres tajtékban, holtan rogytak ott össze a kimerült lovak. Az előre vágatott Szerecseny Lázár már várt rájuk és jelentette urának, hogy értesítette a papot.

A gárdista gyöngéden költötte fel a karjai közt szerelmesen szunnyadó leányt. Egy boldog esőkre ébredt fel Krisztina. És a hogy fölvetette ábrándos fejét a mente ptykéi közül, nem volt neki aggodalom vagy csodálát az arcán. Nem kérdezte, hol van, mi történt vele? Csak azt tudta, hogy szerelmese erős karjai közt van s ez elég volt neki...

— Hogy hová, angyalom? sugá Domokos férfias gyöngédséggel, — ide fel a templomba, esküvőre! Megesküszünk, mielőtt üldözőink beérnének! Akkor aztán már jöhetnek! Megesküszünk, hogy hitvesem, — az enyém légy, angyalom...

A leány szelíd önfeledtséggel karolta át az ifju nyakát. Mámoros mosoly volt ajkain. „Esküvőre...” suttogá és mintha előbbi élete egészen kimaradt volna tudalmából, nem emlékezett ő a tegnapi, nem jutott neki eszébe semmi aggodalom. Olyan édes természetesen tűnt fel előtte, hogy véle, az ő Domokosával esküvőre menjen... Szemérmes boldogsággal hajította az ifju

vállára fejét. Aztán esőndesen mentek fel a lépcsőn a falusi templom udvarára. És csak akkor vetette fel Krisztina a fejét, mikor a templomajtó elé értek. Felpillantott, és egyszerre összerázkódott. Iszonyatos sikolylyal riadt vissza,

Ott az ódon kapu felett egy óriási feszület állott. A megfeszített Megváltó szenvedésses arca nézett le onnan, — nézett le egyenesen a Krisztina szemébe, szemén át a lelke mélyére. Nézett rá vádolóan, tiltólag, — fenyegetően. És a leány rá ismert arra az ő mennyi Völegényére, kinek megesküdött, hogy senki másé többet nem lesz ezen a földön.

És abban a percenben, mondja a krónikás ünnepélyesen, elérte Szentbilyor Krisztinát bűnös szerelme régezte. Nem mert a templomba bemenni. Nem mert, mert tudta, hogy az annak a Völegénynek a háza, akihez ő hűtlen lett. Hogy esküdhett volna hűséget másnak az előtt a Völegény előtt, akinek egyszer már örök hűséget esküdött? És mivel más egybűnt nem köthetett volna szent friyget Domokos urral, csak az ő elhagyott égi Völegény házában: mérhetetlen inség fogá őt. Megősmerte, hogy esküszög voltában nem lehet ő soha a Domokos uré, hogy a Megváltó menyasszonya csakugyan nem lehet többet földi ember hitvese s nincs irgalom számára a földön...

— Jer angyalom! suttogá az ifju, ijedten karolva át kedvesét.

— Nem, Domokos! lihegett a leány és teste csakugy vonaglott a feszület tekintete alatt, — nem merek bemenni... Az ő háza ez, az égi Völegényemé, kinek megesküdtem, hogy nem leszek senki másé a földön... Nézd, hogy néz rám! — En esküszög, — előtte esküdjem hűséget néked? Oh jaj nekem, nem merek, — rettegek! Nincs irgalom számunkra a földön... Meneküljünk!

— Az istenért, Krisztina, mormogá a gárdista, elkapva a világá futó leányt, — jer, be kell mennünk a templomba! Hisz másutt meg nem esküdhetünk!...

— Nem, Domokos, nem! sikoltá a leány elfehéredve, — meghalok, ha bemegyek, érzem — Gyanus porfelleg tűnt fel az országot messzeségében. Az ifju komoran kapta fel a rettegő leányt. Friss lovakkal vágattak tovább.

IX.

A lengyelkői templomban ma is mutatják azt az oszlopot, a meddig a boldogtalan Krisztina előre mert hatolni. Szinte az oszlop mögé rejtve áll ott egy utolsó itéleti Krisztus-szobor. Ennek a rettenetes jobb kezétől úgy megrémült a leány, hogy most másodszer is világá futott az egyházból. A krónikás azt mondja, ekkor vesztette el az esztét. És a hogy bajlósálatoktól eltele menekülték tovább: a Domokos eskőjait nem tudták többé lecsillapítani a rémekről üldözött hajadont — — —

X.

A harmadik: a boldogszent templom ma már rom. Még most száz esztendő múlva se mernek a tájékan meghálni az igazhívó vándorok...

— Szeptember 29-én volt délután négy óraker. Nyomukban voltak már a püspök hajdui. Messziről pár mordálylövést hallott Szerecseny Lázár. Sietni kellett... És mintha a földi üldözökkel az égiek keltek volna versenyre, olyan rettenetes égi háboru kergette őket, amilyenre nem emlékeztek a vidéken. Délután egyszerre elkomorodott a mennybolt, s éjféli sötétre vált a táj, — de a vihar csodálatosan nem tört ki rájuk, hanem mintegy várni látszott. A villamok kékés fényénél dörögve gomolyodtak tova felettük a körlehetetlenül fekete fellegek. Mintha a hintó tajtékzó hat lovával versenyeztek volna — — — akkor álltak meg csak s torlódtak össze, mikor a menekülők a falu végén levő egyház elé értek.

— Meg kell esküdünk itt, angyalom! kiáltá a gárdista, komoran pillantva vissza az utra. Gyöngéd erőszakkal emelé ki a reszkető leányt a kocsiból. — Meghalok, ha bemegyek, érzem... suttogá Krisztina, behunyva a szemét. Nincs irgalom számomra e földön — — —

Imprimatur.

— A Dreyfus-pör revíziója. —

Budapest, február 16.

A század egyik legérdekesebb könyvét kezdtek ma szedni a párisi államnyomdában. A kéziratok rengeteghalmazára tegnap írta rá az *imprimatur*-t a francia igazságügyi miniszter, miután átnézte a hatalmas fascikulákat. Vajjon könnyű lélekkel, nyugodt lelkiismerettel bocsátotta-e szárnyra a kézirat-tömeget, vajjon épen, csonkítatlanul ment-e az a szedőszekrények elé, azt e pereben nem tudjuk. Annyi bizonyos, hogy az egész Dreyfus-pörre vonatkozó összes akták ki nyomtatása fontos momentum, jelenti azt, hogy a revízióügyben való döntés két-három hét leforgása alatt okvetlenül bekövetkezik.

Az első lépés a befejezés felé. Az első cselekedet a véget nem érő zenebonában.

(A Dreyfus-akták a nyomdában.)

Páris, február 16.

Lebret, Loew és Manau közt történt megállapodás alapján a Dreyfus-ankét iratainak nyomtatását az államnyomdában ma kezdték meg. Loew indítványára *Accarias, Bouloche* és *Duval* bírák ügyelnek a nyomtatásra és *ők végzik a korrekturákat* is. A könyv a kiállítási jegyzőkönyveken kívül kérdőpontokra fölvetett kétrendbeli választ is tartalmaz.

Páris, február 16.

A vizsgálatra vonatkozó iratokat csak 46 példányban nyomtatják ki és így idővel a legnagyobb bibliografiai ritkaság lesz egy-egy ilyen példány. A könyv a következő három fejezetből áll:

Első helyen lesz annak a nyolcvannegy tanúnak vallomása, akiket a teljes büntetőtanács hallgatott ki.

Másodszorban lesz az a tizenöt vallomás, amelyeket *Atthalin* és *Dumas* bírák vettek fel.

Az utolsó helyen pedig az a hat vallomás következik, amelyekről a Párison kívül felvett jegyzőkönyvek tanuskodnak. Ez utóbbiakhoz tartozik Dreyfusnak ismert kijelentése állítólagos vallomása felől.

(Quesnay de Beaurepaire multja.)

Páris, február 16.

Dumas semmitőszéki tanácsos a semmitőszék elnökének, *Mazeau*-nak levelet írt, amelyben tudtára adja, hogy *Quesnay de Beaurepaire* hamisított levél alapján vádolta őt. Dumas a hamisítás bizonyítására szolgáló iratokat a levélhez mellékelte s arra kérte az elnököt, hogy ezeket az okmányokat is csatolja a ki nyomtatandó jelentéshez.

Páris, február 16.

Quesnay de Beaurepaire a lapokban felszólítja

Behunyta a szemét és többet ki se nyitotta ebben az életben.

— Siessünk, nagyuram! dörmögé a hajdu. — Ugy vitték be ketten a fehér leányt a templomba. És mikor a templomajton állalétek volna, akkor szakadt meg felettük a rettenetes istenítélet minden mennyköveivel.

... Az iszonyattól behunyt szemmel ott térdelt az oltár előtt a boldogtalan Krisztina. Nem mert felnézni a feszületre, csak reszketve emelé két ujját esküre. És amikor kimondta volna a nagy szót, földet döntő robajjal akkor ütött be a villám a templom kupolájába. Esküszög jobb kezén át érte a hűtelen menyasszonyt az égi Völegény haragja — — —

— Bizony, mondá az öreg pap halkan s keresztet vetett magára, — van valami titokzatos kéz, amely olykor megdöbbenően avatkozik bele a halandók cselekedeteibe!

Oly üres, olyan rideg volt ez a torony-szoba, melynek falai közt egykor egy boldogtalan leány ábrándjai nyíltak! Odakint a völgy felett besötétedett már s a szeptemberi est buszsfünye busan apadt el a siri csöndes, szomorú terem ablakairól. Alig láttam már őt, de még mindig magamon érzem a tekintetét... Onnan a falról, az arekép örökös gyászfátyola alól melankolikusan néztek le rám a fehér leány csudálkozó, — szinte ijedt nagy szemei.

Az öreg pap felsóhajtott.

— Itt ez alatt a bársonykárpit alatt vagyon a mi szegény "fehér kisasszonyunk" épen megmaradt lárvája. Apácaöntösből fekszik s az üvegkoporsón át még látni esküre emelt s a villámtól megszenesedett jobb kezét...

A sarokba néztem s összerázkodtam. Az arekép mintha esdeklőleg intett volna: ne nézzem meg... Nem is lebbentettem fel a fekete kárpitot. Szinte halálosan pillantottak ezután rám a költőien beszemek. S ezzel a pillantással busuztam Szentbíbory Krisztinától...

Dumas semmitőszéki bírót, aki őt egy hamisított névtelen levél felhasználásával vádolta, hogy tegyen ellene büntetőfőjelentést, mert különben ő indít pört Dumas ellen rágalmazás miatt.

(A kormány tervei.)

A kivételes törvény tárgyalása a szenátusban február 23-ika előtt aligha fog megkezdődni. A szenátus nagy többsége ellene van a javaslatnak, mégis azt hiszik, hogy a kormánynak legalább is husz szavazatból álló többsége lesz. A szenátus talán a javaslatnak elvetését is megkísértené, ha a képviselőházban a kormánynak nem lett volna oly óriás többsége, de így nem akarnak oly konfliktust fölidézni, amely csak a képviselőház fölosztásával érhetne véget.

Páris, február 16.

A szenátus osztályai megválasztották a bizottságot a revíziós eljárás módosításáról szóló törvényjavaslat megvizsgálására. A bizottság tagjai közül ötten, még pedig *Legludic, Bisseuil, Ouvrier, Guérin* és *Paulit* a javaslat mellett vannak és négyen, nevezetesen *Cano, Lecomte, Berenger* és *Morzellet* ellene.

Páris, február 16.

A Dreyfus-párti sajtó erősen tiltakozik a kormánynak az ellen az állítólagos szándéka ellen, hogy *Manau* főügyész állásától fölmentse s helyébe *Guérin* szenátort nevezze ki. *Guérin* 1894-ben, a Dreyfus-pör idejében igazságügyminiszter volt.

Páris, február 16.

Lebret igazságügyminisztert meginterpellálták, vajjon igaz-e, hogy *Manau* főügyészt *Tuerin*-nel helyettesítette; az igazságügyminiszter azt felelte, hogy a helyettesítésről most szó sem lehet s egyáltalában a revíziós törvény életbeléptetése előtt nincs is szükség a helyettesítésre.

Páris, február 16.

Az Elyséeben tartott mai minisztertanácsban *Freycinet* hadügyminiszter bejelentette, hogy azt a korábbi utasítást, amely szerint a katonatiszteknek minden politikai természetű egyesületben való részvételét tartózkodniok kell, megújította. A minisztertanács után több minisztert megkérdeztek ama hír felől, hogy *Lebret* igazságügyminiszter *Manau* főügyészt fel akarja menteni állásától. A miniszterek azt mondták, hogy ez az ügy szóba sem került.

(Tüntetések.)

Páris, február 16.

Ma volt a Sorbonne tanára, *Dubois* Marcell által összehívott második gyűlése a *Patrie française* nevű ligának, amelyen körülbelül kétezeren jelentek meg. A gyűlésen *Coppée* elnökölt, aki tudatta, hogy a liga tagjainak száma elérte a nyolcvanezeret. Dicsőretilt szölt *Quesnay de Beaurepaire*-ről és kijelentette, hogy a liga meg fog hajolni a semmitőszék egyesült tanácsainak döntése előtt, de azután is követelni fogja a hiányos törvények reformját. Magasztalólag szölt a hadseregről, ami ellen a jelen voltak egyike tiltakozott, mire eltávolították az illetőt a tereméből. Végül *Coppée* tiltakozott a francia hadsereg sértegetése ellen.

Dubois főképp a hazafiság kérdésével foglalkozott beszédében és sajnálatosan mondta, hogy akadnak olyan franciák, akik rágalmazzák Franciaországot. Reméli, hogy a liga nagy szolgálatokat fog tenni és enyhíteni fogja az osztálygyűlölséget és a politikai és felekezeti pártok harcát.

Páris, február 16.

A hadügyminiszter ma rendeletileg megtiltotta a tisztikarnak a politikai egyesületekben való szereplést. A *Patrie Française*-nek több tiszt tagja van, de úgy látszik a rendeletet az újonan alakult ligát nem sorozza a politikai egyesületek közé, mert a tiszték nem léptek ki a Dreyfus-ellenes szövetekeztből.

Tunisz, február 16.

Egy álarcos-körmeneten egy álarcos zsidó megkorbácsolt egy másik zsidót, aki francia katonának öltözött. Mind a kettőt letartóztatták s az egyiket két évi, a másikat másfél évi fogságra ítélték. Az összes zsidó hitközségek küldöttségileg megjelentek Millet főzezdensnél, hogy sajnálkozásukat fejezzék ki az eset felől.

A porosz türelmetlenség. Alig hogy véget ért a lengyelek üldözése és kiutasítása miatt a porosz képviselőházban folyt hosszú vita, hasonló nemzetiségi vita indult meg ma a dánok miatt a birodalomgyűlésben. A dán nemzetiségű *Johannsen* a szociáldemokraták támogatásával interpellációt nyújtott be a miatt, hogy dán alattvalókat Észak-Schleswigből kiutasítottak s azt kérdezi, hogy a birodalmi kancellár igazoltaknak és a birodalom érdekében levőknek tartja ezeket a kiutasításokat. Egy berlini táviratunk jelenti, hogy a kormány nem szándékozik erre az interpellációra felelni; de ez azért nem zárja ki az interpel-

láció tárgyalását, amint hogy a birodalomgyűlés ma bele is ment a vitába. Ma csupán *Johannsen* beszélt, de holnap folytatják a vitát. *Johannsen* tagadja, hogy igazoltak volna a dánok ellen Észak-Schleswigben tett rendkívüli intézkedések. Az izgatónak eszik ágában sincs a hazaárulás. A dán cseledek számának szaporodása annak tulajdonítandó, hogy a határon innen magasabbak a bérek. A nyugtalanságot csak a kormány intézkedései idézik elő.

HIREK.

Budapest, február 16.

— BUDAPESTI NAPLO. Február 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király nyaralása. A *Bozener Zeitung* írja, hogy a király a nyáron több hetet fog tölteni *Griesben*. Mihelyt *Stefánia* övegy trónörökös asszony visszaérkezik a Földközi tengeri utjáról, elkíséri a királyt *Griesbe*.

— Címadohányozás. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, legifjabb dr. *Szász Károly* és dr. *Gopcsa László* kultuszminiszteriumi segédtitkárnak a miniszteri titkári címet és jelleget adományozta.

— A kalocsai érsek jubileuma. Mint illetékes helyről értesítenek bennünket, több fővárosi lapnak az a híre, hogy *Császka György* kalocsai érsek a jövő hóban ünnepli püspökségének negyedszázados jubileumát, tévedésen alapszik. A kiváló egyházfő nem március, hanem július 19-én éri meg 25-ik évfordulóját püspökké szenteltetésének. Az évfordulót a jubláns érsek valószínűleg valamelyik fürdőhelyen, Gasteinban vagy Gleichenbergben fogja megülni. Igazi jubileuma azonban a jövő esztendőben lesz, amikor aranymiséjét ünnepli.

— Haldokló főherceggasszony. *Mária Immaculata* főherceggasszony, *Mária Valéria* főhercegnő anyósa, mint bécsi tudósítónk éjjel táviratozza, annyira rosszul van, hogy környezete el van készülve a katasztrófára. A főherceggasszony estefelé elvesztette eszméletét s attól fogva csak néha-néha pár pillanatra tér magához. Az orvosok azt hiszik, hogy a főherceggasszony aligha éri meg a reggelt.

— Erzsébet-alap Horvátországban. Zágráb előkelő urhölgyei, mint ottani tudósítónk jelenti, tegnap gróf *Khuen-Hédervary* Károlyné elnöklelte által gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a zágrábi jótékony egyesületek közösen Erzsébet-alapot létesítsenek. Az alap létesítésére a bálné elnöklelte alatt bizottságot küldtek ki.

— Budaíri istentiszteletek a Mátyás-templomban. A budavári Mátyás-templomban tartandó bódíi istentiszteletek alkalmával, február második felében a következő zeneműveket adják elő: Február 17-én, pénteken délután öt órakor, az első nagybódíi prédikáció előtt, *Boigisch* Mihály egyik régi magyar egyházi énekét, éneklí *Vavrinecz Mór*-né. Február 19-én, az első bódíi vasárnapon, délelőtt 10 órakor, a nagymise alatt *Palestrina* „Lauda Sion” miséjét, továbbá *Pitoní* és *Croce* egy-egy betéjét adja elő az egyházi zenekar. Február 24-én, pénteken délután öt órakor a második nagybódíi prédikáció előtt *Boigisch* Mihály egy régi magyar egyházi énekét, éneklí *Farkas Edith*. Február 28-án, délelőtt 10 órakor, a nagy mise alatt *Perosi Lorenz* „Missa Patriarchalis” című miséjét, továbbá *Boigisch* Mihály átiratában „Oh szenteges keresztfája” és „Oh Jézus” kezdetű régi egyházi énekeket adja elő az egyházi zenekar.

— Kardpárba. Két egyetemi hallgató, W. P. és M. G. tegnap este a *Robelly-féle* Royal-vívóteremben kardpárbaí vívott. M. jobb kezének hüvelykujján könnyű vágást kapott, mire a segédek a párbaí beszüntették. A párbaíra összeszóllalkozás adott okot. A felek kibékültek.

— Új honvéd-emlék. A főváros határában lévő rákoskeresztúri kis erdőben elcsott 48-as honvédek sírja fölé emléket akar állítani a község hazafias polgársága. Bizottság alakult, amely erre a célra országos gyűjtést akar indítani. Pestmegye alispánja az országos gyűjtést nem engedélyezte és csak Rákoskeresztúrra vonatkozólag adta meg az engedélyt.

— Felolvasás. *Eperjes*ről írják nekünk, hogy *Vikár Béla* országgyűlési revizor, a néprajzi társulat titkára előadást tartott tegnap az ottani Széchenyi-Kör házi estjén. Az előadó az ősfennek és az ősmagyarok vallásáról szölt, az általa fordított Kalevalának egy gyönyörű részletét olvasva fel és magyarázatokkal kísérve, valamint fonográf segítségével mutatva be a Kalevalának néhány énekeit részét és ezzel szemben a magyar népdalgyűjtemény néhány kiválóbb remekét. A közönség igen nagy élvezettel hallgatta az előadást. Az előadó kiemelte, hogy a népdalokról fölvetett fonográfgyűjtését a közoktatásügyi miniszter a Nemzeti Múzeumba fogja fölvetetni.

— **Eljegyzés.** Egy kedves barátunk szép ünnepéről kaptunk hírt a Tisza mellől. Dr. Nórady László gimnáziumi tanár, a *Budapesti Napló* írógárdájának egyik legizmosabb tehetsége, jegyet váltott Szolnokon Kiss Mariska kisasszonnyal, Kiss Antal takarékpénztári tisztviselő leányával. Szívbeli üdvözlők barátunk életének e jelentős pontján s küldjük egyuttal szerencsekívánatainkat menyasszonyának, aki jövőendő sorsát, boldogságát egy kiváló és mély érzésű íróra bízta.

— **A prelátus-szerzetes.** Aki gyermekkorában igazán beszélt az Istennel, ahhoz — bárhogyan is vesszét ki belőle a világban a hajdani ember, — gyakran intézi az élet zivatárban világos szózatát az Isten. És ilyenkor fölébrednek a régi emlékek, — tömjénfüstös husvéti lilomálmok orgonazugáról, konduló harangokról, a régi domról, amelynek félhomályában gyertyák libegnek és szent misét mond az aranyruhás áldozó pap és ezüstösen szólal a csöngőtűje a borzas ministráns gyerekek, mialatt a színes ablaküvegeken át besűrűdik a reggeli napsugár!

Oh ne tagadjuk, megvan bennünk ez a hazajáró lélek: a honvágy a gyermekkor elpusztult világa után és azok után is, akik akkor ottan bennünket kezünkkel fogva vezettek.

Ezer és ezer ember él ebben az országban, aki a visszaemlékezésnek ebben a fájdalmasan édes pillanatában Szent Benedek rendjének skapuláris papjait látja maga előtt. És csudálatos! — aki egykor benecseknél nevelkedett és tanult, azt valami titokzatos ereje a szeretetnek köti oda a hajdani professzorok emlékeztetője élete fogta. Velünk maradnak az élet iskolájában is, ahol ezernyi tévedés, keserves élmény és sorscsapások után ifjuságunk romjain új embert kell nevelnünk magunknak magunkban.

Most, hogy az újságok országsszerte híresztelik, hogy dr. Kohl Medárdot, a Szent-Benedek rendje szerint való áldozó-papot a pápa az apostoli protonotárius magas prelatusi méltóságára emelte, — büszke örömmel hány aggastyán, mennyi férfi és ifjú fogja ebben a kitüntetésben a magyar Monte Casino dícsőségét látni, — mint megannyi halás hajdani tanítvány! Az a hermelin, amelyet a pápa ennek a szelíd, tudós fiatal papnak nyújt, az 6 lelki szemük előtt a vállára helyezkedik mindegyik fekete skapuláris benecsekné, aki valamikor tanáruk volt.

— **A Rathauskellerben.** Két hete körülbelül, hogy *Luiger* főpolgármester ur meghívta a berlini városi tanácsot a bécsi Rathauskeller ünnepélyes megnyitására. A berliniek, amint akkoriban megirtuk, nem fogadták el a meghívást. Tegnap végre mégis megvolt az ünnepélyes megnyitó. A pince zsúfolva volt keresztény-szocialistákkal; tizenegy óra tájban német nemzeti diákok érkeztek a pincébe s a Wacht am Rhein-t énekeltek; erre a keresztény-szocialisták a *Luiger*-indulót játsztatták. Egerszerre egy német nemzeti technikusi átkialította: Heil und Sieg! A keresztény-szocialisták megfogták a diákok és még három társát s kidobták a pincéből. Utóaktéka is volt a dolognak: *Luiger* ma egy rendeletben eltiltotta a Rathauskellerben az éneklést. De ez nem árthat az osztrák hazafiságnak! Utóvégre vághatnak az emberek sűrűskancsokat egymás fejéhez éneklésért nélkül is.

— **A szervita-rend gyászja.** A szervita-rendet vesztésé érte, aranyis és nesztora *Pauer M. Rudolf* volt bécsi perjel, rendtartományi titkár, február 11-én, szombaton a szervita-rend budapesti házában 85 éves korában meghalt. Az elhunyt szerzetes nagytudomány ember volt, s ezért már kora ifjuságában tartományi titkár lett. Ebben a minőségben husz évig volt a rend szolgálatában, amikor a bécsi rendház perjelévé nevezték ki. Mint ilyen huszonöt évig működött. Ekkor nyugalmába vonult és lejött a budapesti rendházba, melynek alperjele lett és ahol huszonkét évig élt. Az öreg szerzetes előrehaladt kora ellenére is igen erős szervezett ember volt. Télien, nyáron egyaránt minden nap reggel négy órakor felkelt és öt órakor gyalog átsétált a budai hegyek közé, ahonnan szintén gyalog tért vissza. Setait csak két héttel ezelőtt hagyta abba, amikor ágyban fekvő beteg lett. Temetésén itt voltak *Szoboda* Szeverin tartományi főnök, *Huber* Benignus bécsi perjel és *Wistavel* Mihály kútensteini priór. A gyászszertartást *Hoffmann M. Benedek*, a budapesti rendház főnöke vezette.

— **Pivár Ignác és Klein Mór** című szerda reggeli közlésünkre vonatkozólag helyreigazítást kaptunk *Pivár* Ignác főtitkárától, aki a vakok országos intézetének igazgatójától. A helyreigazításban egy pozitív tény van, hogy a felfofozott vak fiúnak nem Mór, hanem Károly a neve. Maga az ütlegetés megtörtént „mivel Klein Károly a fiúk társalgó termében a leányokat bántalmazta.” Konkrét állítás a nyilatkozatban még csak annyi van, hogy „nem olyan szentek ám a mi vakjaink,” mint ahogy a *Budapesti Napló* elregéli.

— **Halál az utcán.** *Langer* Emilia 45 éves napszámosnő ma délután a Kelenföldön hirtelen rosszul lett s kevéssel azután meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **E'osolyogva!** Vannak dolgok, amelyek fölött állandóan mosoly lebeg. Vannak urak, akiknek ha nevét halljuk, elmosolyodunk. Vannak épületek is, amelyek mellett mosolyogva megürünk el. Most ez épületek száma egygyel növekedni fog. A kőbányai új templom szomszédságában plébániát akar építeni a főváros. A mérnök hivatal meg is csinálta a terveket s a plébániával kapcsolatosan egy épületben leányiskolát is akar építeni. A tanács mai ülésén *mosolyogva* fogadta a tervet s elrendelte, hogy meghallgatja a közoktatási bizottságot. — Valóban, azon lehet mosolyogni, hogy plébániával kapcsolatosan leányiskolát építenek. Mondani erről a dologról nem lehet semmit, mert ennek a hatása nem mondható nyilvánul, hanem egy mosolyban. Ez a mosoly aztán örökkön ott fog lebegni a plébániával kapcsolatos leányiskola fölött. Mosolyogni fog az építész, amikor rajzolja; mosolyogni fognak a szülők, akik a lányukat beiratják ebbe az iskolába; mosolyogni fog a fáradt vándor, aki elhalad az iskola előtt, és meglátja a két szomszédos fölirást:

PLÉBÁNIA

Leányiskola

Ez az iskola lesz a mosoly iskolája, az isten éltesse sokáig, a mi fölvidításunkra.

— **Andréa Abofalván.** Kis-Küüllőmegye községe, Abofalva lépést tart a korral s tájékozva van minden világeseményről. Sőt a szenzációs világeseményeket kapcsolatba is tudja hozni a helyi viszonyokkal. A minap például nagy örömrivalgás, muzsikálás és éljénzés volt az utcán. Aki bent volt a házban, az mind kiszaladt a kis kapu elé a nagy zenéből. Egy vidám karaván vonult végig a falun, egy csomó száz menyecske zajongott körül egy csudálatos szekeret. A szekeren nyirfagallyakból és lepedőkből vagy egy emeletnyi magasságra egy lég-hajószerű alkotmány volt összerakolva. És a menyecskék nagy hanggal kiáltották, hogy:

— Megvan Andréa! Megvan Andréa!

Andréa csakugyan megvolt, legalább ott gubbasztott a „lég-hajó” tetején. Egy kicsit reszkettett, de azért ült és barna volt, mert cigány volt. A dolognak az a magyarázata, hogy a megelőző nap estején mulatság volt a faluban s a lakoma maradékából jó szívvvel megvendégelték a cigányt. A cigány aztán hálából megengedte, hogy Andréát csináljanak belőle.

— **A Duna áradása.** A Duna ma is nagyot áradt a fővárosnál s mai magassága 240 centiméter. Az emelkedés tehát 20 centiméter. A víz a földművelési miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint, Komáromtól Újvidéki rohamosan árad s felfelé mutatkozik csekély apadás. A mai vízmagasságok a következők: Schárding 62, Passau 224, Linz 33, Stein 23, Bécs 38, Pozsony 203, Komárom 264, Paks 148, Baja 205, Mohács 197, Gombos 204, Újvidék 120, Zimony 169, Pancsova 138, Bázias 132, Drenkora 127, Orsova 209 centiméter. A Duna, mely folyóival teljesen jégmentes s tekintettel a tartós enyhe időre, nem sokára megkezdődik a hajóközlekedés, amit az is bizonyít, hogy az eddig őrés Dunán már több tehervontató gőzös és uszályhajó jelent meg.

— **Uzsora-kölcsonók.** Egy-egy uszórásról ha kiderül valami, rendszeren egész csomó kétése existenciája ember jut a bajba. *Kieszkovszky* Gyula, volt ulánusztiszt a rendőrségnél ma kihallgatták. Ma reggel a fővárosba érkezett *Kieszkovszky* egy jótállója is, R. ulánus-főhadnagy. *Kieszkovszky* mai vallomásaiban számos uszórásról beszélt, de semmiért sem akarta őket megnevezni. Édesanyja és nővérei sirva kérték, hogy most már ne titkolózzék, ugy sem segít már a maga baján. A bűn útjára tévedt fiatalember ekkor bevallotta, hogy két esztendővel ezelőtt jutott a budapesti uszórások kezébe. Eppen lóverseny volt Budapesten és neki szükében volt pénze, *Mauthner* is adott neki kölcsön. Ezzel szemben *Mauthner* azt állítja, hogy ő csak február elseje óta ismeri *Kieszkovszky*-t, amikor nála tisztí egyenruhát rendelt. Egy másik uszórás hatszáz pár cipőt adott *Kieszkovszky* egy váltójára. Amikor azután a váltó lejár, az ezredparancsnokságnál akart jelentést tenni a dologról. *Kieszkovszky* kénytelen volt máshoz fordulni és amilyen fölletelek mellett csak kaphatott, olyanokkal vett föl kölcsönt. A kölcsön kieszközlésében valami V. J. nevű fővárosi ügyvéd is szerepelt. Az uszora-kölcsonók többek között W. lókereskedőt és St.-né terhelik. *Kieszkovszky*-nek különben már volt ezelőtt is baja. *Mauthnerrel*, akinek a följelentésére letartóztatták, *Mauthner* ugyanis *Kieszkovszky* egy barátját ezeröt száz forint tartozásért bepörölte. Ezért a tartozásért *Kieszkovszky* még tavaly ősszel, tisztikorában, jótállást vállalt.

— **Vasúti szerezéssétség.** A *Daily Mail*nak jelentik Montrealtól, hogy a Portlandból jövő expressz-vonat tegnap Sherbrooke mellett kisiklott és két ember életét veszítette.

— **Szanguszko milliói.** A krakkói lapok ma azt híresztelték, hogy herceg *Szanguszko* volt helytartó a *lemberg*i takarékpénztár rendezésére egy millió forintot ajánlott föl a saját vagyonából és megígérte, hogy barátai között is összegyűjt egy milliót. A herceg ma — mint egy *lemberg*i távirat jelenti — a *Przogland* utján megafalta ezt a híresztelést.

— **A hölgy.** Egy öreg anyóka kapaszkodik föl a villamosra. Szürke kendőjéből, amely a derékon át hátul nagy csomóba van kötve, alig látszik ki redős, fáradt arca, bágyadt szeme, pergámenbőrű hegyes orra. Jobb karján nagy kosarat cipel. Nagyot lélegzik, hogy felér a kocsi. Benyit az ajtón. A kocsis telisteli van. Az egyik soron néhány fiatal ember ül és unottan néz ki az ablakon. Az anyóka fáradtan járhatja körül a tekintetét, aztán, hogy helyet nem talál, megáll a kocsis közepén és belekapaszkodik egy szijba. A fiatal emberek megnézik a jövevényt, aztán megint az ablak felé fordulnak és egykedvűen nézik az utcát.

A legközelebbi állomáson egy cselédleány ugrik fel a kocsi. Nagyon sietős lehet az útja, mert még kendőt sem kötött a fejére és durva, husos arca erősen izzad. Ahogy benyit a kocsi, körülnéz, aztán hogy helyet nem talál, odaáll az anyóka mellé és szintén belekapaszkodik egy szijba. A fiatal emberek megnézik az új jövevényt, egyiknek is, másoknak is megvillan a szeme egy pillanatra, aztán megint csak az ablak felé fordulnak és unottan nézik tovább az utcát.

Néhány állomással odább egy úri asszony száll fel. Ahogy felszáll, gondosan felemeli ruháját, hogy valamiképp be ne porolja. Aztán megigazítja finom bársonyalapját, miközben ujjain megcsillannak a gyűrűk és benyit a kocsi. Abban a pillanatban felugrik az egész sor fiatal ember és az új jövevényt mosolyogva helyezkedik el a pad közepén...

— **Operetta-fogház.** A *stanislaui* törvényszék tegnap kezdte tárgyalni a *Korytowski-Brunicki* és cinokstársai pörét, amelyre huszonhat tanút idéztek meg. A fővádott egy tizenhat éves leány, a *stanislaui* fogház felügyelőjének a leánya, *Dancevic* Matild. Emlekezetes, hogy tavaly elfogták *lovag Mora-Korytowski* Konstantint, aki grófnak adta ki magát és váltókat hamisított; elítélték és a *stanislaui* fogházban kezdte meg büntetését, amely nagyon vidáman telt. A fogházfelügyelő leánya megszerette a csinos fiatal rabot, az örök és *Korytowski* barátja, báró *Brunicki* József, összehordtak neki mindent, ami jó és kellemes; hosszant mulatozott a fogoly a fogházfelügyelő lakásában és egy ilyen alkalommal megbeszéltek, hogy miképpen fogják megszökíteni az álgrofot. A menekülés sikerült. *Dancevic* Matild szerzett törvényszéki tisztviselői egyenruhát *Korytowski*-nak és *Brunicki*-nek, akik kocsin Ottyniába, onnan vasuton Csernovitzba jutottak. Másnap felfedezték a szökést és *Korytowski*-t a társával együtt elfogták. *Brunicki* kaució ellenében szabadon maradt, a többi bűnöst elzárták. A mai tárgyaláson a vádlottak töredelmesen beismertek mindent. A törvényszék, mint *Stanislauból* táviratozák, ma hozta meg az ítéletet. *Dancevic* Matildot tizen-négy havi, *Uhlreich* Henrik vasuti alkalmazottat két havi és *Szkrabian* János fogháztört három havi fogházra ítélték, báró *Brunicki* és a kulcsárt felmentették.

— **Halálozás.** *Horváth* Döme nyugalmazott táblai tanácselnök tegnap 81 éves korában Kecskeméten meghalt. Az elhunyt, a mellett, hogy élelméjű jogász volt, élénk részt vett a közügyekben és a társadalomnak rokonszenves alakjai közé tartozott. Mielőtt a bírói pályára lépett, az országgyűlésen öt ízben képviselte Kecskemét városának alsó kerületét. Tagja volt Kecskemét törvényhatósági bizottságának, valamint 28 éven át elnöke a Kecskemét és vidéki gazdasági egyesületnek, amelynek megalapítója volt. Erdemei elismerésül ő felsége a Szent-Isztván-rend kiskeresztjével tüntette ki. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja, *Horváth* Béla királyi ítélőtáblai bíró pedig édesapját siratja benne. — *Goldheim* Lipót, a pesti izraelita hitközség érdemes anyakönyvvézeleje, ma hosszas betegség után meghalt; temetése pénteken délután 1/3 órakor lesz a Damjanich-utca 28/a sz. a. hazból. A hitközség előjártsága a halálesetről külön gyászjelentéssel értesítette a képviselői tagokat. — *Jánosvölgyi* *Mennich* Adolf nyugalmazott bányagazgató, München Arel országgyűlési képviselő édesatyja, mint Iglóiról jelentik, tegnap este 78 éves korában meghalt. — *Özevgy* *Somogyi* Pálné született *Pendl* Ottilia e hó 15-én 78 éves korában Budapesten meghalt. — *Lusztig* L. Mórné született *Káman* Amália e hó 14-én 43 éves korában Budapesten meghalt. — Dr. *Hokk* József ma 66 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt mint tizenhat éves fiú végigküzdötte a szabadságharcot s Bemmek osaknem valamennyi ütköztetésben résztvett. Dr. *Szonitagh* Felix egyetemi tanár apóstát gyászolja az elhunytban. Temetése holnap délután három órakor lesz a kereposi temető halottasházánál. — *Rudnay* István, *Rudnay* Béla főkapitány édesanyja, tegnap hosszas szenvedés után meghalt a nyitrai megyei Divék-Ujfalun. A főkapitány a holnap temetésre már elutazott Divék-Ujfaluba. — *Bibis* Döme torontálmezei bizottsági tag, volt országgyűlési képviselő, *Melenec* (Torontálmezei) hetvenkét éves korában meghalt. — *Streck* Alajos volt 48-as honvéd ma 73 éves korában Kassán meghalt.

— **A társaság.** Fényes társaság volt együtt. Pajzán leányok, unatkozó asszonyok és ráncos képű, tar koponyájú férfiak. Ugy nyüzsgött a tarka had, mint a méhkas. A suttyós, csevegés, kiabálás egyhangu morajja keveredett össze, amelyből csak olykor-olykor vált ki egy élesebb hang, szabadabb, nyitabb kacagás. De a következő pillanatban az is elakadt és tovább hangzott az egyhangu moraj.

Egyszer csak elhallgat a moraj is. A terem ajtaján belibben egy leánya. Nem egyedül jött, de a többieket senki sem látja. Csak a leányt, a festetlen arcú, ringó derekú, nyílt szemű, bátran mosolygó leányt látja mindenki. De a csend csak egy pillanatra tart, azután újra megmozdul a szála. Eleinte csak suttyós hallik:

— Hogy affektál!

— Hiszen olyan egyszerű, olyan természetes!

— Hiszen éppen azzal affektál!

Azután újra összekeverednek a hangok és a méhkas tovább zümmög. Egyhanguan, vontatottan...

— **Vezeklés papíron.** Végre Kronfeld Rikárd ur is vezekel. Igaz, hogy papíron, messze az óceánontuli világból, de hát ez is bűnbánás. Bevallja egy némely piszkos dolgot, amiről eddig még nem tudtunk, egyben azonban igéri, hogy megjavul. No de szobapincér a hetedik emeleten és így nem csoda, hogy Canossába vágyakozik. Majd ha az első emeleti pincérsége viszi föl az uristán a sorsát, aligha fog Kronfeld Rikárd ur ilyen töredelmes hangon levelezni, — mint ahogyan következik:

New York, 899. I/30.

Kedves barátom! Sok hányatás után végre megérkeztem New Yorkba, ebbe az új világba, amelyet könnyelműségem és megdondolatlanságom a vezeklés helyéül rendelt számomra. Hidd el, nem létezik nagyobb büntetés egy olyan könnyelmű emberre, mint amilyen én voltam, annál, mint amikor a német Lloyd Hajózási Társaság schnellampferén, a „Kaiser Wilhelm der Grosse“-n megérkeztem ide. Utlevel nélkül, szerencsére mint II. osztályú utas tettem meg az utat, különben a parti vizsgálatnál nem passzírozták volna szabad kiszállásomat. Alig volt pénzem. Az az összeg, amelylyel Budapestről eljöttem, egynehány dollárát olvadt le. Este 8 óra volt, midőn a kikötőt elhagytam. Kézitáskámmal az ismeretlen városban nem tudtam, hová menjek. Egy parkon keresztül haladva, megálltam tanakodni, mitévő legyek? E közben egy ismerőst pillantottam meg. Együtt Blackburn nevű utazó volt az illető, akivel egy voltunk a hajón. Készszéggel kalauzolt, míg végre a IV. Avenuen egy óriási szállodába vezetett. Itt laktam 14 napig, folyton állás után járva. A magyar egyesület támogatásával, amely heti segélyben is részesített, végre is a milliomosok avenuejében, a Fifth-Avenueben a Hotel Cincinnati-ban kaptam pincéri állást. Egyelőre szobapincér vagyok a hetedik emeleten, de a magasság nem határoz, mert kényelmes liftközeledés van. Fizetésem havi 20 dollár egyelőre, de felvihetem 50 dollárig is. Kedves barátom, légy meggyőződve, hogy életemnek egyik legszenlebb célja, megtéríteni azt a kárt, amelyet könnyelműségem folytán előidéztam. Kérlek S...-nek megmondani, hogy februárban már küldd-e neki pénzt, amelyet a nála levő tartozásom törlesztésére fordíthat. B-né-től különként képergetek árát tudakold meg. (Ezeket elzalogosítottam, ha jól emlékezem, 12 forintot kaptam rá, a cédulát elvesztettem.) Legközelebbi leveledben tudasd ezt velem. A fiuktól kérj nevében bocsánatot s mond meg nekik, hogy mindent jóvá fogok tenni idővel. Egyszerre nem megy, fájdalom. Irj! Válaszodat New York, IV. Avenue, „Hotel Cincinnati“ cím alatt kéri szerető, könnyelmű barátod.

Kronfeld.

— **Házasság.** Biddle Károly B. A., a fővárosban előnyösen ismert nyelvtanár 26-ikán délelőtt 10 órakor tartja esküvőjét a VII. kerületi anyakönyvi hivatalban Klein Malvin kisasszonnyal. — **Lővenstein L. Pál,** a Reisz és Porjesz butorgyár szobrász vezetője, Bekés-Csabán vasárnap jegyezte el Grünberger Emília kisasszonyt, Grünberger Herman kereskedő kedves és okos leányát.

— **Rablók garázdálkodása Szerbiában.** Zimonyból nagy utonállásról ad hírt tudósítónk. Mint távirata jelenti, a hajduknak egy jó főfegyverzett bandája Szerbia pozserovátzi kerületében harminc kocsi utasait megtámadta, akik a petrováci vásárra igyekeztek. A rablók nagy erőszakossággal kirabolták az utasokat.

— **Elvesztett ékszerek.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Keglevich Paula grófné tegnapi este barna krokodilbőr táskáját, amelyben több ezer forintot érő ékszerei voltak. Valószínű, hogy akkor hagyta el magától a táskát a grófné, amikor egy belvárosi fogadóba az államvasúthoz hajtatott.

— **Nagy tüzek tul a tengeren.** A newyorki állami hajógyár gépműhelyében a múlt éjjel tűz támadt, amely azt az épületet, amelyben a gépmintákat őrzik, elpusztította. A kár állítólag több egy millió dollárnál. Az elégett tárgyak között van a *Maine* modellje is. A tűz okát még nem tudták kideríteni. — Egy *Melbourne*-i nagykereskedésben szintén tűzvész pusztított, amely fél millió font teát és temérek bort és más szeszestalt sommisított meg. A kár összegét még nem ismerik.

— **A vér.** A széna-téri Gizella kávéházban tegnap egy fiatallombor főbe lőtte magát és meghalt a nélkül, hogy eszméletre tért volna. Ma kitűdött, hogy az illető Török Lajos harmincöt éves fűszerkereskedő segéd, aki legutóbb Monoron volt alkalmazásban. Az öngyilkossal egy szerencsétlen család halt ki. Török Lajos, akinek eredetileg Támár volt a neve, fia volt annak a Támár Lajosnak, aki a nyolcvanas években a külső Soroksári-úton meggyilkolta és kirabolta *Gazdag Imre* honvédmenedék házi társát, és a börtönben halt meg. A gyilkosság után magyarosították meg a fiuk nevüket Törökre. Török Dező, a fiatalabb fiu, megőrült s a tébolydában fejezte be életét. Az idősebb az irgalmasok-kórházában halt meg.

— **Földrengés.** *Laibachból* táviratozzák, hogy ott ma hajnali három óra után ismét földrengést éreztek, ezuttal könnyebb fajtát. A rázkódás csak néhány másodpercig tartott s kárt nem okozott.

Legujabb.

— *Lapzárta után érkezett.* —

Faure Felix meghalt.

— A Budapesti Napló tudósítójának távirata. —

Páris, február 16.

Faure Felix, a köztársaság elnöke, az este 10 órakor hirtelen meghalt. Még déltájú látogatók voltak nála, akikkel jókedvűen elbeszélgetett. Négy órakor rosszullétről panaszkodott és visszavonult dolgozószobájába. Este hét órakor fájdalmas jajszó hallatszott a szobából, besiettek és az elnököt egy karosszéken eszméletlenül hátradölvé találták. Halk nyögése mutatta csak, hogy még él. Ágyba fektették, de Faure már nem tért magához. Az előhívott orvosok konstatálták, hogy az elnököt *szívszélhűdés* érte. Hosszu és kínos volt az elnök haldoklása. *Tíz órakor este felesége és leánya karjaiban kisenvedett*, a nélkül, hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna. Halálának megdöbbentő híre villámsebességgel ment szét a boulevardokon és a lapok különkiadásokkal árasztották el az utcákat. A néptömeg csak úgy özönlik az Elysée felé, ahol még éjfél után is sok ezer ember álldogál.

Faure Felix 1841. január 30-án született Párisban. Sokáig mint gazdag hajógyáros élt Havreban. A német háborúban mint nemzetőr vett részt. 1881-ben képviselő lett és Gambetta pártjához csatlakozott. Még ugyanabban az esztendőben helyettes államtitkár lett a közlekedésiügyi minisztériumban; 1882-ben megvált ettől az állásától, de a szeptember 22-ikén megalakult Ferry-minisztériumban újra elfoglalta és megtartotta 1885-ig. Az 1889-iki és 1893-iki képviselőválasztásokon ismét mandátumot kapott. Ugyanaz év nov. 18-án, majd 1894. jan. 14-én a képviselőház alelnökévé választotta. Ugyanabban az esztendőben, a *Casimir-Férier* elnökké választása után alakult *Dupuy-kabinet*ben tengerészetiügyi miniszter lett. Néhány hónap múlva *Casimir-Férier* leköszönt és 1895. január 17-én a versaillesi nemzetgyűlés *Faure*t választotta meg a francia köztársaság elnökének.

Az elnökválasztás körülményei közül érdemes a megemléstésre, hogy a szocialisták és a szélső radikálisok mind a három szavazásnál *Erissarra* szavaztak, aki összesen 250 szavazatot kapott; ellenben az opportunisták és a monarchisták minden árnyalata *Faure* körül csoportosult, akinek a jelöltségét csak az utolsó pillanatban rántották el.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** A fővárosi törvényhatósági bizottsága ma folytatta a közgyűlés napirendjére tűzött ügyek tárgyalását. Tudomásul vették a kereskedelemügyi miniszter leirátát, amely a köz-

uti vaspálya-társaság alapszabályainak a módosítására vonatkozik. Az Erzsébet-királyné-úton építendő villamos közuti vasut részére a főváros a szükséges területet átengedte s most tudomásul vették, hogy a kereskedelemügyi miniszter a vasut közigazgatási bejárását február hónap 20-ikára tűzte ki. A tanács a közönség érdekében fölhívta a budai hegypálya (gőzszikló) részvénytársaságot, hogy ezentul este 11 óráig közlekedjék (eddig csak 10 óráig járt a szikló) s adjon ki olyan jegyeket is, amelyek egy menet (vagy föl vagy le) érvényesek, vagyis ne követelje, hogy az utas két utra legyen köteles jegyet váltani. A gőzszikló-társaság ezt a tanácsi határozatot megfélebbezte, a közgyűlés azonban ma a felebbezést elutasította. Özvegy *Kamermayer* Károlyné, a volt polgármester neje, 1000 forintos alapítványt tett iskolai ösztöndíj céljára. A tisztí ügyészség bemutatott alapító okirátát föl fogják terjeszteni a kultuszminiszterhez. Hozzájárult a közgyűlés a közlelmelési ügyosztály ama javaslatához, hogy a fővárosban elkövetett gyümölcsöt ezentul szeszfőzés céljaira értéke-sítsék.

A vámmonalak kihelyezése tárgyában tett ama javaslatot, hogy a vámpéletek második emeletét is a főváros építtesse föl, elfogadta a közgyűlés, hogy így az új vámvonalak az 1900. évi január elsejével életbeleptethetők legyenek. Tudomásul vette egyuttal a közgyűlés a tanács ama bejelentését, hogy már az építkezésekre vonatkozó intézkedések is megtörténtek.

Végül tudomásul vette a közgyűlés Hevesvármegye köriratát, amelyben a szociális bajok orvoslása tárgyában az országgyűléshez intézett föliratnak támogatását kéri.

(*) **A Vigadó átvétele.** A fővárosi Vigadó felügyelő bizottsága *Vassilievits* János tanácsnok elnökele mellett ma tartott ülésén kihirdette *Egerváry Géza* bérlo előtt a közgyűlés tegnapi határozatát, amely a szerződést fölbontja. *Egerváry* kijelentette, hogy a közgyűlés határozatát megfölebbezi, mivel azonban a közgyűlés a birtokon kívül való föllebbezést mondotta ki, nem akar akadékoskodni és a Vigadót átadja. Arra kérte azonban a bizottságot, hogy a lakásban május elsejéig hagyják meg s erre a negyedövre a lakásért száz forint bért ajánlott meg. Kérte továbbá, hogy a bálókban addig, amíg a város a Vigadót bérbe adja, ő adhassa az ételt és italt. Kijelentette *Egerváry*, hogy ha a főváros az ő méltányos kérelmét teljesíti, szívesen segít a város közegeinek a bálók technikai rendezésében. Nem üzleti érdekből kéri, hanem csak a reputációja érdekében. A bizottság a kérelmet méltányosnak találta s a tanács ma tartott ülésén a kérelmet teljesítette is. A bizottság a leltározást megkezdte. A Vigadó földszinti éttermeit egyelőre bezárják. A kiadások és bevételek kezelésével a tanács *Langer Géza* gondnokot bízta meg.

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

** **Magyar szerzők és zeneműkiadók értekezlete.** A Magyar Szerzők Egyesületének régóta kísértő, de megvalósulni nem tudó eszméje ma délután ismét értekezlet tárgya volt. Az értekezletet, mint előre jeleztük, az *Othón, iró és hírlapírói körben* tartották meg s azok, a kik az értekezleten megjelentek, első sorban azt konstatálhatták, hogy éppen azok nem érdeklődnek az eszme iránt, akik megvalósítása érdekében a legtöbbet tehetnek: a magyar színpad neves szerzői.

A mai értekezleten új volt az, hogy a zeneműkiadók egy embere is megjelent, aki előadta, hogy az egyesület úgy lenne legkönnyebben megteremthető, ha a színpadi szerzők összefognának a zeneműkiadókkal, akik hajlandók saját érdekeik megvédése céljából az egyesületbe belépni. Ebben az esetben külföldi (zárjel közt megjegyezzük: különösen bécsi) zeneműkiadók is belépének az egyesületbe.

A felvetett eszme nem igen talált visszhangra. A megbeszélés során az tűnt ki, hogy a tervezett egyesületet szorosan mint a *Hazai Szerzők Egyesületét* óhajták megteremteni, de hogy minő módon és minő eszközökkel, erre nézve a vélemények még meglehetősen homályosak. Végre abban történt megállapodás, hogy a legközelebbi időre újabb értekezletet hívnak össze a — zeneműkiadók kihagyásával.

A mai értekezlet különben teljesen eltekin-tett attól, hogy a *Hazai Szerzők Egyesületének* megalakítása érdekében más és pedig komolyabb oldalról már előmunkálatok is történtek s hogy ezeknek az előmunkálatoknak a során már egy részletes alapszabálytervezete is elkészült a *Hazai Szerzők Egyesületének*. Egy értesülünk, hogy ezt az alapszabálytervezetet az ebben a tárgyban kiküldött bizottság elébe fogják terjeszteni, amelynek elnökévé annak idejében, tudvalévőleg, *Berczik Árpádot* választották meg. Nem tagadjuk, hogy

mi eihhez az utóbbi mozgalomhoz nagyobb reményeket fűzünk, mint a mai értekezlethez, amely nem jelent egyebet az erők szétforgácsolásánál.

A Gyurkovics-lányok huszonötödik előadása. A *Gyurkovics-lányok*, Herczeg Ferenc darabja ma este érte meg a Magyar Színházban huszonötödik előadásának a jubileumát. A nagy sikert ért darab a leg-
rövidebb idő alatt érte el ezt a szinpadi tisztességet, amelyhez ma este a színház is hozzá járult a maga részéről a szerző megtisztelésével. A szerző ünnepelésének egy része nyílt színen folyt le a közönség előtt. Az első felvonás után felhúzták a függönyt s a szerző az egész Gyurkovics-család közepette jelent meg, hogy megköszönje a közönség tapsait. Ezután lebecsátott függöny mögött a darab szereplői koszorút nyújtottak át a szerzőnek, amelynek egyes szalagjain felirások voltak. A legkisebb Gyurkovics-lány ezt írta:

— Kedves papa, mikor ad már engem férjhez?

Beöthy László, a színház igazgatója beszédet intézett a szerzőhöz s aztán átadta neki az igazgatóság babérokoszorúját. A szerző meleg szavakban köszöntö meg a kitüntetést.

Rostand második darabja. A *Cyrano de Bergerac* szerzője, Edmond Rostand, úgy látszik, a babérain pihen. Második, *L'Aiglon* című darabját már több mint egy év óta igéri Sarah Bernhardtnek, de a darabnak még nyoma sincs. A francia tragika a szerző ígéretei folytán még erre az évadra számított Rostand darabjára s már azt remélte, hogy legközelebb a próbákat is megkezdheti belőle. A darab helyett azonban egy levélkét kapott a napokban a *Cyrano de Bergerac* szerzőjétől, amely így hangzott:

Asszonyom!

Erősen izzadok az én *L'Aiglonom*, de bármennyire izzadok is, azt veszem észre, hogy nagyon lassan haladok előre a munkában.

Semmi esetre se számítson a darabra a jövő saison előtt.

Edmond Rostand.

Küry Klára férjhez megy. Küry Klárát, a Népszínház primadonnáját már nem egyszer adták férjhez a — vidéki újságok. Most ismét két vidéki újságban, a *Szegedi Naplóban* és a *Bácskai Újságban*, is olvassuk egyszerre a művésznő eljegyzésének a híreit. Mint a két újság ugyanaból a titokzatos forrásból meríthette az érdekes Hymen-hírt, mert csaknem szószorít ugyanabban a fogalmazásban adja közre. A két vidéki újság pikáns híreszkéje így hangzik:

Érdekes eljegyzési hír kering (ugyan hanyadszor?) a budapesti művészvilágban. Az „aranyos Klárka” eljegyzését rebegi félve a krónika. Félve, mert gróf K. M., aki a fuma szerint a boldog vőlegény és egyben dúsgazdag mánás, nem engedi tovább Küry Klárát a világot jelentő deszkákra működni.

A primadonna egyelőre szorgalmasan próbál a *Népszínházban* a *Görög rabszolgá* című operettben s ha elolvassa ezt a híreskét, bizonyára maga is jóízűen fog mosolyogni rajta s az ő pajkos modorában ezt fogja mondani:

— Vajon hány emberrel fognak még engem eljegyezni, a míg egyszer... talán... mégis csak férjhez megyek!

Pálmay Ilka szabadságideje. Pálmay Ilka, aki most az *Ó excellenciája* című operettben aratja sikereit a bécsi *An der Wien*-színházban, ennek az operettnek a lejártsága után április haváig pihenni fog. Áprilisban a diva egy új *Kauders*-féle operettben fog újra fellépni. Az *An der Wien*-színház legközelebbi ujdonsága a *Dalnok* című operett lesz, amelyben Miss Halton fogja a fő női szerepet játszani.

A tíz szobor. A tíz szobor közül, amelyeket a király a székesfővárosnak ajándékozott, eddig csak hetet rendelt meg a miniszterelnök. Most végre a három utolsó felett is döntött. Werbőczy István szobrát, amelyet az óbudai főtéren fognak felállítani, Donáth Gyula fogja készíteni. Az Albrecht-utrá szánt Hunyadi János szobrát Rausch Béla mintázza, a Bakács-térre kerülő Pázmány-szobrót Tóth István. A szobroknak 1902-ig el kell készülniük. Ekkor fogja a szobrokat a főváros átvenni.

Növendékszínessék vizsgálata. Az Országos Színesszakadémia növendékei február tizenkilencedikén, vasárnap, a *Várszínházban*, a *Folt, amely tisztit* című drámat adják elő. A darab címszerepét Bátorfi Gizella játssa.

Bemutató és képviselőválasztás. A kolozsvári Nemzeti Színházban holnap kellett volna színre kerülnie Prém József pályanyertes társadalmi színművének, a *Vándormadár*nak. Ugyancsak holnapra van kitűzve Kolozsvárt a képviselőválasztás is. A Pázmány- és báró Feilitzsch-pártok mérkőzése anynyira izgalomban tartja a kedélyeket, hogy a színház igazgatósága a *Vándormadár* bemutatóját, ennek sikere érdekében *hétfore*, e hó 20-ikára halasztotta. Prém József ez alkalomra Bölöny József intendáns meghívására Kolozsvárra utazik.

Wagner szobra Velencében. A velencei *Fenice*-színház előcsarnokában a napokban leplezték le Wagner Richárd mellszobrát. A szobrot annak az

emlékére állították fel, hogy a német mester tizenhét évvel ezelőtt Velencében halt meg.

Wlassics a műtermekben. Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter tegnap délután Lippich Elek művészeti referens kíséretében megsejmelte a *Benczur* és *Strobl*-féle állami mesteriskola építkezési munkálatait. Ugyanekkor látogatást tett *Benczur* Gyulánál is, aki bemutatta a miniszternek a Szent-István bazilika részére készülő mozaik-képek nagyszabású kartonjait s azt a vázlatot, melyet az állam részére megrendelt történelmi festményhez készített. E történelmi festmény azt a jelenetet fogja ábrázolni, midőn a király az ezredéves ünnep alkalmából a törvényhozás két házának hódoló küldöttségét fogadja a budai várpalota tróntermében. Megtekintette egyúttal a miniszter *Hegedűs, Steitka, Szenes és Koszta* festőknek a mesteriskolában levő műtermét is és örömet fejezte ki az éppen munkában talált fiatal művészek szorgos munkálkodása fölött. Innen Lippich és *Benczur* társaságában Strobl Alajos szobrásztanárnak műtermébe ment át és hosszasan szemlélte a Szent-István lovasszobrához készülő reliefeket.

Az ó-budai színház szubvenciója. Kövessy Albert, az ó-budai színikör ambiciózus igazgatója, arra kérte a fővárost, hogy az ó-budai színház részére eddig adományozott 6000 forintos szubvenciót adják meg neki is. A tanügyi osztály nem javasolta a segély megadását, mert szerinte Ó-Budának nincs olyan közönsége, amely állandó színházat képes volna fenntartani, de meg a színház nem is teljesíthet kulturmissziót. Hajlandó azonban a tanügyi osztály arra, hogy azt a 750 frtot, amely az előbbi színház szubvenciójából fennmaradt, segélyként átadják Kövessynek. A színházgázgató ezt a javaslatot s illetőleg a tanácsnak ezen alapuló határozatát megfőllebbezte. A főváros mai közgyűlésén Szalai Mihály melegen pártfogolta Kövessy kérelmét s indítványozta, adják vissza az ügyet a tanácsnak, hogy vizsgálja meg, vajjon a szubvenció megadása ellen fölhozottak tényeken alapulnak-e s aztán tegyen a tanács újabb előterjesztést. De a közgyűlés 24 szavazattal 14 ellen a föllebbezést elvetette.

A Görög rabszolgá Bécsben és Berlinben. Jones Sidney operettje, a *Görög rabszolgá*, amely a *Népszínház* legközelebbi ujdonsága lesz, a bécsi *An der Wien*-színházban és Berlinben is színre kerül. Mind a két helyen csak a jövő évadban mutatják be az operettet.

Az utolsó torreador-dal. Borzalmas operaelőadásnak volt tanúja a *pétervári* operaház közönsége kedden este. *Carmen* adták. *Escamilló*-t, a torreadort *Csernov*, a nagyhirű baritonista énekelte, aki nemrég a londoni Covent-Gardenben zajos sikereket aratott. Az első felvonás után számtalanszor hívták ki *Carmen* és *Don José* személyesítőit és a publikum fokozott érdeklődéssel várta a második felvonás nagy jelenetét, amelyben *Escamilló* lép a színpadra az örökséptorreador-dallal. *Csernov*ot frenetikus taps fogadta, a mikor megjelent a csigalepésű legfőbb fokán és belekezdett a hatalmas áriába. De egyszerre csak kinos izgatottság támadt a színpadon és a nézőtérben egyaránt. Amint a híres baritonista a torreador-dal legnehezebb részéhez ért s a korszakban tivornyázó dugárusok, katonák közé lépett, váratlanul egészen más hangba csapott át. Tovább mondta a szöveget, de más melódiát énekel. *Carmen* és *Don José* rémülten meredt *Csernovra*, a zenekar elnémult, a kardalosos jreiden néztek egymásra, az előadás megakadt. A baritonista körüljárta villogó tekintetét partnereire, aztán karjait kitárta, a sugólyukhoz ugrott és dörgő hangon elkiáltotta:

— Éljen Szibéria!

A publikumon az iszonyodás moraja futott végig. *Csernov* izgatottan hadonázott, ököllel fenyegetőzött és szidta a közönséget:

— *Rablók! Zsarnokok! Ki innen!*

A földszinten fölgyűltek a nézők. A függönyt lebecsátották és abbahagyták az előadást. Nagy ügygyel-bajjal sikerült a megőrült baritonistát lecsendesíteni és elszállítani egy gyógyintézetbe, ahol az orvosok konstatálták, hogy *Csernov* menthetetlen. A szerencsétlen művész a cárnak kedvence volt és igen gyakran énekelte a téli palotában udvari mulatságokon.

Uj angol operett. A londoni *Prince o Wales*-színházban nagy sikert aratott egy új operett, amelynek *The Coquette* a címe. Az operett zenéjét *Clerice Justin* írta s szövege *Alarcon* spanyol írónak egy fantasztikus novellája után készült. *Alarcon* e novelláját most harmadszor dramatizálják; belőle készült *A corredor* című német opera és *A gerle* című bécsi operett.

Rippl-Rónai József. Tekintélyes francia festőművészek, akik nem csatlakoznak semmiféle iskolához és irányukban nem követnek senkit, Durand Ruet párisi képkereskedő termében, márciusban kiállítását rendeznek. Ez a képkereskedő arról nevezetes, hogy már évtizeddel ezelőtt elismerte azokat a nagy művészeket, akiket akkor még mindenki kigyu-

nyult. A kiállítás rendezője Maurice Denis, aki a külföldi művészek közül csak Rippl-Rónai Józsefet hívta meg, mint olyat, aki önmaga alkotta irányt reprezentál.

A nyilvánosság háta mögött. Szépen fejlődik székes fővárosunkban az elv, hogy a művészeti ügyeket suba alatt kell elvégezni. Az elv fejlődik, de nem fejlődik vele a főváros művészi disze. A művészeti gazdálkodás e nemét minden józan gondolkodású ember élesen elítéli, csak a főváros különféle bizottságai ragaszkodnak hozzá, tanúságot tevén ezzel arról, hogy nem valók arra a helyre, amelyre a véletlen delegálta őket. Most megint a nyilvánosság háta mögött intéződik el egy művészeti ügy. A lipótvárosi Szent István bazilika építkezésére felügyelő bizottság azt határozta, hogy öt darab domborművet készített a bazilika föltára köré. E képek mintázása és kivitele tekintetében a bizottság abban állapodott meg, hogy erre nézve nem fog nyilvános pályázatot hirdetni, hanem érintkezésbe lépve több kiváló művészettel, ezek ajánlatának legkedvezőbbikét fogja tekintetbe venni. Ez a határozat éretlen és oktondi, azonkívül sörelmes is a magyar szobrászokra nézve, de meg kockázatossá teszi Budapest egyik legszebb templomának művészi ékességét. Miután az ilyen suba alatt való elintézésnek egyre sürűbbek Budapestben, kíváncsot volna, hogy szobrászaink mozgalmat indítsanak e művészi szempontból visszafelé minősíthető eljárás ellen.

Uj színház Miskolcon. Miskolcra írják nekünk: Az itteni színház részvénytársaságának ülése volt, amelyen Tarnay Gyula alispán azt az indítványt tette, hogy 250.000 forint költséggel új színházat építsenek. Az alispán terve szerint a mostani színház telkét 150.000 forintért eladnák, a még szükséges 100.000 forintot pedig társadalmi uton és részvények kibocsátása által teremtenék elő. A város szívesen átengedi az új színház céljára a mostani kórház telkét. A terv általános helyesléssel találkozott és az alispánt megbízták, hogy az új színház részletes tervét emlékiratban dolgozza ki.

Újpestiek hangversenye a Hírmondóban. Endre János, a Közérdek szerkesztője, az Iparosmunkások önképzőre alakult újpesti bizottság titkára, olyan hangversenyt rendez holnap (hétfőn) este a Telefon Hírmondóban, amelyhez hasonlókat vasárnap délutánonként az újpesti polgári léányiskolában szokott rendezni. A koncertben jórészt újpesti műkedvelők vesznek részt, de felkérték közreműködésre a művész világ néhány kiváló tagját is. A programon ének és zeneszámok, felolvasások és szavaltatok szerepelnek. Közreműködnek: Lichtenstein Dóra, Fehér Olga, Iriz Mariska, Endre János, Kálmán János, Kohn J., Lukács D., Nándy Géza, Stroosz Árpád, Léay Gyula, Szekupeny József. Kezdeté fél 9 órakor lesz. Utána 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókön.

Az első vihar.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, február 16.

Ezzel nagyon szívesen élek a *Budapesti Napló* engedelmével, hogy valami előszó-félt írjak a *Nemzeti Színház* holnapi ujdonsága elé.

Kijelentem, hogy *Az első vihar* nem foglalkozik semmiféle problémával, nincs is benne semmiféle tendencia. (Az én tudtommal legalább nincs.) Bármint analizálom is az ambíciókat, amelyek e darab megírása közben a tollamat vezették: mindig csak oda lyukadok ki, ahol már a középkori hegedős tartott, aki megelégedett azzal, hogy egy hosszú téli estén elizze hallgatónak unalmát.

Az alakokkal, kik *Az első vihar* színterét benépesítik, kevés kivétellel már kisebb-nagyobb elbeszélésekben foglalkoztam. A nagyközönség ezt aligha fogja észrevenni, de írórsáim közül azok, akik rövidbe dolgoztam figyelmükre szokták méltatni, régi ismerősekkel fognak találkozni új életviszonyok közepett.

Szabad-e, illik-e a szerzőnek novella-alakjait a színpadra vinni? Azt hiszem, ez a kérdés nem is elvi kérdés, amióta *Shakespeare* a drámáit részben ismert novellák nyomán írta. A gyakorlattal pedig ilyenformán vagyunk: Ha jó a darab, akkor nincs ártalmára, hogy novellából készült; ha silány, akkor rendszeren az a legkisebbik hibája, hogy novellából készült.

Ugy hiszem, a nagyközönség tévedésben van az okokat illetőleg, melyek az író arra készítik, hogy novella- vagy regényalakjait a színpadra vigye. A közönség azt mondja:

— Az élelmes szerző még egy bőrt akar lenyuzni a rókaról.

Az íróember azonban tudja, hogy a dolog nem egészen így van. Az írónak — különösen az olyan írónak, aki rövidbe létegetű elbeszéléseket is ír, — vannak egyes kedvelt hősei. Férfiak és nők, akiket többször is szerepeltet, más-más név és talán változó életviszonyok között. Elbeszéléseiben csak vázlatosan mutatja be őket, de a fantáziájában mint kész egyéniségek élnek; ugyszólván állandó lakói az író eszmévilágának.

Előbb-utóbb aztán fölébred az íróban a vágy, hogy szellemi gyermekeit viszontlassa a reális életet

annyira megközelítő szinpadon, ahol aztán kedvük szerint kibeszélhetik és kiélhetik magukat. (Aki novelláiról kollégáim közül még nem volt kitéve hasonló kísértésnek, az vesse rám az első követ.)

Az első viharban hat ilyen homunculusról vettem le a novella üvegkorongját; hogy elbírják-e a valóság élet erős levegőjét, az holnap este fog elválni.

Ugy képelem egyébként, hogy ismerem darabom főbb szervi fogatkozásait. A cselekménye nem elég egységes; a tulajdonképpeni főcselekményét háttérbe szorítja két erős mellékeselemény. Aztán: az emberek sokat beszélnek a darabban...

Hogy miért nem kerültem el ezeket a hibákat? Nem tudtam, de őszintén szólva: nem is akartam. Karakter-darabot akartam írni, két ellentétes jellemű, két férfi és két fiatal gyerek szembeállításával és ezt a célt nem tudtam megközelíteni másképpen. Ha egyébként a darabomat igaznak és elég érdekesnek fogják találni, akkor meg fogom magamnak bocsátani a technikai szempontok ellen elkövetett merényletetem.

Mondom, nagyjában tisztában vagyok az első vihar fogatkozásával, — azokkal is, amelyeket nagylelkűen elhallgatok — csak egy kérdéssel nem vagyok tisztában: elég érdekes-e?

Ezt holnap ilyenkor szintén tudni fogom.

Heróczy Ferenc.

Egyiptom gyöngye.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, február 16.

Ha az Egyiptom gyöngye öt felvonásos verses tragédia volna, amelyet a Mészáros-pályázaton a belbecs teljes hiánya miatt még csak dícsőre sem méltattak, — azt hiszem, sokkal könnyebben nyilatkozhatnám róla, mint így, amikor a sors csodálatos és kiszámíthatatlan szeszélyétől operettné írtam meg. A tragédia szomorú dolog és a hangulata jobban megfelel annak az állapotnak, amelyben mi szerzők (a büszkeségi többes számból önként ki fogják érezni, hogy az első darabomról van szó) a premiére előtt vagyunk. Ezek szerint alig hiszem, hogy ebben a pár sorban megközelítem azt az elmésségi fokot, amelyet egy operett-librettistától jogosan megkövetelhet mindenki, aki írni és olvasni tud. Eleve bocsánatot kérek tehát a Budapesti Napló nyájás olvasóitól, ha elkényeztetett izlésűeknek az én szerény önvalomásom nem felel meg.

Nem is igen tudom, mit valljak be? Azt, hogy igazat vagyok? Iróember, aki megbecsüli a tollát, akkor is igazat, ha egy tárcát vagy verset írt és annak a hatását várja. Hát még akkor, amikor a legnagyobb nyilvánosságról, a szinpadról van szó! Hogy mit tartok a darabomról? Istenem, jót nem mondhatok róla, mert ez hencsér, rosszát pedig nem mondok, mert ez ostobaság. Erről tehát szíves engedelmelem hallgatók, hiszen azt, hogy mi van benne, — amint újságírói műnyelven mondani szoktak — amugy is a bencolás fogja kideríteni. Hogy sikert várok-e vagy bukástól tartok-e? Az egyiket nem várom, a másiktól nem tartok, de az egyiket remélem, a másik pedig nem lepne meg. Hogy mit tudok mentesítemre felhozni? Semmit. Azaz egyet mégis. Sokan meg fognak ütközni azon, hogy az egyiptomi királyt a második felvonásban Budapestre hozom. Ez a király egy hü asszonyt keres. És vagyok annyira soványsza, hogy ezt a hü asszonyt első sorban Budapesten kerestem vele.

Egyebekben pedig, leltem mélyén kezdem sejtetni, mit érezhet a fiatal leány, mikor a komornája leveszi a fejéről a menyasszonyi fátolt és a könnyező édesmama átadja őt a titokzatos, gyönyörűség és féltelmes jövőnek...

Heltai Jenő.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Történelmi Társulat közgyűlése. A Magyar Történelmi Társulat ma délután tartotta évi rendes közgyűlését. Gróf Teleki Géza elnök megnyitó beszédében csak a nagy veszteséggel foglalkozott, amely a társulatot Szilágyi Sándornak, sok éven át buzgó főtitkáranak elhunytával érte. Szilágyi Sándor iránt még rendkívüli közgyűlésen fogja a társulat kegyeletét leróni. Szilágyi Sándorunk kívül a társulat elvesztette gróf Esterházy János, Nagy Iván, Káossz Nándor, Villányi Szaniszló, Bárczay Oszkár s még néhány más tagjait. Erről s a múlt év során tartott előadásokról számol be Nagy Gyula titkár jelentése. Géresi Kálmán emlékbeszédet mondott Véghegy Dezsőről, a társulatnak tavaly elhunyt jeles tagjáról, aki egyuttal egyik megalapítója is volt a Magyar Történelmi Társulatnak. A közgyűlés végén megválasztották a választmányt, amelynek tagjai lettek: dr. Ballagi Aladár, dr. Borovszky Samu, Bunyitay Vince, Csánki Dezső, Dedek Kr. Lajos, dr. Fejérfalvy László, dr. Fraknói Vilmos, Géresi Kálmán, dr. Hajnik Imre, Lehoczky Tivadar, dr. Márki Sándor, báró Radvánszky Béla, dr. Schönher Gyula.

Tagányi Károly, Zimmermann Ferenc, Zsilinszky Mihály, Lánzy Gyula, Angyal Dávid, Dési Lajos, Kollányi Ferenc és Karácsonyi János.

○ A természettudományi társulat ma az esti órákban tartotta meg a havi választmányi ülését az új elnök, dr. Wartha Vince elnöklése mellett. Az új elnök beiktatásakor ígéretet tett, hogy a társulat működésének vezetésében mindig az egyesület érdekeinek előmozdítása lesz a főcélja. Pénztárnokká egyhangúlag Lengyel István irodaigazgatót, könyvtárnokká pedig Ráth Arnold tanárt választották meg. A költségvetést úgy állapították meg, hogy a Természettudományi Közlöny tartalmát ismét szaporítsák a fizetők számára emelkedése arányában.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A kuria a gabonauzsoráról. A budapesti királyi kuria ma helyben hagyta a fehértemplomi törvényszék két ítéletét, amelyet gabonauzsort íző ügynökök ellenében hozott. A kuria ítélete csak a határúlet leple alatt ügött uzsora ellen irányul, a tisztességes határüüzletet legkevésbé sem érinti.

§§ A Magyar Jogászegyesület szombatán, e hó 18-án este hat órakor az ügyvédi kamara helyiségében teljes ülést tart, melyen Kossuth Ignác, pozsonyi jogtanár bemutatja jogtörténelmi tanulmányát Verbőczy azon állítása fölött (H. K. II. 6.), hogy a régi magyar peres eljárás francia eredetű.

§§ Munkácsyné pöre. Munkácsy Mihályné 18.000 frankot követelt egy pörben, amelyet a budapesti törvényszék előtt indított, Roheim Ödön budapesti lakostól. A törvényszék Munkácsyné keresetével elutasította, mert ő a párisi sajnakerületi elsőfolyamodású törvényszéknek határozatából kiteszőleg csak a kereset beadása után lett Munkácsy Mihály ideiglenes gondnoka. E tisztjából kifolyólag pedig felperes a gondnokoltja nevében pereket indítani nincs jogosítva. Peres felek között nem volt vitás, hogy a külföldön tartózkodó és elmebeteg Munkácsy Mihály magyar honos, rá vonatkozólag tehát a gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló magyar törvény rendelkezési irányadó. Minthogy pedig a felperes kifejezetten csak pénzek át- és felvételére kapott felhatalmazást, nem nyert jogot arra, hogy megbízója nevében pert indítson és vihessen. A budapesti ítéletből az elsőbírósg ítéletét megváltoztatta és Munkácsyné keresetességi jogát megállapította. A tábla azzal okolta meg ítéletét, hogy mindenkinek személyes állapotát saját hazájának törvényei szerint kell megítélni. A párisi törvényszéknek határozata tehát, mely Munkácsy Mihályt gondnokság alá helyezte, a magyar bíróságok előtt figyelembe nem vehető. A kuria egyik polgári tanácsa ma Fabiny Ferenc kuriai bíró előadása mellett a törvényszék ítéletét erősítette meg, amely Munkácsyné keresetével elutasította. A kuria elfogadta a törvényszék megokolását is.

§§ A rendőrség hatalma. A rendőrség nagy hatalmát bírálta meg élesen Kohn Vilmos a Népszavában. Természetesen sajtópör lett a cikkből s a mai tárgyaláson a vádlottak padjára került a szerző, akinek cikkiről tehetségét Prém József esküdt kétségbe vonta, mire Zsitay elnök a cikk tartalmára vonatkozó kérdést intézett a vádlotthoz, aki nem is tudott kielégítő feleletet adni. Az esküdtek erre nem vétkesnek mondták s a törvényszék fölmentette a vádlottat. Hiába, a rendőrségnek nincs szerencséje a sajtópörökkel és a kincstár fizetheti a költségeket.

§§ Aki a rendet őrzi. Nagy rendtelenséget csinált ma a büntető törvényszék egyik tárgyalási termében a fővárosi közrendnek egyik állami őre. Kanyó Márton közrendőrt rágalmazással vádolta a rákospalotai jegyző s ma került a rendőrt a vádlottak padjára. A bíróság elnöke, Haupt Albert ismertette a tényállást s Kanyó minduntalan közbeszólt:

— Nem úgy van.

Az elnök néhányszor eltűrt a közbeszólást, de harmadszorra figyelmeztette a vádlottat, hogy hallgasson, mert különben megbünteti. De a rend őre tovább is tamáskodott. Akármint mondott az elnök, ráta a fejét és közbeszólt:

— Nem úgy van.

— Tíz forint pénzbüntetésre ítélem ezért a tisztelenséget, szolt, türelmét veszve az elnök.

— Csak tessék, szolt dacosan Kanyó Márton.

— Ezért meg huszonnégy órai elzárásra ítélem, mondta szigorúan az elnök.

— Bámom is én, ha ötven esztendőre is ítéli az ur.

Az újabb fülháborító arcatlanságért negyvennyolc órai elzárásra ítélt a durva rendőrt az elnök, s elrendelte, hogy a büntetést nyomban hajtsák végre. A tárgyalást tehát elhalasztották s a halgatóság nagy gaudiumára kísérte le két szuronyos börtönőr a fogházba az egyenruhás rendőrt.

TÁVIRATOK.

Berlin, február 16. A sikkasztó Elías bankár passzívái 270.000 márkát tesznek. Az aktiva 26.000 márká.

Airolo, február 16. Két nap óta nem volt hegycsuszamlás. A megrongált vízvezetéseket kijavították.

A horvát tartománygyűlés új elnöke.

Zágráb, február 16. A mai elnökválasztáson az összes szavazatokat Gyurgyevics Vázó kapta meg, akit ennél fogva egyhangúlag választották meg elnöknek. Gyurgyevics elfogadta választását, és hosszabb beszédet intézett a Házhoz, amelyben annak a reménynek adott kifejezést, hogy sikerül majd megnyernie a baloldali bizalmat is. A napirend többi pontjait minden vita nélkül intézte el azután a Ház. A legközelebbi ülés szombaton lesz.

Svájc és a világbeke.

Bern, február 16. A Bund közlése szerint a svájci szövetségi tanács a leszerelő értekezletre szóló meghívásra adott válaszában figyelmeztette az orosz kormányt, hogy a genfi egyezmény rendelkezéseit revideálni kell és nem elég ezeket a rendelkezéseket a tengeri háborúra kiterjeszteni. A szövetségi tanács rámutat arra, hogy az egyezmény némely rendelkezései már nem felelnek meg a mai gondolkodásnak és hogy bele kell venni a hadiszokásokra vonatkozó rendelkezéseket is. A szövetségi tanács, amint értesült Oroszországnak arról a szándékáról, hogy értekezletet hív össze, tényleg nemcsak az egyezménynek a tengeri háborúra való alkalmazásáról dolgozott ki tervezetet, hanem kidolgozta az egyezmény revíziójára vonatkozó programját és javaslatát is.

Az angol alsóházról.

London, február 16. Az alsóház mai ülésén Brodrick parlamenti államtitkár kijelentette, hogy az anarkistaellenes értekezlet elhatározta, hogy a tárgyalások titokban tartandók. Ő tehát nincs abban a helyzetben, hogy az iratok előterjessze. Különben az angol kiküldöttek a zárt szavazásokban nem vettek részt. Angliát tehát a hozott határozatok nem kötik.

Buchmann azt kérde, vajjon az ománi szultán Franciaországnak kikötött, vagy szénállomást engedte-e át, vagy átengedni szándékszik-e?

Brodrick parlamenti államtitkár kijelentette, hogy tudomása szerint ilyesmi nem történt.

Uj olasz törvényjavaslatok.

Róma, február 16. A képviselőház megkezdte első olvasását azoknak a törvényjavaslatoknak, amelyek a közbátorságról, a sajtóról, a vasutaknál, postánál és táviradnál alkalmazott szabadságokról egyének katonai szolgálatáról és a visszaeső büntetésekről szólnak. Szólásra ötvenhatan iratkoztak fel.

Franciaország és Anglia.

Páris, február 16. Hír szerint a francia és angol kormány között barátságos eszmecsere folyik a végett, hogy a Franciaországnak átengedett maszkarti köszénállomás kérdésének jelentőségét a helyes mértékre szállítsák le.

A romániai parasztmozgalom.

Bukarest, február 16. A képviselőház mai ülésén folytatta a parasztmozgalomra vonatkozó interpelláció tárgyalását. Minthogy a többség a kormánnyal egyetértve, lehetőleg tág tért akar adni e vitának, ma különböző csoportok képviselői kaptak meg a szót, így Dobrescu (Flewa hive), Marghilomán (junimista) és Take Jonescu (konzervatív). Valamennyien szemükre vetették a liberálisoknak a szocialistákkal való állítólagos választási szövetséget, holott ezt az állítást Pherekyde belügyminiszter már tegnap a leg- határozottabban megcáfolta és maga Mordzum szocialista képviselő is visszatámasztotta.

Kösgazdasági táviratok.

Berlin, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százezer magyar aranyjárdék 100.60. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák hitelrészvény 231.40. Osztrák-magyar államvasut 151.75. Déli vasut 30.75. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyek készpénz 216.30. Buschietehrad —. Orosz bankjegyek —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 232 —. Osztrák-magyar államvasut —. Déli vasut 30.60. Magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák aranyjárdék —. Osztrák ézüstjárdék —. Osztrák papírdjárdék —. Bécsi bankjegyek —. Alpési bányarészvény 241.50. Olasz járdék 96 —. Diskontó-bank 202.80. Laura-kohó —. Harpeni 184.20. Szilárd.

New York, február 16. Lízst helyben 2.85. Buza helyben február —. márciusra 77.%, májusra 76.%. Tengeri február —. 41.%,

Chicago, február 16. Buza február 73.%, Tengeri február 36.%,

KÜLÖNFÉLEK.

Fülemhez téve ajka...

— A Pacsirta-dalokból. —

Fülemhez téve ajka,
Ugy súgja, hogy szeret, —
Hogy senki meg ne hallja,
Mert abból baj lehet!

Oh súgjad hangosabban
A szép, a drága szót, —
Ne hagyj bizonytalanban,
Hogy a pacsirta volt!

Gyomai Zsigmond.

— **Semmiből kétszázötven millió dollár.** John D. Rockefellernek, az amerikai petróleumkirálynak a vagyona legújabb becslés szerint 250,000,000 dollárnál is több. Ez e sorstól kiválasztott férfit nem kevesebb mint hetvenötezer embernek a sorsát tartja a kezében. Csinos vagyonának egyik érdekessége, hogy minden fillérjét maga szerezte a legutolsó negyven esztendő alatt. Az 1855-ik esztendőben még semmije sem volt, 1865-ben volt 5000 dollárja, 1875-ben már 1,000,000 dollárt mondhatott a magáénak, 1885-ben már 50,000,000 dollárt, 1890-re vagyona 100,000,000 dollárra emelkedett, az elmúlt esztendőben végül eljutott már a 250,000,000 milliós fokozathoz. Van John D. Rockefellernek, az amerikai petróleumkirálynak 20,000 kilométernyire becsülhető csőhálózata és kétszáz gőzgépe, negyven ezer olajtartója, háromezeröttszáz petróleum-vaggonja és hétezer szállító kocsija a kisebb forgalomra. D. Rockefeller élete mindezeknél fogva igen alkalmas követendő példának. Ime, ő megmutatja, hogy kell a semmiből valamit csinálni, hogyan lehet a koldusból milliomos. Csak egy kis szorgalom, takarékoság s mi egymás kell hozzá.

— **Müncheni művésznők bálja.** A müncheni művésznők egyesülete, mint minden más egyesület, rendesen megtartja néhány év óta az ő külön farsangi mulatságát. Az idén változás történt az egyesület maskarás-báljának történetében, amennyiben a müncheni művésznők a szűk körből kilépve kivonultak a nagy nyilvánosság elé s az idén kibérelték a Kaim-termet. De a mulatság lényege az idén sem változott meg, a férfiakat a mulatság idejére a legszigorubbán kizárták a Kaim-terem falai közül. Pedig ezek a termek nagyon izlésesen kicicimáztak, bennük mindenféle házikókat, bódékat állítottak fel, csapván azokban élénk vásárokat, azonkívül tartották az éjszaka szórakozásait hollandai ünneppel, ünnepi játékkal és ünnepi felvonulással, táncal. És mindebben egyetlen szál férfi nem vehetett részt, sőt ezt a mulatságot

egyetlen pincérszem sem leshette ki. Anyira szigorú volt az ellenőrzés. Természetes, hogy ez a nagy elzárkózás csak fölkelte a férfiak vállalkozó kedvét s minden esztendőben megtörténik, hogy valaki csellel, furfanggal be akar hatolni a kizáróan női mulatozás titkaiba. Az idén is megpróbálta egy merész uriember, hogy bejusson, de még az előcsarnokban elcsúszott. Az ilyen betörőnek nem kell éppen női ruhába öltözködnie, elég, ha természetfölötti fogva lányos, vagy asszonyos az arca. Mert a müncheni művésznők egyesületének a mulatsága külsőre nem is igen különbözik más bálaktól. Azért ott is „mindkét nembeli” ifjúság szórakozik, vagyis a hölgyek egy része férfi ruházatot ölt és — adja a férfit. Bánya azonban nincs, hogy annál fesztelenebbül csapongjon a jókedv. Mondják, hogy az idei bálon, amely február kilencedikén zajlott le, egy heregőn is részt vett — inkognitóban. De azért épp úgy maskarában, mint a bohém művésznők.

— **Az éjszaka és a nappal.** Az éjszaka vagy a nappal hosszának a megállapítására a legegyszerűbb mód kínálkozik. Csak egy pontosan járó óra kell hozzá. Az eljárás a következő: Megnézzük, mikor kell föl a nap s a napfénykeltének óráját megduplázva, megkapjuk az éjszaka hosszát. Kétszer véve a nap lenyugtának az óráját, az eredmény a nappal hossza. Így például, ha a nap hat órákor kél, akkor az éjszaka tizenkét óra hosszát tart, ha a nap lenyugszik hét órákor, a nappal tizenegy órássá válik.

— **Milliomosok életbiztosítása.** Kétségkívül kedvesebb lehet az élet annak, akik dushalhatnak a milliókban, mint holmi közönséges embereknek, akiknek gond néha napján még a vacsora is. A milliomos ilyenformán még gőresübben kapaszkodik az élethez, mint más és százszorosa inkább fél a haláltól is. Az életbiztosítás a szegény embert egy óriási gondtól szabadítja meg, attól, hogy mi lesz majd a szegény családja halála után. Ilyesféle gond a milliomos tulajdonosát aligha bánthatja. Nekik az életbiztosítás csak holmi pénzzel kiegészített jókívánság. Mintha bizony csak azt akarnák elérni vele, hogy a társaság, amelynek majd a rettetetes summát ki kell fizetni, imádkozzék, hogy: — csak mennél később... Mert egy ilyen összeg kiutalványozása nagy minusza az osztalékoknak. A sok részvényes valószínűleg imádkozik is a milliomos életéért. Vanderbilt György, az amerikai többszörös milliomos, kerek egy millió dollárra biztosította az életét, évenként jelenleg 37,000 dollárt fizet a társaságnak. Stanford asszony ugyancsak egy millió dollárra biztosította be magát. A milliomos urhölgy jelenleg hetveneg éves. Ha 1908 előtt meghal, egy lelandi egyetem kapja meg a millió dollárt. Ám ha még a nyolcvanegyedik születése napját is megéri Stanford

asszony, úgy az egyetem két millió dollárt kap. A kérdés most már, kinek az imádsága lesz erősebb: az egyetemé, vagy a részvényes uraké.

— **Kedves iskolafelügyetők.** Középiskolák alsóbb osztályaiban is előfordul már, hogy a kis diákoknak mindenképpen terükre van a könyv. Azért is, ami benne van, meg azért is, hogy tért foglal el. A betűknek még csak kifog valahogyan a kis diák, nem olvassa el őket, de a könyv terjedelme az a nagyobbik gond. Főképp, amikor végzett munka után mint ifjú gavallérok, hódításokra indulnak a leányiskolák növendékei után s a sok könyv lealacsonyítja a tekintélyt. Olyankor a kis diákok keble csak úgy duzzad — nemcsak az önértéktől, hanem a kabát alá rejtett fölínásoktól. A felsőbb diák, az már könnyebben végez. Bekötetlen könyvet vásárol, amelyet levelenkint rejt el a zsebében, vagy ha már semmi képpen sem kerülheti el a kemény kötést, az ilyen alkalmatlan könyvet úgy rásza le a nyakáról, hogy ott tartogatta az osztályban az asztal fölöttében. Némelyik felsőbb diáknak a könyve örökké ott van a professzor könyve alatt s a kényelmes ifjú mégis átesik minden nagyobb kellemetlenség nélkül az érettségi vizsgálaton. Ilyesféle diákkori emlékek elevenednek meg az ember lelkületében, amikor a *Kölnische Zeitung* egy hírt olvassa. Olyasféléről van szó ebben az újságban, hogy a rajnai felsőbb iskolák igazgatói legközelebbi konferenciájukon azt a fontos kérdést akarják megvitatni, vajjon tanácsos-e, hogy a felsőbb osztályok növendékei számára megörizzék a tanteremben könyveiknek egy-egy példányát. Ez azt jelenti, hogy föl akarják menteni a szegény diákokat az alól, hogy könyveket vigyenek az iskolába. Csak hogy ha ez így nyilvánosan maguknak az igazgatóknak részéről kerül megfontolásra, akkor bizonyára azt veszik alapul, hogy minden diáknak minden könyvéből otthon is van példánya. Most már ki fizeti a másodpéldányokat: a diák szülei-e, vagy pedig az állam, a város? A konferencián bizonyára ez a kérdés is tárgyalásra fog kerülni.

— **A nyomtatás reformja.** A francia *Moniteur Industriel* nagyfontosságú találmányról emlékezik meg. Egy Green nevű ember olyan eljárást fedezett volna fel, amely, ha igaz, nagy fordulóponthoz jelenthet a nyomtatást történetében. Green a készülékét be is mutatta már tudósok és szakértők előtt, akiknek az elismerését nagy mértékben megnyerte. A meglehetősen bonyolított készülék lényege a következő: A papírost, mielőtt a sajtóba kerül, kémiaiag preparálják bizonyos módon. Abban a pillanatban azután, amikor a papír a betűkkel érintkezésbe jut, elektromos áram olyan kémiai átalakulást idéz elő a preparált papírosban, hogy azok a helyek, ahol a betűk a papírral érintkeznek, megfeketednek. Ez természetesen nemcsak betűknél, hanem bármilyen más

REGÉNY.

Hogy ne legyünk tizenhármán!

(2) — ELBESZÉLÉS. —

Írta: ALPHONSE KARR.

Milbert Jenő Duport Félix urnak.

Montreux.

Mihelyt megkapod jelen levelemt, légy oly szíves és menj el személyesen Launders nagykereskedő urhoz, és mondd meg neki, hogy Milbert Jenő nem jelentkezhetik nála, csak négy-öt nap múlva a legkorábban. Légy oly jó, járj el ez ügyben, még mielőtt tovább olvasnád leveletem.

Remélem, már visszaérkezett Launders urtól, és folytathatom elbeszélésemet.

Útközben ki kellett szállanom Montreuxben, honnét e sorokat írom, hogy megvigyem egy családnak nagybátyám egy üzenetét. Útravalóm épp olyan fogyatékos és szegényes, mint a podgyászom. Hat ing, a kék ruhám, a szürke ruhám (egyik viseltőbb a másikkal) egy zsebkendő, melyet az édes atyámtól örököltem, és egy kevés pénzecske, — a nagybátyám jóvoltából.

Jóltevőm természetesen nem mulasztotta el az alkalmat, végig kellett halgatnom egy hosszú erkölcsi prédikációt, azaz, hogy csak végig kellett volna halgatnom, mert mint mindig, mikor nagybátyám beszédbe fog, elgondolkoztam valamely érdekes problémán, reá sem hallgaltam, míg csak egy esodálatosan meleg hang fel nem ébresztett álmaimból.

Az öreg úgy látszik mégis csak jó ember. Az atyámat emlegette és pityergett! Végül pedig azzal a mondattal fejezte be szónoklatát, hogy:

— Hidd el Jenő, az ember ne bizzék, csak önmagában! Aki másra számít, az rendszerint elcsúsztatja magát.

És azt hiszem, igaz dolgot mondott. Mindenesetre szépen beszélt velem, amit nem szoktam meg tőle és most úgy érzem, kár volt, hogy előbb meg nem értettük egymást, hogy csak félreértés volt, ami annyi éven át köztünk lebegett, ő öreg, én fiatal vagyok és ez elég okarra, hogy meg ne értsék egymást az emberek.

A boldogság beküldékeny teszt mindenkit, úgy örülök annak, hogy megcsodáldaltam tőle, hogy azt hiszem, egész jól meglettem volna vele tovább is. De azért jobb így!

Négy órákor délután Montreuxbe érkeztem. Megszálltam a koreszmában, minthogy a legközelebbi gyorskocsi csak másnap reggel indult; rendbe hoztam annyira, amennyire ruházatom és elmentem Gautherotékhoz. Elolvasták nagybátyám levelét és láthatólag kellemetlenül érintette őket a tartalma.

— Hogyan, nem jön el... Ma!... A Gautherotné születése napján?... Ah!... Ez nem szép tőle! Pedig hogy megígérté! stb....

Engem hidegen fogadtak.

— Ön az unokaöccse?

— Igen uram.

— Ah! nagyon örvendek... nagyon örvendünk!... Hogy van?

— Készen vagyok...

— Hova utazik?

— Genfba.

— Ah Genfba. Nagyon meleg napunk volt ma.

Köszöntem és eltávoztam.

Visszamentem a koreszmába és rendelttem magamnak ebédet.

Azután sétálgattam a templom előtti téren. Gyönyörű kilátás nyílik erről a térségre, az ember végig lát az egész gyönyörű völgyön, a háttérben havasok, elől az elevenen frissen zöld erdő, szőlős dombok, fehér házak narancs-sárga tetőkkel, az embert szinte elfogja a vágy lesietni

ebbe a tarka völgybe, pedig tudom, hogy titokban tapasztalásból, hogy sokkal szebb így a messzeségből, és veszít a bájaiból a közelben, mint minden — amit elérünk.

Egyszerre felriadtam gondolataimból, valaki a vállamra ütött.

Gautherot ur volt.

— Hála Isten! — szólt lelkeadezve — már egy teljes felőrája hajszolom! Azt mondták a koreszmában, hogy sétálni ment, bejártam hát a félvárost; — jöjjen hozzánk ebédre.

Nagyon elcsodálkoztam ezen a meghíváson, hiszen erre lett volna alkalmuk, mikor náluk voltam. Elgondolkoztam a dolgon és rövid megfontolás után azt mondtam, hogy már ebédeltam.

— Kérem! Ne utasítsa vissza meghívásomat. Megkérdeztem a koreszmárost; — éppen kopaspasztotta a csirkét, mely önnök volt szánva ebédre. Megígérték a feleségemnek, hogy önnel fogok visszatérni és be akarom váltani az ígéretem.

Mit volt mit tennem, még egy kicsit vonakodtam, de aztán elfogadtam a szeretetreméltó meghívást.

Útközben, mikor a fogadó előtt vitt el az utunk, Gautherot ur megszólalt:

— Igaz! Ugorjék be és öltözzék át, kérem. Majd megvárjuk az ebéddel. De siessen mindenesetre.

Felsiettem a szobámba, de mondhatom, a legjobban szerettem volna ott maradni. Micsoda emberek! Micsoda ember! — Hogy öltözzem át! A kék ruhám volt rajtam, a szürke valahol az uti táskám fenekén pihent, és a szürke még viseltőbb ennél!

Végre mégis csak előkerestem, belebujtam a csomagolás, de nékem úgy tűnt, mintha ez a régi szürke sacco sokkal szebb volna mostan. Mintha kevésbé lett volna viselt a kéknél.

Sokkal több önértéktel léptem át másodszor a Gautheroték küszöbét.

nyomatványánál is előidézhető. Állítólag már csak némi tökéletesítés kell ahhoz, hogy a találmány a közhasználatba kerülhessen.

— **A hajvágás alkonya.** Amerikában sok helyen már nem vágatják az emberek a hajukat, hanem leégetetik. Az ollóval való vágásnál ugyanis a hajcső ugyiszlán nyitva marad, úgy, hogy a hajszál sok esetben elhal. A leégetésnél a hajszál vége bezárdik, s nem veszti el így a vékony cső nedvét. A leégetéshez olyan fésűket használnak, amelyek hosszában egy platinadrót nyúlik végig. Ez a drótot villamosság segítségével izzásba hozzák, s az így berendezett fésűt végighúzzák a hajon.

— **Csak egy.** — Mondja, Zsilip ur, az ön barátja több betegség komplikációjában halt meg?
— Nem. Csak egy orvosa volt.

— **Kinek fáj? Palika (zokogva):** Te mindig azt mondom, papa, hogy neked jobban fáj, ha engem megversz... Igaz ez?
Papa: Bizony! Nekem jobban fáj.
Palika (könnyeit száritva): Ugy örülök...

— **A hős. Koldus:** Nagysága kérem, könyörüljön meg egy szegény öreg katonán, aki sok csatát látott...
— **Holgy (pénzt ad neki):** Hol? Isaszegnél, Kőniggrátnél?
Koldus: Nem. A képes lapokban...

Nyílttér.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

ARTEZI

savanyúvíz a legegészségesebb és legjobb ital epidemikus bajok ellen; olcsóbb, mint bármelyik forgalomban levő ásványvíz. Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben, valamint minden vendéglőben.

Főraktár „Artesia” VII., Egressy-ut 20/c
szám. Telefon 50-78.

Molnár Ferenc:

A csókok éjszakája

megjelent

és a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában kapható. A színes címképpel, díszesen kiállított kötet ára

— egy forint. —

Sőkán voltak, rédm alig vetettek ügyet, Gautherotné megköszönte, hogy elfogadtam meghívását és azt mondta:

— Már csak Rignoux urat várjuk.

Vártunk vagy egy fél óra hosszat, és én már titokban csodálkoztam, hogy mért nem ülnek asztalhoz ezen tisztelőire méltó ösmertelen nélkül, mikor végre levelet hoztak tőle, melyben azt írta, hogy rosszul érzi magát, és nem jöhet el az ünnepi ebédre.

— Jézusom, — kiáltott Gautherotné, — mit csinálunk?

Nyugtalanokodni kezdtem. Mit jelenthetett ez a felkiáltás?

Gautherot ur visszavonult feleségével egy ablakmélyedésbe és ott susogva, de azért elég hallhatóan vitatkoztak.

Megéreztem, hogy rólam van szó és kezdtem magam nagyon rosszul érezni.

Ebben a percben egy szép fiatal leány jelent meg a teremben, odanézett a vitatkozókhöz és csakhamar elesendesítette őket.

Ezt a leányt én ösmertem!

Ösmertem még Lausanneból, mindennap láttam sétálgatni élteesebb emberek társaságában, és az első pillanattól fogva annyira megigézett, hogy el nem mulasztottam volna sétámat a világot sem egyetlenegy napon, fenn a hegytetőn, csakhogy megcsodálhassam újra meg újra.

Ó volt az, megösmertem gyönyörű ibolyakék szemű, karcsú termetű, könnyű, kecses járású.

Hallottam, amint kacagva nyugtatta meg az édes anyját:

— Legyen nyugodt, édes anyám, én magamra vállalom!

Es azzal hozzám jött, félrevont egy sarokba és így szólt:

— Uram, egy kellemetlen megbízatásban kell eljárnom. Könnyítse meg a feladatomban egy kis jóakarattal. Az édes anyám nem tud megbízatkozni azzal a gondolattal, hogy tizenhárom ülünk le az asztalhoz. Nagybátyja, kőművese ha-

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A kancsal mészáros. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter megalkotta egyes borenörző bizottságok tulkápasait és megjelölte nekik azt a határt, amelyen belül sikeresen megvédhetik a bortermeles érdekeit a tisztességes borkereskedők egzisztenciájának veszélyeztetése nélkül. A miniszter tudvalevőleg a borenörző bizottságok részére ügyrendszabályzati mintát készített. Több ellenörző bizottság azonban tágitani óhajtván rendeltileg megállapított hatáskörök, úgy intézkedéseket vett fel hatáskörébe, (így például, hogy a bizottság tagjai a termelők és kereskedők pénzét bármikor megvizsgálhatják; hogy a vasúti kőzegek a borküldeményekről a bizottságnak havonta jelentést tenni tartoznak stb.) melyeknél fogva a bizottság valóságos közigazgatási hatósággá képezett volna. A kereskedelemügyi miniszter a neki bemutatott ilyen ügyrendi szabályzatokat azzal utasította vissza, hogy a bizottságnak nincs hatósági jogköre s csak azon célból szervezetett, hogy a társadalmi uton tudomására jutott borhamisítási eseteket jelentse fel az illetékes hatóságnál és ebbeli kötelességét is akképp végezze, hogy eljárása által a borkereskedelem velis érdekei ne veszélyeztessenek. Ugyancsak felkérte a kereskedelemügyi miniszter a belügyminisztert, hogy utasítsa a rendőrhatalóságokat, hogy a törvény és rendelet szigorú végrehajtása mellett tartásuk szem előtt azon világos rendelkezést is, hogy csakis alapos gyanu esetén indítsák meg az eljárást, vagyis vegyenek mintát a borokból; továbbá hogy tartózkodjanak a vizsgálat megindításának nyilvánosan való tárgyalásától, végre hogy a hatóságok minden esetben igyekezzenek a valódi bűnöst, vagyis azt kipuhatolni, aki a bort hamisította, vagy az ily bort forgalomba hozta, legyen az akár termelő, akár kereskedő.

A kereskedelmi miniszter ez intézkedése nekünk legalább úgy tűnik fel, hogy az nem annyira a borenörző bizottságoknak, mint inkább kollegájának, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek szól.

Országos értekezlet a Kőstelenen. A szövetkezeti eszme gyakorlati fölkarolása érdekében ma országos értekezlet volt a Kőstelen nagytermében gróf Desseffy Aurél elnökölte alatt. Az értekezleten 25 vidéki gazdasági tisztület és a szövetkezeti ügy számú barátja vett részt. Célja volt a gazdasági egyesületek kebelében a szövetkezeti eszmének prozelitátikát szerezni, akik saját megyéjük területén hajlandók volnának szövetkezeket alkálításában közreműködni. A kérdés körül megindult eszmecsere négy tanulságos előadással foglalkozott. Az első előadó, Bernát István, a szövetkezek ügy jelenéről szólt és fejtegette annak jövőjét Magyarországon. Utána Balogh Elemér kifejtette, hogy miképp kell a fogyasztásiszövetkezetek érdekében

lyezte megjelenését és így tizenegyen leltünk volna a többi fiatalemberrel, akit itt lát.

És itt pajkosan hunyorgatott a szemével, oda intve a társaság felé, melynek minden egyes tagja legalább ötvenszer érte meg a tavaszt.

— Önt, őszintén megvallva, csak azért hívtam meg az édes apám, hogy ne legyünk tizenhármán. Fiatalember még soha sem fordult megkölönben a házunkban. Hiszen személyes előnyeit még nem is nyílt alkalmunk megítélni, csak tizenegyre volt a szükségünk. Most Rignoux ur lemondott és így — oh sors iróniája! — önnel együtt vagyunk tizenhármán.

— Boesánat, kisasszony, szótam elég otrombán, szívesen hajlandó vagyok eltávozni...

— Olyan kevés súlyt látszik fektetni a társaságomra, felett vállalt volna, hogy ködvom volna elbocsátani. Nem arról van szó, hogy elmenjen, hanem arról, hogy odaállítsanak egy kis asztalkát a nagy asztal közelébe, és önnök be kell majd érnie az én társaságommal, hogy a társaság tagjait megkímélje attól, hogy egyikük meghaljon még ebben az esztendőben.

Nagy zavaromban néhány udvarias szót keresgéltem, de ő be se várta válaszomat, hanem sietett megjelenteni édes anyjának, hogy elfogadtam az ajánlatot. Gautherotné fellelgett és odajött hozzám.

— Leányom bevallotta önnek gyengeségemet, — szólt lekötelező nyájassággal, — és én igen halás vagyok önnök, amért nem nevet a babonáságomon.

Aztán az egybegyűlt társasághoz fordulva így folytatta:

— Uram, Rignoux ur nem jön el, üljenek az ebédhez, ha nincs ellenük. Morel ur, kérem a karját...

Atmentünk az ebédlőbe és én csakugyan egy kis asztalhoz kerültem, Gautherot kisasszony társaságában.

(Folytatása következik.)

akciót indítani; **Bálintffy Pál** a gabonaértékesítő szövetkezetekről érkezett, mire több felszólalás után az értekezlet annak az általános óhajtnak adott kifejezést, hogy mielőbb közszégi gabonaértékesítő szövetkezetek alkálításának és építésének az államvasutakkal kapcsolatos elevatorok. A negyedik előadó, **Baross Gábor**, a borértékesítő szövetkezetekről érkezett, mire gróf **Károlyi Sándor** ismertette a gazdasági egyesületekre háruló feladatokat a szövetkezeti szervezkedés terén. Előadásáért **Földes Béla** egyetemi tanár melegen üdvözölte Károlyit, mint az új gazdasági iskola régi harcosát. Az értekezlet után banket volt, a melyen felköszöntötték Desseffy, Károlyi grófot, **Darányi** minisztert.

Az államvasutak bevételei. A magyar királyi államvasutak bevétele saját hálózatauk január hóban az ideiglenes összeállítások szerint 6,582.400 forint volt; ezzel szemben a múlt év január havának bevétele a végleges leszámolás szerint 6,449.234 forint volt; a 133.170 forintnyi (20%) többlet csaknem kizárólag az áruforgalomból származik. Feladatát a múlt hónapban összesen 165.387 kocsiirakomány fizető áru, 10.381 kocsiával (66%-kal) több, mint a múlt év január havában. Nagybó volt a feladás, különösen gabonából, darabáruból, cukorból, vasáruból és cukorrépából, kisebb volt ellenben a szén-, bor-, fa- és köfeladás.

A cukoradó emelése. A Prágában megjelenő **Cesky Lloyd** jelenti, hogy Ausztriában közelebb császari rendelet jelenik meg, amely a cukor fogyasztási adóját 13 forintról 19 forintra emeli fel. Ez az emelés legkésőbb április 1-én lép érvénybe és ezzel egyidőben megtörténik a cukorkészletek utólagos megadóztatása is.

A Budapesti Bankgyűléslet Részvénytársaság igazgatósága mai ülésében a múlt évi zárszámadásokat megállapította. Jelentékeny belső leírások után a nyereség a megelőző évi nyereségáthozat betudásával 433.404-13 forint tesz ki, ami 6.000.000 — frtnyi részvénytőke körülbelül 71/4%-os kamatozásának felel meg. Az igazgatóság a közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a tartalékalapnak szokásos javadalmazásán, az intézeti épületekből és leltárbeli eszközökből leírások, valamint a létesítendő nyugdíjalaphoz való hozzájáruláson kívül részvényenként 6 forint (6%) osztalék fizetessék ki s a fennmaradó 37.608-52 forint nyereséget egyenleg új számlára átvitessék. A kimutatott tisztanyereség ugyan az előző évek eredményei mögött áll, tekintve azonban az általános kedvezőtlen üzleti viszonyokat, a várakozásoknak annyival is inkább megfelel, mintán a Bankgyűlésleti Váltóüzlet Részvénytársaság a nyereséghez mivel sem járult hozzá, ami egymagában 60.000 forint hiányt jelent. Mint általában ismeretes, a bankgyűlésleti váltóüzlet részvénytársaság az 1898. szeptember hóban a vezetésben eszközölt változás előtt nagyobb veszteségeket szenvedett, minnek következtében nevezett társaság nem csak hogy osztalékot nem fizetett, hanem kénytelen tokeleirást eszközölni. E körülmény visszahatása a bankgyűléslet társaságban levő váltóüzleti részvényekre körülbelül 200.000 forintban nyilvánul. A bankgyűléslet igazgatósága a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy úgy ezen veszteség, valamint a régebbi, az 1895. előtti időkből származó leírások, a viszonyok teljes tisztázása céljából, a társasági tartalékalapból fedeztessenek.

A Posti Könyvnyomda Részvénytársaság ma tartotta évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentése szerint az üzleti forgalom nem volt oly élénk, mint az elmúlt években, főleg a gazdasági pangás következtében, de az évek során át követelt óvatos és gondos eljárás következtében az idei osztalék nem marad az előzők mögött. A tiszta nyereségből az alapszabályszerű levonások után 41.494 forint 91 krajcar maradt, mely összegből 35250 forintot részvényenként 80 forintjával osztalékként fizetnek, a fennmaradó 6214 forint 91 krajcart pedig új számlára írják. A felmentések megadása után a gyűlés véget ért.

A keresztes szövetkezetek országos központja ma alakult meg gróf **Zichy Aladár** elnökölte alatt a Katolikus Körben. Közel kétszáz kispáros, munkás és katolikus pap jött össze az értekezletre. A megnyitó beszédet gróf **Zichy Aladár** tartotta, aki kenetlenség beszédében fejtegette a keresztes szövetkezeti ügy fontosságát. Utána **Gyúthy Ödön** útkar bejelentette, hogy már 50 vidéki szövetkezet mutatkozott hajlandónak belépni a központba, majd **Giessevia győri kanonok** beszéde után, aki tömörülésre hívta fel a kereszteseket, előterjesztette az alapszabálytervezetet, amelyet a jelen voltak egyhangulag elfogadtak.

Szöllészeti kísérleti állomás. A földmívelésügyi miniszter a megvalósítás stádiumába jutatta a filloxera által elpusztított szőlők felújításáról szóló törvény ama rendelkezését is, mely feladatává teszi, hogy a szőlőmívelés céljaira szőlészeti kísérleti állomást szervezzon. A miniszter az állomás vezetésével **Dr. Istvánffy Gyula** egyetemi tanárt bízta meg, akit e célra a vallás- és közoktatásügyi miniszter a szervezési ügy végleges rendezéséig egyelőre egy évre föltmentett tanári működése alól. **Istvánffy** számos évet töltött külföldön az elsőrendű növénytanít intézetek és intézmények tanulmányozásával foglalkozva s tudományos képzettsége, valamint az éren szerzett különleges ismeretei és tapasztalatai folytán hivatottak tekinthető az eléje tűzött feladatok megoldására. A szőlészeti kísérleti állomás laboratóriumi egyelőre bérhelyiségben (Attila-utca 56. szám) rendeztetek be, de még ez év folyamán felépítik külön épületet az állomás belső telepén. Külső telepeken rendezik

a gyakorlati kísérleti szőlőket a szükséghez képest kisebb kísérleti terek egész hálózatát helyezik el az ország minden szőlővidékén.

Videki pénztársaságok. Az Agrár Takarékpénztár r. t. (Maros-Vásárhely) tiszta nyeresége 71.743-25 forint. Az osztalék részvényenként 5 forint. A Miskolci Hitelintézetnek december 31-én a váltóállománya 830.224-33 forint, betétállománya 1.802.900-08 forint volt. A tiszta nyereség 26.375-96 forint. Az osztalék részvényenként 11 forint. A Brassói Első Takarékpénztár Részvénytársaság tiszta nyeresége 6947-51 forint. A takarékbetétállománya december 31-én 232.758-70 forintot tett ki. A Aradi Ipar- és Népbank összfordalma az 1898-ik évben 89.627-70-6 forintot tett ki. A betétek 2.429.668-71 forintot, a jelzálog-kölcsönök 323.231-83 forintot tettek ki december 31-én. A tiszta nyereség 81.044-22 forint. Az osztalék 25 forint részvényenként. A Nyitrai Hitelbank tiszta nyeresége 36.523-03 forint. Az osztalék részvényenként 20 forint. A Zsitó és Vidéke Takarékpénztári Részvénytársaság tiszta nyeresége 15.547-14 forint. Az osztalék 12 forint (6%) részvényenként. A Barcs-Drávavidéki Takarékpénztár Részvénytársaság betétállománya december 31-én 225.550-31 forintot tett ki. A tiszta nyereség 13.964-47 forint. Az osztalék részvényenként 9 forint. A Bajai Kereskedelmi és Iparbank tiszta nyeresége 18.597-63 forint. A betétek december 31-én 736.347-26 forintot tettek ki. Az osztalék 12 forint (10%) részvényenként.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Goldmann Alfréd nyakkendő-készítő Bécs, Sonnenschein Miksa bőrkereskedő Budapest, Wagner Katalin kereskedő Grác, Meller Dávid kézműárkereskedő Lemberg, Gold Ignác ruhakereskedő Prága, Sauer Dávid bejegyzett kereskedő Cskvádná, Steinfellner J. kiadó Friedland, Zobel Artur vegyeskereskedő Bécs, Rahada Ignác kereskedő Brünn, Gschwenter Károly Innsbruck.

Dolggyümölcs-auction. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 6000 láda narancsot, mandarint és citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 3.— forinttól 3.75 forintig, 200-as 2.75 forinttól 3.75 forintig, 300-as 3.75 forinttól 5.— forintig, 360-as 4.— forinttól 5.— forintig. Vöröspör ár: 4.50 forinttól 8.— forintig. Mandarin: 80-as és 100-as 0.50 forinttól 1.50 forintig. Citrom: 300-as 3.25 forinttól 3.75 forintig, 360-as 3.50 forinttól 4.— forintig. A legközelebbi aukció esütőtől, február 23-án lesz, amely alkalommal 5000 láda narancsot, mandarint és citromot kínálnak eladásra.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. — Bécsben 18.— forint, illetve 18.10 forint.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1693 darab, magyar tehén 555 darab, szerbiai ökrök 131 darab, bivaly 78 darab, bika 107 darab, összesen 2664 darab. Gazdasági marhák: Igás- és bízalni való ökrök 95 darab, fejős tehén 148 darab, igás bivaly 6 darab, bika 2 darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártág, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 29 főtől 31 főtől, kivételesen 31 1/2 főtől, 100 kilonként élő súlyban, közepminőség 25 főtől 28 főtől, silányabb minőség 20 főtől 24 főtől. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 30 főtől 32 főtől, közepminőség 26 főtől 29 főtől, silányabb minőség 22 főtől 25 főtől. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 23 főtől 27 főtől, silányabb minőségű 20 főtől 23 főtől. Bika jobb minőségű 26 főtől 31 főtől, silányabb minőségű 21 főtől 25 főtől. Bivaly 16 főtől 21 főtől, Magyar tehén 20 főtől 27 főtől, Tarka tehén 22 főtől 31 főtől, kivételesen — forint. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű 30 főtől 32 főtől; 350 főtől 385 főtől páronként, közép 27 főtől 29 főtől, 286 főtől 330 főtől páronként, keresztetett színes 80 főtől 160 főtől da-rabonként, bonyhádi faj 120 főtől 180 főtől da-rabonként, igás bivaly 280 főtől páronként. — Tekintve, hogy a vágómarha felhajtás csak 200 darabbal haladta meg a multheti, a konzervgyár részére pedig mintegy 500 darab vásároltatott, áremelkedésre lett volna kilátás, mely azonban a helyi husforgasztás csekély volta miatt nem következett be. Jármosökrökre a mai vásáron meg lehetőségek élénk kereslet mutatkozott, mely a tavaszi időjárás bekövetkeztével előreláthatólag még emelkedni fog. Fejős tehénkre a jó kereslet következtében darabonként 5—10 főtől emelkedett.

Borjavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 518 darab, leült borjú 67 darab, növedékmárha — darab, bárány élő 56 darab, leült bárány 1058 darab. Árjegyzés azonos tételből: Árjegyzések: Belföldi élő borjú 34—40, I. rendű 41—44 krajcár, leült borjú 40—45 krajcár kilonként. Élő bárány 5.— forinttól 7.— forintig, leült bárány 4.— forinttól 7.— forintig, páronként. A vásár irányzata langha.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenfvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. február 15-én. Készlet 333 darab. Érkezett 246 darab. Összesen: 1579 darab. Eladott 581 darab. Maradt 498 darab. — Napi árak: László 120—180 kgr. súlyban 46—48 1/2 krajcár, 320—380 kgr. súlyban 46—49 — krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilyos 45—47 — krajcár. Malacok 40—41 krajcár kilonként. A vásár hangulata langha volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 2089 darab juh volt. Az irányzat gyenge, a felhajtással visszaesett. Árak páronként: kiviteli juh 20—23.50 forint, seletjes 10—11 forint.

Bécsi szarvasmarhavásár. A mai vásárra felhozta 3370 darab borjút, 1527 darab élő sertést, 1623 darab levágott sertést, 397 darab levágott juhot és 1604 darab bárányt. A borjú ára 4—6 krajcárig visszament.

Eladási árak: Levágott borjú 40—48 krajcár, elsőrendű 50—58 krajcár, élő borjú 58—64 krajcár, elsőrendű — krajcár, fiatal sertés 38—46 krajcár, levágott nehéz sertés 48—52 — krajcár, könnyű sertés — kron, elsőrendű süldő 46—54 krajcár, levágott juh 28—40 krajcár kilogrammonként. Bárány 5—13 forint páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, február 16.

Megnyitáskor buzában gyenge volt a kínálat. A keresletben néhány malom vett csak részt. Javuló irányzat mellett 15.000 métermázsra került eladásra, amelyekért tartott árakat fizettek. Egyéb gabonane-műekben gyenge volt a forgalom, változatlan árakkal.

Eladott:
Búza. Tiszta vidéki: 100 mm. 78 k. 10 f 35 kr, 600 mm. 76-5 k. 10 f 25 kr.
Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 10 f 30 kr, 200 mm. 76-5 k. 10 f 15 kr, 400 mm. 75-5 k. 10 f 15 kr, 100 mm. 76 k. 10 f 15 kr, 700 mm. 78 k. 10 f 30 kr, 300 mm. 80 k. 10 f 20 kr, 100 mm. 79 k. 10 f 20 kr, 100 mm. 78 k. 10 f 20 kr, 100 mm. 78 k. 10 f 20 kr.

Fehérmegyei: 200 mm. 79-6 k. 10 f 40 kr.

Felvidéki: 200 mm. 77 k. 10 f 10 kr, 200 mm. 76-3 k. 10 f 10 kr, 200 mm. 76-5 k. 9 f 95 kr, 95 kr, 100 mm. 76 k. 9 f 95 kr.

Raktárára: 1000 mm. 75-2 k. 9 f 90 kr, 100 mm. 71 k. 8 f 80 kr, 100 mm. 70-8 k. 8 f 80 kr.

Oláh: 2800 mm. 77-5 k. 8 f 80 kr.

Mind 3 hónapra.

A készruha hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség bektolterenként és kilogrammonként.

Búza (af)	75 k.	90-95	90-95	75 k.	90-95	75 k.	10-10-05
bánási	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
tiszta vidéki	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
pestvidéki	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
fehértmegyei	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
bácskai	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
román	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
székely	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
bolgár	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15
75 k.	90-95	10-10-15	75 k.	10-10-15	75 k.	10-10-15	10-10-15

Határidőzár. A határidőzárban a forgalom mérsékelte volt, az irányzat esendős és kisebb hullánzások után az árak majdnem teljesen változatlanul zártak.

Forgalomba került:
Búza márcs-ra . . . 9.66—9.72—9.70
Búza április-ra . . . 9.46—9.50—9.48
Búza októberre . . . 8.55—8.57—8.56
Rozs márcsra . . . 7.82—7.85—7.82
Tengeri májusra 99. . . 4.68—4.71—4.69
Zab márcsra . . . 5.80—5.82
Káposztarepce . . . 5.80—5.82

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Búza márcsra	9.70	pénz	9.71	áru
Búza áprilisra	9.48		9.49	
Búza októberre	8.55		8.57	
Rozs márcsra	7.82		7.83	
Rozs októberre	0.		0.	
Tengeri októberre	0.		0.	
Tengeri májusra 99	4.69		4.70	
Zab márcsra	5.80		5.82	
Zab októberre	0.		0.	
Repce augusztusra	12.10		12.20	

Este 1/2 órákor zárul:

Búza márcsra 99	9.70	9.71
Búza áprilisra	9.48	9.49
Búza októberre	8.56	8.57
Rozs októberre	0.	0.
Rozs márcsra 99	7.81	7.83
Tengeri októberre	0.	0.
Tengeri májusra 99	4.70	4.71
Zab októberre	0.	0.
Zab márcsra 99	5.81	5.82
Repce szeptemberre	12.10	12.20

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde nyugodt irányzattal nyílt meg, az üzlet folyama alatt azonban bécsi arbitrage-vételekre az osztrák hitelrészvények élénk forgalom mellett megszilárdultak és 1 f 50 krral emelkedtek, a többi nemzetközi értékekben csekély üzlet mellett kevés érdeklődés mutatkozott.

A helyi értékek piacán városi villamos-részvények szilárd hangulattal indultak, zárlat felé azonban 2 f 10 krral csökkentek, ellenben közúti vasutészvények tartottak maradtak. A valuta és ércárak változatlanok.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett az irányzat szilárd maradt, csupán államvasúti részvények zárltak gyengében.

Az előtözsde emelkedő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397.40—397.50. Osztrák hitelrészvény 367.60—369.10. Osztrák-magyar államvasúti részvény 363.40—364.—. Rimamurányi vasúti 320.—322.—. Közúti vasúti részvény 404.50—405.25. Villamos városi vasut részvény 236.—238.— forinton.

A déli tőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397.60—398.—. Osztrák hitelrészvény 368.60—369.75. Osztrák-magyar államvasúti részvény 363.50—364.—. Jelzálogbank részvénytársaság 248.—249.25. Rimamurányi vasúti 320.50—321.50. Közúti vasut részvénytársaság 403.—404.50 forinton.

Az utótözsde irányzata mérsékelt forgalom mellett szilárd maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 369.—369.20. Magyar hitelrészvény 398.—397.75. Jelzálogbank részvénytársaság 248.—248.25. Városi villamos vasut 235.—. Osztrák-magyar államvasúti részvény 363.50—363.50. Rimamurányi vasúti 321.75—322.70 forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 369.20 forinton. Döntőbiztosítás: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.—3.—; nyolc napra 5.50—6.50; utolsó február 12.—13.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	398.—
Osztrák hitelintézet	366.—
Magyar aranyárjádék	119.75
Magyar koronajárjádék	98.—
Magyar ipar- és keresk. bank	104.—
Magyar jelzálog hitelbank	247.—
Magyar leszámitoló bank	263.—
Rimamurányi vasúti	323.—
Budapesti közúti vasp. részj.	403.—
Déli vasut	68.—
Osztr.-magy. államvasut	363.—
Budapesti bankgyesület	101.—
Budapesti takp. és zálogk. r. t.	227.—
Első budapesti gőzmalom	720.—
Magyar aszfalt részvénytársaság	234.—
Sálgótarjáni közszénbánya r. társaság	640.—
Schlick-féle vasöntőde részv.-t.	221.—
Magyar cukoripar A-sor	128.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Allamadósság.

Aranyárjádék 4%	119.95	120.45	Magyar nyereség- kölcsön 60 fti	100.50	101.50
Koronajárjádék 4%	97.90	98.25	Magyar reáldé- kölcsön 4%	100.75	101.75
Kései vasúti köl- csönök 5%	120.75	121.75	Horvát-uzs. reáldé- kölcsön 4%	101.—	101.75
Allamvasúti arany- kölcsön 4%	121.—	122.—	Magyar földteher- ment 7%	96.25	97.25
Allamvasúti zárlat- kölcsön 4%	101.—	102.—	Horvát-uzs. föld- herment 4%	96.75	97.75
Vasútpályakölcsön 5%	87.—	88.—	Tízaló sorozatgy 4%	139.50	140.50
Magyar nyereség- kölcsön (100 fti)	101.25	102.25			

b) Osztrák Allamadósság.

Egyes. papírrá- dék 4%	101.25	101.75	Koronajárjádék 4%	102.—	102.50
Egyes. osztrá- dék 4%	101.10	101.60	1854-es sorozatgy 4%	172.—	175.—
Aranyárjádék 4%	120.—	120.80	1868-es sorozatgy (100 fti) 5%	157.—	158.—
			1864-es sorozatgy	195.—	196.—

c) Idegen Allamadósság.

Bolgár vasúti köl- csön 6%	112.—	113.—	Szerb 100 frankos sorozatgy 2%	32.10	33.50

Más kölcsönök.

Bonyhád kölcsön 4%	95.—	96.—	Budapest fővárosi kölcsön 4%	95.10	97.50
Budapest fővárosi kölcsön 4%	96.75	100.75	Temes - bégavölgyi kölcsön 5%	97.—	98.—

Zálogvelevek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Bélszék takarékpénztár 4%	100.—	101.—	Jelzálogbank nyer. kölcsön 4%	121.—	122.—
Egyes. főt. takarék. zálog. 4%	100.25	101.25	Jelzálogbank nyer. lejár	121.—	122.—
Egyes. főt. takarék. zálog. 4%	97.50	98.50	Jelzálogbank nyer. kölcsön 3%	103.—	104.—
Kisbirtokosok zálog. 4%	101.50	102.50	Orsz. közp. takarék. zálog. 4%	100.25	100.75
Kisbirtokosok zálog. 4%	101.50	102.50	Orsz. közp. takarék. zálog. 4%	97.50	98.50
Földhitelintézet zálog. 4%	100.50	101.50	Közp. jelzálogbank zálog. 4%	100.25	101.25
Földhitelintézet (3 éves) 3%	96.75	97.75	Közp. jelzálogbank kölcsön 4%	98.25	99.50
Földhitelintézet (60 éves) 3%	88.70	89.70	Közp. jelzálogbank kölcsön 4%	99.—	100.—
Helj. érdekl. vasúti kölcsön 4%	98.75	99.75	Közp. jelzálogbank kölcsön 4%	96.—	97.—
Helj. érdekl. vasúti kölcsön 4%	98.—	99.—	Osztrák-magyar bank zálog. 4%	100.10	101.10
Helj. érdekl. vasúti kölcsön 4%	97.75	98.75	Hazai takp. közs. kötv. 4%	95.60	96.10
Jelzálogbank záloglevél 4%	100.—	102.—	Hazai takp. záloglevél 4%	98.25	99.25
Jelzálogbank záloglevél 4%	100.50	101.—	Keresk. bank zálog. 4%	100.—	101.—
Jelzálogbank záloglevél 4%	98.—	99.—	Keresk. bank kötvény 4%	100.75	101.75
Jelzálogbank közs. kötv. 4%	100.—	100.50	Keresk. bank kötvény 4%	100.75	101.75
Jelzálogbank közs. kölcsön 4%	98.25	99.25	Keresk. bank kötv. 210 frt közs. kötv. 4%	99.—	100.—

Takarékpénztárak részvényei.

Bélaórosi	104.	105.	Egyes. fővárosi	1185.	1185.
III. kerületi	121.	123.	Magyar állami	327.	328.
Újpesti	83.	84.	Országos központi	322.	325.
Budapesti társ. és szolg. r. társ.	227.	228.	Pesti hazai	7990.	8000.

Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító társ.	210.	220.	Foncia	98.	100.
Bécsi élet- és járadék-biztosító társ.	270.	280.	Lloyd vízszel.	87.	88.
Magyar élet- és járadék-biztosító társ.	270.	280.	M. j. és vízszel.	101.	110.
Elő magyar. által.	3310.	3380.	Nemzeti baleset.	125.	128.
			Pannónia vízszel.	870.	900.

Gőzmalomok.

Concordia	265.	267.	Hengermalom	650.	660.
Elő budapesti	228.	235.	Molnár és sülők	252.	254.
Erzsébet	290.	297.	Viktória	148.	150.
Lujza	184.	185.			

Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	786.	745.	Kőbánya gőztér.	786.	745.
Budapesti téglai és mészg.	100.	112.	Kőszel. és tégl.	361.	362.
Egyesült téglai és cement	86.	87.	Asztalos	231.50	232.
Északmagyar. kőszel.	170.	141.	Általános kőszel.	110.	118.
Felsőmagyar. bánya.	105.	106.	Kőszel. gyár.	191.	192.
Magyar téglagyár.	74.	76.	Salgótarján	644.	645.
Kassa-somodi	28.	25.	Ujlaki téglagyár	246.	245.

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	280.	300.	Pallas	190.	195.
Franklin	270.	290.	Pesti könyvnyomda	1500.	1550.
Kosmos	90.	95.			

Külföldi vállalatok részvényei.

Alt. wagg.-kölcs.	590.	605.	Királyi szertfő.	45.	47.
Bpesti villamos.	113.50	114.	Polgári szertfő.	87.	87.
Elő magyar ser.	1300.	1310.	Magyar csekkorip.		
Elő magyar ser.	1300.	1310.	r. t. B. sor. elő.	154.75	155.
Elő magyar ser.	270.	280.	Magyar villamos.	156.	155.
Elő magyar ser.	235.	245.	Nemzetközi wagg.	330.	332.
Elő magyar ser.	134.	138.	konkordancia	570.	578.
Gschwindt szersz.	458.	475.	Telefon-Hilfsmo.		

Főlekedési vállalatok részvényei.

Adria tenghaj.	240.50	247.	Újpest-rékespalota		
Bpesti közúti vas.	302.	304.	villamos	70.	75.
Elő. id. rész.	302.	304.	Kassa-óderbergi	180.	190.
Elő. id. rész.	370.	378.	Magyar-szalici	214.50	215.50
Elő. id. rész.	274.50	285.50	nyugati	212.50	214.50
Elő. id. rész.	100.	105.			

Sorsjegyek.

Bazilika	6.	6.50	Magyar vöröskeres.	0.	6.50
Elő. id. rész.	6.50	7.50	Ugyanaz osztr. fib.	11.75	12.25
Elő. id. rész.	1.90	2.	Ugyanaz osztr. fib.	2.50	3.00
Bélaórosi	177.50	179.50	Olaz vör. ker.	11.	11.50
Budapesti	65.50	65.50	Ugyanaz osztr. fib.	11.75	12.25
Elő. id. rész.	65.50	65.50	Osztrák vör. ker.	26.50	27.
Elő. id. rész.	5.40	6.50	Osztrák hitelint.	129.	201.
Elő. id. rész.	5.70	4.15	Párizs	64.50	65.50

Pénzmekek.

Vért arany	5.50	5.74	Németbankjegy	58.90	60.10
50 frank arany	9.58	9.67	Olasz lira	44.40	44.90
50 márkás	11.79	11.88			

Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	96.65	96.95	Olasz piac	44.40	44.90
London	120.45	120.85	Párizs	47.80	48.
Német piac	85.90	86.10			

Határidőre kötött értékpapírok.

Aranyjárdék	119.80	120.10	Lezárt. bank	225.25	228.75
Koronajárdék	97.80	98.10	Rimamurányi	49.25	52.50
Magy. hitelbank	397.75	398.25	Osztr. hitelrészvény	366.10	369.80
M. ip. és ker. bank	105.50	106.	Déli vasút	68.	68.50
Magy. jelzálogbank	245.	242.25	Osztr.-m. államv.	365.25	368.75

A budapesti terménypiac.

Szilva és szilvaiz forgalom híján változatlan. Zsiradék nyugodt. Szalonna változatlan.

Jegyzetek: Heremag: lucerna 42.—54.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 42.—45.— forint. Vörös erdélyi — Vörös bánági — forint. Középszemű 46.—49.—, Nagyszemű 50.—54.—, Disznósír: budapesti 55.—55.50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszárított vidéki — városi 4 darabos 46.—46.50 forint, 3 darabos 48.—49.— forint, füstölt 53.—54.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — forint, 120 darabos 8.50—8.75 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.—7.25 forint, 100 darabos 8.75—9.— forint, 85 darabos 13.25—13.50 forint. Szilvaiz: szlovéniai 13.—13.30 forint, szerbiai 10.75—11.— forint azonnali való szállásra.

A bécsi gabonapiac.

Bécs, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza május—juniusra 9.27—28, zab tavaszra 6.09—10 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde ismét szilárd volt az irányzat, különösen bányapapíroknál.

A déli tőzsde szilárd volt.

A zárlat tartósan szilárd.

Bécs, február 16. (Magyar értékek ártára.) 4% aranyjárdék 119.85, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 139.40. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 101.20. Magyar keleti vasúti állami kötvény 121.25. Magyar leszámított pénzügybank 264.—. Rimamurányi vasútvállalás 322.25. Magyar koronajárdék 97.80. 4% os Magyar földtérh. kötvény 95.85. Magyar hitelbank részvény 398.50. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegy 101.75. Kassa-óderbergi vasúti részvény 189.25. Magyar kereskedelmi bank 1425.

Bécs, február 16. (Osztrák értékek ártára.) 4% papírbárdék 101.60. 4% os osztrák aranyjárdék 120.45. 1860-iki sorsjegy 141.—. Osztrák hitelsorsjegy 189.—. Angol-osztrák bank 158.75. Bécsi bankgyűléslet 282.—. Osztrák-magyar bank 923.—. Déli vasút 67.75. Dunagőzhajózási részvény 471.—. Dohányrészvény 133.75. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 58.95. 4% os osztrák járdék 101.30. Osztrák koronajárdék 101.90. 1864-iki sorsjegy 194.75. Osztrák hitelintézet részvény 369.75. Unionbank 322.—. Osztrák Landerbank 248.—. Osztrák-magyar Államvasút 362.33. Elbavölgyi vasút 257.—. Alpesi bányarészvény 239.50. 20 frankos arany 9.53. Londoni váltó 120.85. Bécsi tramway 561.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 369.37 Magyar

hitelrészvény 399.—. Angol-osztrák bank 158.75 Union bank 323.50. Landerbank 248.—. Bankgyűléslet 282.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 363.37 Északnyugati vasúti részv. 244.50. Elbavölgyi vasút 257.—. dunagőzhajózási részv. —. Alpesi bányarészvény 239.35 májusi járdék 101.60. osztrák koronajárdék —. magyar aranyj. —. magyar koronajárdék 97.90 német birodalmi márká február 16. 58.97. márciusra —. török sorsjegy 61.—. rimamurányi vasúti 323.—. déli vasút —. dohányrészvény 134.—. Napoleon d'or —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 16. (Tőzsdei tudósítás.) A nyugati tőzsdék tegnapi kedvező irányzatára, továbbá az államapírok és ipari értékeknek a tegnapi frankfurti esti tőzsdén való emelkedésére államapírokat és közszerzőket nagyon szilárdan indultak. Olasz értékek Párisra élénke. Vezetőbankok jól tartottak, közpénzbankok lánghak. Vasutak jobbra ártartak, amerikai értékek szilárdak. Magánészámítási kamatláb 3 1/4%.

Zürich, február 16. (Zárlat.) 4% os papírbárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 101.90. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák-magyar államvasút 154.75. Kassa-óderbergi vasút —. Bécsi váltó 169.35. Magyar vasút beruházási kölcsön 102.—. Alpesi bányarészvény 101.25. Disconto-Commandit 203.10. Általános villamosági Edison 284.75. Gelsenkirchener 187.25. Laurakohé 223.25. 4% os osztrák járdék 100.90. 4% magyar aranyjárdék 100.75. Osztrák hitelrészvény 231.30. Déli vasút 30.75. Károlyi Lajos vasút 100.30. Orosz bankjegy 216.38. 4% os orosz kölcsön 100.90. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 96.10. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 181.30. Harpeni 193.75. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 16. (Zárlat.) 4% os papírbárdék 101.15. 4% osztrák aranyjárdék 101.95. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák-magyar bank 153.70. Déli vasút 30.80. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltó 203.97. Bécsi bankgyűléslet 141.50. Villamos részvény 165.50. 4% os magyar aranykölcsön 88.80. 4% os osztrák járdék 101.60. 4% os magyar aranyjárdék 100.80. Osztrák hitelrészvény 231.—. Osztrák-magyar államvasút 154.70. Északnyugati vasút —. Bécsi váltó 169.40. Párisi váltó 809.66. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 237.50. Az irányzat szilárd.

Páris, február 16. (Zárlat.) 3% francia járdék 102.97. Olasz járdék 96.25. Osztrák-magyar államvasút —. Francia törleszt. járdék 101.15. 4% magyar aranyjárdék 101.90. Török dohányrészvény 290.—. Osztrák Landerbank —. 3 1/2% francia járdék 104.—. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasút 172.—. 4% osztrák aranyjárdék 103.10. Ottománbank 580.—. Párisi bankrészvény 980.—. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat gyenge.

Hamburg, február 16. (Zárlat.) 4% os osztrák járdék 100.70. 1860, sorsjegy 148.25. Déli vasút 30.50. 4% osztrák aranyjárdék 101.75. Osztrák hitelrészvény 231.—. Osztrák-magyar államvasút 154.50. Olasz járdék 96.10. 4% magyar aranyjárdék 100.90. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 16. A hizott sertes üzletirányzata változatlan. A) Hizott sertes (ár: L. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 47—47 1/2 — krajcár. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—52 — krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 49—50 — krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48 1/2—49 — krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Közép (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 48—49 krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 48—48 1/2 krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár.

Serteslétszám: m. 1899. február 14. napján volt készlet 27.673 darab, 1899. évi február 15. napján elszállított 296 darab, 1899. évi február 15. napján elszállított 176 darab, 1899. február 16. napjára maradt készletben 27.692 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 16. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Molterer Antal és Bajza Ferenc számvizsgálókat végleges minőségű számtanácsosokká, Guttman Mór török-szent-mártoni adóhivatali ellenőrt a somorjai királyi adóhivatalhoz pénztárnokká, Salamon Ármán makói adóhivatali a temeskubini királyi adóhivatalhoz ellenőrt, a szentesi királyi adóhivatalhoz Nagyiván Márton szegedi adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré és a szegedi királyi adóhivatalhoz Kuchta Gusztáv lőtszentmiklósi adóhivatali díjas gyakornokot ideiglenes minőségű adóhivatalt, a pozsonyi királyi adóhivatalhoz Sebők Mór soproni adóhivatali tisztet adóhivatali segédre, a gyulai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez Hrabovszky Jenő zalagereszi pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségben szamtisztá, Bálint Géza díjaltan rendelt számgyakornokot pedig segédjén pénzügyi számgyakornokká, a m. szigeti magyar királyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez Janka Jenő magyar királyi pénzügyi számgyakornokot pénzügyi szamtisztá és Joddy Endre díjaltan magyar királyi pénzügyi számgyakornokot segédjén pénzügyi számgyakornokká, mindkettőt ideiglenes minőségben, Major Ferenc székelykeresztúri szolbairói inokot ideiglenes minőségű segédjén pénzügyi számgyakornokká nevezte ki. — A földművelésügyi miniszter Miskolczy János főerdész címmel ellátott magyar királyi erdész kinevezte magyar királyi főerdészre a IX. fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatába. — Az igazságügyminiszter Ján István sümegi járásbírói segédlelkényvezetőt a tapolcai járásbíróhoz telekényvezetővé, Migalec Nagy Pál rimabrézói lakost a balatonfüredi királyi járásbíróhoz végrehajtóvá nevezte ki. — A belügyminiszter J. dr. des Echerolles-Krupsier Sándort, az államudományok tudorát és Balás Kornél végzett joghallgatót díjaltan fogalmazó-gyakornokká, az utóbbit

ideiglenes minőségben a belügyminiszteriumhoz kinevezte. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gergely János okleveles tanítót a bolvasnaci községi elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki. — A győri ítélőtábla elnöke Csákány Sándor végzett joghallgatót a győri ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjas jogyakornokká nevezte ki.

Névváltoztatások. Deutsch Alfréd zalagereszi illetőségű nagybecsereki lakos Zalára, Lichtenstein Sándor kolozsvári bírósági végrehajtó, valamint kiskőrű fia Ernő és Oszkár Ligetire, Bleyer Ignác m. kir. pénzügyi főigazgató lősei lakos Aczélra, Bleyer József m. kir. pénzügyi főigazgató szepes-ófalu lakos, valamint kiskőrű fia Béla Aczélra, Klein József miskolci illetőségű budapesti lakos Kardosra, Svarcz Géza csáthi illetőségű lakos Telekire, Blau Tivadar keskeméti illetőségű budapesti lakos Balassára, kiskőrű Kohn Bernát boros-gödöri illetőségű ugyanottani lakos Kertészre, kiskőrű Kárpel Andor szabadkai illetőségű ugyanottani lakos Kardosra, Bajer Ferenc váci illetőségű ugyanottani lakos Mészárosra, Nemes József úpesti illetőségű nagybecsereki lakos Naszályra, Fleischauser Ignác nagyatádi illetőségű csurgói lakos Fodorra, Pfefferkorn Ármán kaposvári illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskőrű gyermekeit Irén, Regina, Friderika és Erzsébet Polgárra változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Adótitási állásra a makói kir. adóhivatalnál 3 hét alatt; számvédeli állásra Zólyom vármegyénel február végéig; iródatitási állásra az aradi pénzügyigazgatóságnál március 16-ig; gyakornoki állásra a macarai kir. adóhivatalnál 14 nap alatt; ellenőri állásra a török-szent-mártoni kir. adóhivatalnál 2 hét alatt; albóri állásra a trstenai járásbírósnál 2 hét alatt; alügyézi állásra a berégszászi kir. ügyészségnél 2 hét alatt; II. oszt. belpécsi állomásai őri állásra a zimonyi m. kir. belpécsi állomásánál március 22-ig; hivatalsozjai állásra a belügyminiszteriumnál március 15-ig.

Naplórend.

Naptár. Péntek, február 17. — Római katolikus: Józus sz. tőrv. — Protestáns: Donát. — Görög-ország: (február 5.) Ágota sz. — Zsidó: Adar 7. — A nap heli reggel 6 óra 47 perccel. — Nyugazik délután 5 óra 9 perccel. — A hold heli reggel 9 óra 49 perccel. — Nyugazik éjjel 1 óra 4 perccel. Első negyed 9 óra 52 perccel.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.

A fővárosi középítési bizottságnak ülése délután 4 órakor az új városházán.

Művészeti bonctani előadás az üllői-úti I. bonctani intézetben délután 3 órakor.

Thomson Cézár második hangversenye a Vigadó kistermében, este fél 8 órakor.

A magánútszervezők országos nyugdíjgyűlésének igazgatósági ülése este 7 órakor.

Dr. Glaffler Gyula felolvasása, XIII. Leo és a pápaság világtörténelmi hatása címen, este 6 órakor a katolikus körben.

Az országos iparvezetők felolvasó-ülése délután 4 órakor (VI. Uj-utca 4).

A Markó-kidáltás megnyitása a Vagyközség számára a Nemzeti Színházban (Ferenciek-tere 9).

A Magyar Szinházban „Egyiptom gyöngye” című operett bemutatás előadása.

Konkoly-Thege Miklós felolvasása a Tudományos Egyetem ásványtani intézetében este 6 órakor a Duna zuhatagjairól.

Radvics Jenő felolvasása a lakásberendezések történetéről az Iparművészeti Múzeumban, délután 5 órakor.

Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van d. e. 9 órá-tól 1-ig. A múzeum többi terei 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órá-tól délután 1 óráig.

Modern metszések kiállítása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitvá-nos könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—5-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—5-ig.

A Hódolati dísztelepülés. Eisenhut Ferenc őriási körképe. látható Városliget, Andrassy út végén, reggel 9 órá-tól este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 20 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. kereskedeletörténelmi múzeum és beletti mintáir az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-6-ig délután 2 óráig. Magyar ház-ípar központi bazár. Keresepi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-6-ig déli 1 óráig és délután 2-6-ig este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Keresepi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Állatkert nyitva egész nap.

Viz állás.

	febr.	febr.		febr.	febr.
	15.	16.		15.	16.
	m	t		m	t
inn	Schärding	0.18 0.32	Tisza	M.-Sziget	0.40 0.40
Duna	Passau	2.39 2.24		Tökeháza	0.28 0.28
	Linz	0.18 0.23		N.-Majány	0.13 0.13
	Böcs	0.16 1.18		Tokaj	0.23 0.23
	Pozsony	2.24 2.03		Tisza-Füred	0.30 0.30
	Kamérod	0.18 0.18		Szolnok	1.35 1.50
	Budapest	2.20 2.40		Ócsa	0.05 1.10
	Páka	1.16 1.48		Eszeg	0.07 1.07
	Mohács	1.58 1.97		Török-Besze	0.20 0.30
	Gömbös	1.75 2.04		Titell	1.10 1.10
	Ujvidék	1.27 1.30	Ónodvár	Bartfa	0.25 0.25
	Pancsova	1.59 1.88	Topolya	Hoor	0.23 0.23
	Orsova	2.08 2.00	Bodrog	Zemplén	0.00 0.00
Morva	Gr.-Gothard	0.10 0.10	Sajó	Zsolica	1.14 1.14
Vág	Zsoltina	0.15 0.15	H.-Námet	0.00 0.30	
	Trenčinn	0.62 0.58	Nagy	Margit	0.00 0.00
	Szered	0.50 1.00	R.-Ujfalva	0.05 0.05	
Rába	Gr.-Gothard	0.30 0.20	Körös	Causca	0.00 0.00
	Győr	0.44 0.40		N.-Várad	0.01 1.01
	Syrár	2.40 2.06		Bélenyes	0.40 0.40
Dráva	Pottau	0.00 0.06		Tenke	0.13 0.16
	Zákány	0.24 0.25		Guraone	0.30 0.25
	Barka	0.00 0.00		Borostén	0.12 0.12
	Béreg	0.76 0.00		Békés	0.70 0.70
Mura	M.-Szerdab.	0.00 0.00		Orcum	0.70 0.60
Sáva	Zágráb	0.00 0.78	Naróc	G.-Fehérvár	0.26 0.26
	Szilazek	2.60 1.81		Eranyicska	0.40 0.40
	Mitrovica	2.40 3.50		Roborsin	0.00 0.00
Szamos	Décs	0.12 0.59		Arad	1.10 1.10
	Szarmar	1.10 1.50		Isztók	0.00 0.00
Kraszna	N.-Majány	0.00 0.00	Temes	K.-Kostály	0.30 0.26
Latorca	Munkács	0.92 0.40	Béga	Kierető	0.73 0.70
Laborca	Homonna	0.50 0.05		Temesvár	0.27 0.27
Ung	Ungvár	0.00 0.00		Becskecsok	0.00 0.00

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi hó február 17-én.

Előszór:

Az első vihar.

Színmű 4 felvonásban. Írta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Litvay Sándor Gyenes Szentmiklósy Egressy
Olga P. Márkus Kopeckyné Vizvári
Béni Zilahi Gina Meszlényi
Lorántfy Csillag T. Főerdész Abonyi
Lorántfy Lehel Dező Hadnagy Náday B.
Dobó Oszkár Császár Péter Kőrösmezői

Kezdete 7 órakor.

Szombaton Az első vihar. (2-szor).

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 17-én.

Zárva.

Szombaton A troubadour. — A nappal és az éjjel.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 17-én.

Jó éjt Pantalón ur!

Vig opera 1 felvonásban. Szerzte Grisar Albert.

Utána:

Djamileh.

Regényes opera 1 felvonásban, szövegét írta Galet Lajos. Fordította Abonyi Emil. Zenéjét szerzte Bizet György.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 17-én.

Családi örömhök.

Vígjáték 2 felvonásban. Írta: Maurice Hennequin.

Fordította: Góth Sándor.

Személyek:

Thibaudière Hegedüs Terillac báró Gál
Thibaudière-né Nikó L. Cériceur Szerényi
Annette Varsányi Angéle Hettyei
Terillac Adrien Góth Theodile Gyöngyi

Kezdete 7 1/2 órakor.

Szombaton Tanqueray második felesége.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 17-én.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képen. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heltai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger.

Személyek:

Chatellerault E. Kúry III. Ernő Németh
Sarah Gazi Chatellerault Szirmai
Thea táncosnő Bárdy Beaucency Solymosi
Maréchalné Csatai Pontichet Lubinszky
Pamela Harmath Trénitz Kovács
Carmen Maklós Celestin Tollagi
Teréz Vidorné Öreg bérlő Ujvári
Jolivet Varnai

Kezdete 7 órakor.

Szombaton Lili.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 17-én.

L. Komáromi Mariska asszony fellépésével

Előszór:

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Írta Heltai Jenő. Zenéjét szerzte Porrai Miklós.

Személyek:

XIII. Szoszotrisz Sziklai Zeneisz Komáromi M.
Színapsz Rózsahegy Zobejda Szilassy
Kalszisz Giréth Marietta Varga
Memnosz Boross M. Athlétine Lenkeffyné
Hepontesz Ráthonyi Irmisz Hében
Arabarsz Bessenyei Kakukfű Szalai

Kezdete 7 1/2 órakor.

Szombaton Egyiptom gyöngye. (2-szor).

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlo.

Kezdete 8 órakor, vége 12 órakor.

Ma

Mille D'Argent

híres francia excentrikus énekesnő.

Bámulni, csodálni és egyuttal nevetni lehet az új, szenzációs

„A párisi vendéglő”

című bűvész némajátékánál, melyet az

Agost-család ad elő.

A Lars-Larsen leányok, (3 hölgy)

felülmúlhatatlan gimnasztika egyveleg munkájában

a 3-szoros nyújtón, szenzációs ugró excentrikus.

DJELMA NŐVÉREK.

MARLITT FIVÉREK.

Továbbá:

RECLAM ASSZONY.

Valamint az összes műsorok.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

MAPPIN és WEBB

gyárosok angol ezüst és ezüstözött árukban és a legfinomabb kőműves cikkekben.

London és Sheffieldben

Princes-Plate különlegességek

(Princes-Plate nehezen ezüstözött kemény nikel ezüst) szállodák, vendéglők, kávéházak és klubok részére. A legjobb és legtartósabb evőeszközök, a legújabb talak, tea és kávéskannák és az összes a szakmába vágó cikkekben, valamint a legfinomabb úri- és női utazó toalette-láskák. — Mintaraktár megtekinthető a magyarországi képviselőnél:

KÜRSCHNER M.

Mária-Valéria-utca 7. sz. II. emelet (Hungária-szálloda átellenében) 9-9 óráig.

BUTOR részletfizetésre!

Allami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyén- és házastársak, valamint más hitelképes egyének kezességvétel feltételek mellett kapnak szilárd szármányu asztalos- és kárpitozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sark, I. em.

A tégelyeket 25 kr. levéljegyzet ellenében, mentve küld fenti cég B. osztálya. 6167

Makulatura papír eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Magyar

Könyvtár.

Ejen és jegenát.

Írta:

Nansen Fridtjof.

Rövidítve fordította:

dr. Brózik Károly.

I. rész.

A „Fram” útja.

77. füzet.

II. rész.

A szánút.

78. füzet.

Egy-egy füzet ára

15 kr.

Megrendelhetők a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában,

Budapest, József-körút 18.

szám.

„AZANKER”

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Igazgatóság:

Bécs, I. Hoher Markt 11.

(Anker-hof.)

Magyarországi vezérképviselet:

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

(Anker-udvar.)

a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon

124 millió korona.

Biztosítási állomány

480 millió korona.

Eddigi kifizetések összege

204 millió korona.

Olcsó díjak.

Hádkötelezettek biztosítása

Múltányos feltételek.

háború esetére pótdíj nélkül.

Nagy nyereményosztalékok.

Előnyös gyermekbiztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, (hová ügyelések iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügyvelei.

NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeremények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1897. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	990 millió korona
Évi bevétel	206 „
1897-ben a biztosítottaknak kifizetett	95 „
1897-ben kötött új üzletek összege	663 „
Tiszta fölösleg 1897. végén	84 „

Az 1897-ben a biztosítottaknak kifizetett nyereményosztalékok összege

13 millió koronára rugott.

A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, Erzsébet-körút 9-11., New-York palota.

OFFICINOS MALÁTA-KIVONATA

legjobban ajánlható tudóbetegeknél, torokkatarrusnál, ugymint régi köhögésnél. Főképp kitűnő hatást gyakorol a gyermekek légzőszerveinek bajainál. Kellemes ízű, fogva szívesen szedik a gyermekek.

Egy üveg ára 1 forint; 5 üveg ára bérmentve 5 frt.

Kapható az összes gyógyszerárúknál, drogon, osemeg- és fűszerkereskedésekben

Magyarországi kizárólagos főraktár: Török József gyógyszerárú Budapest, Király-utca 12.

Most jelent meg!!

„EGYIPTOM”

magyar tanárok tanulmánykönyve.

A magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium által 1896-ban a tanárok számára rendezett tanulmányutról.

Szerkesztette:

KÖRÖSI LASZLO

Jedlitzky Zsolt, Goldzieher Ignác, Platz Bonifác stb. közreműködésével.

Gyönyörű kiállításban, páratlan díszkötésben.

100 képpel.

Ara kötve 6 forint.

A nagyműt vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 36.888. sz. alatt az összes iskoláknak megvételre ajánlja.

Megrendelhető a

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részv. társ.nál

Budapest, Üllői-út 25. szám. (Köztelek.)

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címmelett ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kintársítási bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasznak szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

és előfizetések felvételnek a BUDAPESTI NAPLO

részére a kiadóhivatalban

József-körút 18.

valamint a következő okmányoknál:

Breuer Péter, Teréz-körút és Gödmaniczky-utca sarok.

Adler Leona, Lipót-körút.

Nemesek-féle tőzsde Petőfő-utca.

Özv. Wéber Vilmosné, Váci-körút 15.

Feldmann Mór, Marokkó-utca 1.

Kürthy Kálmán, Harmadik-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-utca 59.

Deutsch Miksa, Andrássy-utca 28.

Schneller Mór, Dob-utca és Károly-körút sarok.

Sopronyi V. János-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.

Özv. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarok.

„Szép álom”

Temesvár!

Picike türelmet még! A levél készült!

Hercig

hogy, az és mikor ismerkedhetem meg leggyorsabban? Választ a lap kiadóhivatalába kérem „P. G.” alatt. 3750

„Ki tudja”

levele van Soffitól.

3754

Egy intelligens

26 éves fiatalember, kinek a fővárosban egy évi 1800–2000 frt jövedelemmel bíró önálló üzlete van, házasság céljából egy fiatal leány vagy fiatal özvegy ismerettségét keresi, kinek néhány ezer frt hozománya van. Leveleket Remény 26. jellege alatt kiadó továbbítja. 2022

Nőül

ohajt előző állásban 16-17 évi 2200 frt fizetéssel bíró hivatalnok, kinek fizetésén kívül néhány ezer frt magánvagyonja is van. Ohajtandó olyan feddhetlen erkölcsű iz. leány, aki 16–20.000 frt hozományuk mellett szívesen igényel, szeretettel méltó és háziasan s ezen jótudatosságuk által előre biztosítva lenne egy szolid és rendes férj melletti boldog házasságot. Ajánlatokat fényképpel vagy a nélkül a lap kiadóhivatalába kér „Boldog pár” jellegével. 2127

Jeune Parisienne

cherche legons de conversation. Ecrire à l'expédition sous „Humour”.

3745

Egy csinos

szolid leány útlevele vagy mászárselebe feliró vagy pénztárosnőnek ajánlkozik. Címe a kiadóhivatalban. 2062

Angolt

elaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlattal bíró nyelvtanár-nál, ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el haligattal. Ajánlatok „English” jellegre a kiadóba kértnek, ahol a cím is megadható.

Fiatallány

bármilyen irodai foglalkozást keres, ki a Yost-féle gépiráshoz is ért. Cím a kiadóhivatalban. 3740

Kiadó nyárára

idősebb magányos hölgy részére egy csinosan butorított szoba egy Hermine-nyaralóban. Jó gondozást, esetleg teljes ellátást is ad jutányos árt. Cím a kiadóhivatalban. 2133

Ügynököket

keresek minden vidéken asztali és csomagoraim eladásához. Magas jutalék, esetleg fix fizetés! Gardonyi-féle Pincészet Dombóvár. 3751

Nagyobb

szanatorium számára keresetlik a főváros határában, különösen Álag vagy Rákospuszta környékén, 50 holdnyi terület. Ajánlatok „Sanatorium” alatt. 3747

Eladó ház

Újpesten közel a vámoshoz, 5 szoba, kamrák és kert 150 ft tehermentesen azonnal eladó. 3749

Olasz nő

ajánlkozik az olasz nyelv oktatására és társalgásra. Cím a kiadóhivatalban. 3748

Egy barna

egy éves angol nőtény vizslát felbevezetve, olesón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3753

Alföldi nagy

városban egy gyári vállalat, családi körülmények miatt előnyös feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3729

Titkár

kerestetik magyar és francia nyelv bírálóval. Fizetés 1500 frt. Ajánlatok „Magánintézet titkár” cím alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3740

Egy siket-néma

új irással, írásbeli foglalkozást keres mérsékelt díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2132

Ügyes szabóné

keresetlik díjazásért ajánlkozik házakhoz és házon kívül a legújabb divatu ruhák elkészítésére. Cím a kiadóhivatalban. 2057

Könyvkötészet

és írószerszámok eladására előzetes kiadás miatt azonnal eladó. Biztos megfizetést nyújt derék üzletemberek. Bővebbet a lap kiadóhivatalban. 2128

Házasságkötvetítő

keres házasságot kereskedőket, alkalmazottakat, hivatalnokokat, iparosokat. Cím a kiadóhivatalban stb. Található 12–13-ig és este 7-ig. 2107

Elköltözés

miatt Schöber Ágy, íróasztal, diván, matrácok, mosdó, léghűtő-suszter olesón eladatik. Cím a kiadóhivatalban. 3720

Erőteljes

28 éves nőten ember bármilyen alkalmazzandó keres, bármilyen feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2117

Különböző butort

ohajtok venni, különösen ruházatkészleteket. Ajánlatot a lap kiadóhivatalba „Butor” jellegével kérek. 2125

Született angol

hölgy úgy a francia, mint az angol nyelvben alapos oktatást ad mérsékelt díjazás mellett. Szíves megkeresések „Perfect” jellegével kértnek a lapba. 2070

Főnyeremény

nél többet ér a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.)

Jég! Jég! Jég!

Távíratilag megrendelésre, előleges pénzbelküldés mellett szállítok jeget vagononként 50 frtjával ab Huszt. Káhnán Mór.

Fiatallány

francia, olasz, román és német leckék adására ajánlkozik szerény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban.

Egy bolthelyiség

a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Fiatallány

leány felirónak vagy pénztárosnak ajánlkozik szerény feltételek mellett. Ajánlatokat „Szorgalmas” cím alatt kér a lap kiadóhivatalba. 2109

Szép praxissal

bíró tanárjelölt nevelői vagy korrepetitóri állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2109

Jó és szépírás

fiatal ember bármilyen megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

Varróné

egy forint napidíjért varrót elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2106

„Kereskedelmi Vegyeszet”

a haryati század Aranykönyve (Tessék meggyőződni.)

Angol

vagy francia családnál keresek lakást ellátással, hol alkalmam lenne a két nyelvben gyakorolni magamat. Ajánlatot „Praxis” jellegével kérek a lapba.

Egy tisztességes

fiatal gyermektelen házaspár, jelenleg is házfélygel, egy nagyobb házba ajánlkozik házfélygel. A férj fővárosi adóbiztos. Berzelen: magyarul, németül és tótul. Cím a kiadóhivatalban. 2105

Othont keresek

illato szobát külön bejárattal, hol teljes ellátással és barátságos lakásom lenne. Ajánlatokat „Othont” jellegével a lapba kérek.

2–3 hölgynek

egy alkalmas szalon és egy csinosan butorított szoba, mindkettő külön bejárattal, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2115

Egy csinos

butorított szoba a Hunyady-téren február elsőjére egy ur számára olesón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2076

Két csinosan

butorított szoba egy gyermektelen családnál a Lipót-körút és Andrássy-ut közlőben azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2070

Főnyeremény

nél többet ér a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.)

Szép írás

hivatalnok bármilyen írásbeli munkát elvállal, másolásokat németül és magyarul szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5005

Elegánsan

butorított szoba két urnak is alkalmas, a Váci-körúton, esetleg teljes ellátással is február 1-ére jutányos ártan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2099

Bor.

1897-iki olasz rizling, jó asztali bor, hektója 26 frt. 1890-iki olasz rizling, pocenyebor, hektója 45 frt. 1889-iki olasz rizling, asszurbor, hektója 100 frt. 1892-iki vörösbör 30 frt.

Szólólévesz.

Fehér borkak: Olasz rizling, Vörös borkak: Oport, Fekete burgundi, ezre 3 frt. Asztali szőlőnek: Chasselas blanc 5 forint. Az árakban a vasutára feladás is befigyeltatik. Kapható: RAKSÁNYI KÁROLYNÁL, Balaton-Henyében. 3752

Akinek megvan a

„Kereskedelmi Vegyeszet”

évente 2–3000 frt mellékjövdelemre lehet szert.

Érdekes könyvek

olcsó áron!!

Pierre Louys: Az asszony bolondja. Fordította: Dr. Rózsa Géza 1 frt. — „Aphrodite” Ford. Dr. Rózsa Géza 1.80

Prevost Marcel: Félszüzek. Fordít. Dr. Rózsa Géza —.60

— Juliette házassága F. Dr. Rózsa G. —.50

— A nazarethi szűz F. Dr. Rózsa G. —.50

— Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Kétségtelenül

a leghatásosabb szer

Rösler fogvize

mert ez nyomban előlítja a legmákaesbb fogfajást és megszűnteti a szájbűzt. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beutalással mellé bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszerüz, Király-utca 12.

Olesó arany és ezüsteladás,

valamint a legzsebb ékszertárgyak, a m. arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfiorák 19 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszok, 8 ft 50 kr. tól kezdve.

12 darab valódi ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr., étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve.

Girandolok, gyertyatartók, tálcák és a szakmára vágyó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fényképpel van ellátva. Veszünk zálogházai cédulákat.

Grünberger A. Béla örökösai

Budapest, Városház-tér 9. (Harris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önműködő tömegesapdák.

Pattányoknak 3 frt, csoroknak 1 frt 30 kr. Egy éjelen 40 árút is fognak minden felügyelet nélkül, nem marad semmi szag utánuk és önműködően igaznak. Mindenütt a legjobb eredmény, szélűdes utánvétt. FEITH M., Bécs, II., Taborskystrasse 11. b.

Életbiztosítás

felesleges, ahol megvan a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv. (Mert ott vagyon marad.)

Minden háziasz-

szonyvegye meg a legújabb, Kugler-féle „Házteljeszt” című könyvet, 2000-nél több recepttel és 200 képpel. Ára díszkötésben 3 frt és 25 kr. portóért. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Kiss József

összes költeményei.

Elő teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő acrképével díszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI

ooo ajándék. ooo

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre keltetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

1 frt 20 krajcár

akkor kamatozik évente 3000 forintot, ha egy „Kereskedelmi Vegyeszet”-et rendel.

Cigarettek

„The Dido.”

Szegényember

az, akinek nincs meg a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv.

Makulatura papir

eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Éppen most jelent meg:

Jósolás a kézből.

Több külföldi író nyomán írta:

ifj. Lónyay Sándorné.

Ára 1 forint.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

könyvtárában, József-körút 18.

„Kereskedelmi Vegyeszet”

kö